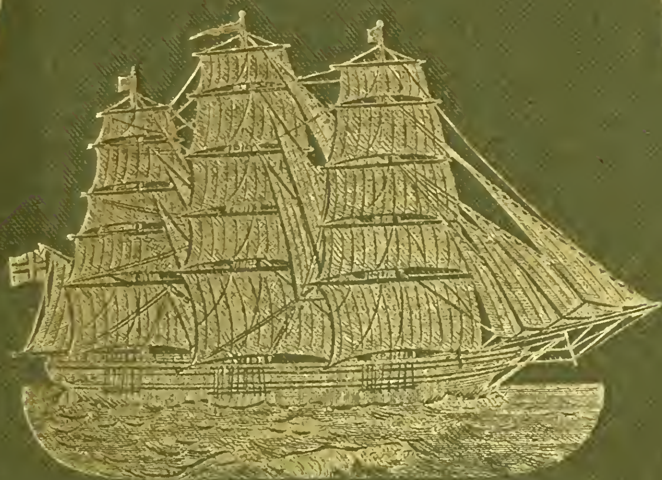

SJØMÆND OG GULDGRAVERE

AF

JUST W. FLOOD.

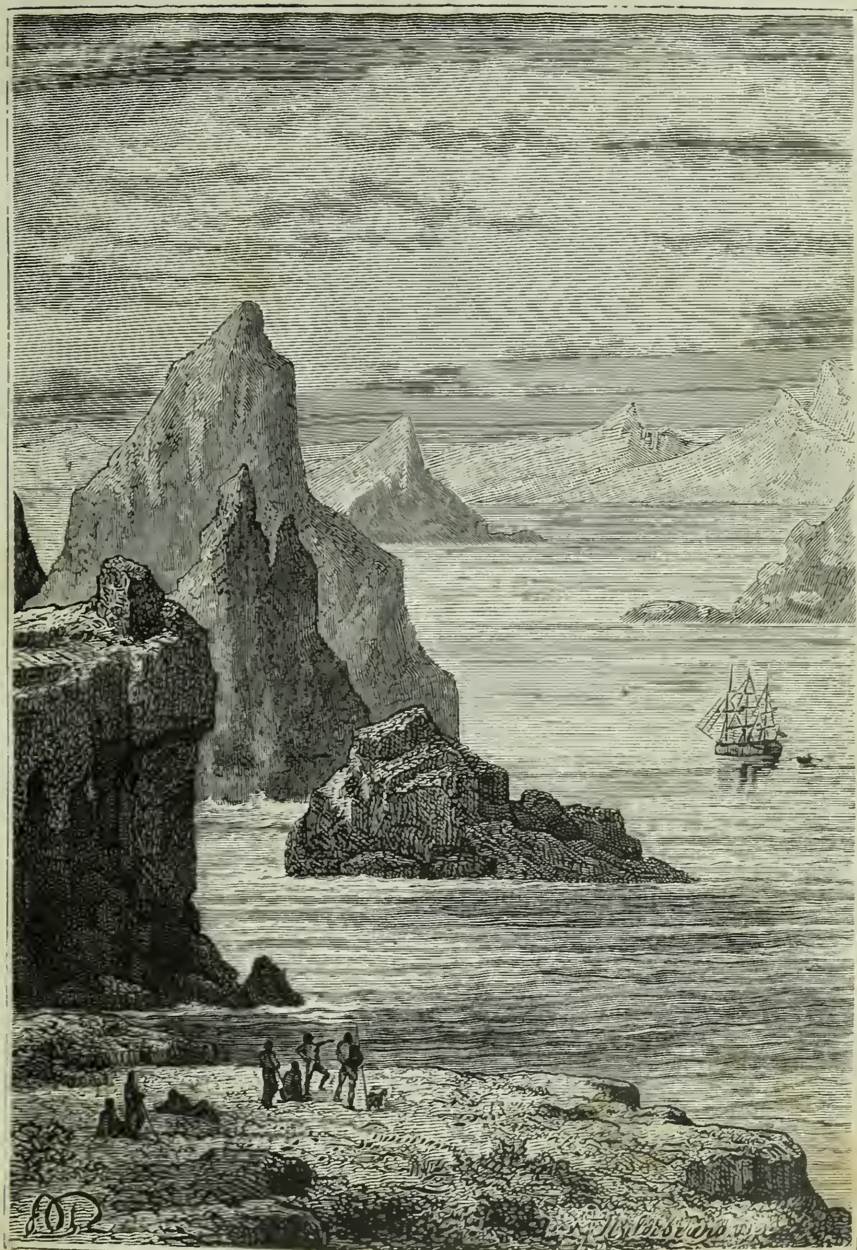

Sjøgutten,
der tænker paa Hjemmet.

Christmas Sund paa Ildlandet.

Sjømænd og Guldgravere.

Tre Fortællinger

af

Just W. Flood.

Kristiania.
P. T. Mallings Boghandel
(G. Kr. Johs. Parmann).
1886.

A. W. Brøggers Bogtrykkeri.

Indhold.

Jokum fortæller.

For ikke ret længe siden sendte Jokum Bud til mig, at jeg maatte komme ud til ham. Indbydelsen var mig meget kjærkommen, og jeg efterkom den med Glæde samme Aften. Idet jeg kom forbi min Ven Apothekerens Hus, sad han ved Vinduet, og saasnart han fik se mig, vinkede han med Haanden, at jeg maatte komme ind. Da han hørte, at jeg var paa Veien til Jokum, tog han straks paa sig Frakken og fulgte med. Han havde ikke seet Jokum paa lang Tid, og han var bange for, at der maatte være noget iveien med ham, hvilket desværre var altfor sandt; thi saasnart vi kom op til hans Bolig, fortalte Fruen, der lukkede os ind, at Jokum var meget plaget af Gigt, og da vi kom ind i Stuen, blev vi næsten forskrækket ved at se ham, da hans Hoved var indtullet i et stort Tørklæde, og han saa, kort sagt, meget elendig ud.

Jokum har altid været sjelden frisk og aldrig været plaget af nogenslags Sygdom, og da vi spurgte

ham om Aarsagen til hans pludselige Ildebefindende, fortalte han, at han forrige Lørdag sammen med et Par Venner seilede ud til Steilene for at fiske. Det var frisk Bris, og Baaden, der var en liden aaben Snekke, løb som en Pil udover. Jokum styrede som sedvanlig, og han paalagde sine to Kamerater, der begge var Landkrabber, at de maatte forholde sig aldeles rolig i Baaden; men den ene, der sad forud og ikke godt kunde sees af Jokum, glemte Paabudet og satte sig ned i Læsiden, og idet Baaden krængede lidt mere end almindelig, blev han forskrækket og vilde i en Hast sætte sig over i den anden Side. Istedenfor at flytte sig forsigtig paa Toften reiste han sig op i hele sin Længde, tabte Balancen og faldt ned i Læsiden med den bedrøvelige Følge, at Baaden kantrede, og alle tre kom hovedkulds i Vandet. Efter dygtige Basketag med sine vaade Klæder kom de omsider alle tre op paa Hvælvet, hvor de blev siddende seks Timer, da en gammel Fisker kom og hjalp dem, og siden havde Jokum været plaget af Gigt. Han paalagde os at være meget forsigtig, naar vi var i Baad med uøvede Folk.

Apothekeren var i dette Sygdomstilfælde den rette Mand. Han har i de to sidste Aar været plaget af kronisk Gigt i begge Knær, og han har fundet ud, efter at have brugt alle mulige og umulige Husraad, at Gnidning af en stiv Børste paa de gigtiske Steder

er det bedste Middel. Han bringer altid med sig en stiv Klædesbørste, Gigtpiller og Gigtsmørelse, og han var straks villig til at gnide Jokums Hoved med sin Børste, hvilket Jokum ikke havde synderlig Lyst til. Paa Grund af den megen Gnidning er Apothekerens Benklæder altid blanke over Knæerne.

Jokums Gigt var heldigvis ikke af den kroniske; thi saasnart han havde fortalt os sin uheldige Fisketur, syntes Gigten at give sig, idet han tog Tørklædet af Hovedet, og da vi straks efter fik en Kop sterk Kaffe, reiste han sig op og sagde:

„Nu maa vi have os en god Pibe“, og det er Tegn paa, at Jokum er frisk; naar han er syg, smager han ikke Tobak i nogen Skikkelse.

Da Piberne var tændt, og Fruen havde forsynet os med hver sin anden Kop Kaffe, begyndte Jokum, idet han saa paa mig:

„Du har gjengivet min Fortælling noksaa godt, og det har moret mig at læse den; men du har endnu ikke hørt, hvorledes jeg kom ombord i „Fædrenes Minde“, og det burde vel næsten have været med!“

Jeg var aldeles enig med ham og bad ham fortælle.

Nu vel, jeg havde netop fyldt mit to og tyvende Aár, da Jørgen „Krøltop“ og jeg en Dag besluttede at reise til Drammen for at søge Hyre, begyndte han.

Det var tidlig paa Aaret, og „Vaarknoken" havde allerede udfundet sig baade i min og „Krøltoppens" Pengepung, og da er det forbi med Fornøielserne.

„Krøltoppen" var min bedste Ven, og en bedre Kamerat har jeg aldrig havt; men en Gavtyv og en Skøier af værste Slags. En Dag kom han, som sagt, til mig og mente, at vi burde reise til Drammen, hvor der altid var Hyre at faa paa Holland; men det var ingen let Sag at komme til Drammen den Gang. Nu kan man gaa med Dampskib og Jernbane efter Behag; men i den Tid fandtes der ikke anden Befordring end Deligensen, som gik tre Gange om Ugen, og Billetten kostede ligesaamange Daler, som den nu koster Kroner. „Krøltoppen" vidste Raad for alle Uraad og foreslog, at vi kunde tage hver vor Fiskerkjælke, og da behøvede vi kun lidt Niste og en Krones Penge til Nattelogi.

Næste Morgen drog vi afsted med hver sin Kjælke, og det gik meget bedre, end jeg havde tænkt; thi i den Tid kunde man age omtrent Halvdelen af Veien, og det var et klingende Føre. Midt i Paradisbakkerne holdt „Krøltoppen" paa at skræmme Forstanden af en gammel Kone, som gik midt i Veien. Han lod det staa til, og da han var tæt ind paa Konen, raabte han afveien, og Konen blev saa forskrækket, at hun

faldt hovedkulds i Snekanten og forsvandt, saa at kun Benene stak frem.

Klokken var lidt over fire om Eftermiddagen, da vi naaede Drammen, og der tog vi ind til en af Faders gamle Venner, som brugte at tage mod reisende. Der boede ogsaa en Danselærerinde, som hed Anne Dometius. Hun var en gammel Veninde af „Krøltoppen" og mig, da vi Vinteren før havde gaaet i Danseskole hos hende, og hun blev meget glad ved at se os og indbød os til Afskedsballet, som netop skulde afholdes samme Aften. Det var et meget smukt Tilbud, og vi takkede for Indbydelsen, uagtet vore Klæder ikke var meget passende paa et Afskedsbal; men Anne Dometius vidste, at vi var Sjømænd, og hun regnede det ikke saa nøie med os.

Samme Aften var vi saa heldig at faa Hyre, og vi fik hver fjorten Gylden i Forskud. Den almindelige Betaling var otte og tyve op til tretti Gylden for Reisen paa Holland, og den halve Hyre fik man altid Forhyringsdagen. Jeg skulde være Andenstyrmand med en Holk af en Brig, og „Krøltoppen" blev Matros med en liden Bark.

Saasnart vi havde faaet nogle Slanter i Lommen, blev vi atter høie i Hatten, og vi var blandt de første, som indfandt os paa Ballet. Dansen begyndte, og „Krøltoppen" og jeg dansede hver Dans lige til Bal-

let blev slut, og da fandtes der ikke en Pige, uden vi havde danset med hende — og vi kunde danse baade smukt og godt. Det sagde Anne Dometius, medens vi gik paa Skolen.

Efterat vi havde spist Frokost, tog vi vore Kjælker og begav os paa Hjemveien. Da vi kom udenfor Byen, bemerkede „Krøltoppen“ meget alvorlig, idet han saa paa sin Kjælke:

„Bedre Kjøreredskab kan man aldrig have; thi det behøver hverken Mad eller Logi.“

Klokken syv om Aftenen skiltes jeg med „Krøltoppen“ paa Stortorvet, og da var jeg saa træt, at jeg tog Hest og kjørte hjem fast bestemt paa at gaa lige tilsengs. Omtrent en Halvtime efter min Hjemkomst kom „Krøltoppen“ farende op til mig og fortalte, at der var Bal i Logen, og did maatte vi, ellers var han bange for, at altfor mange Piger kom til at kjede sig. Jeg satte mig i Begyndelsen imod og mente, at det var bedre at lægge sig, da jeg var altfor saarbent til at kunne danse; men „Krøltoppen“ gav sig ikke, førend jeg maatte følge med ham, og først Klokken seks næste Morgen forlod vi Ballet.

Otte Dage efter reiste vi sammen med Deligensen til Drammen for at gaa ombord i vore respektive Skibe. Deligensen bestod af en stor indelukket Vogn forspændt med to Heste. Nogle kaldte Vognen „Bleg-

feberen", andre „den gule Feber", medens atter andre „den sorte Død", alt eftersom Vognen var malet udenpaa. Man maatte sikre sig Plads. længe i Forveien, ellers resikerede man ikke at blive med.

Jeg skulde være Andenstyrmand med en gammel Brig, som den Gang førtes af John Jakobsen, der var bekjendt for en meget slem Mand. Vi gjorde en Tur paa Holland, og det saa ud til, at han var vel fornøiet med mig; thi da vi kom hjem, bad han mig være med en Reise til, hvilket jeg intet havde imod.

Efter fjorten Dages Ophold i Hjemmet kom jeg atter ombord, og Skipperen tog venlig imod mig.

Vi gik tilsjøs med god Vind; men saasnart vi kom klar af Landet, fik vi Kuling af sydlig Vind med Næsesjø, og Briggen begyndte at stampe svært. Tidlig en Morgen, medens Skipperen var tilkøis, og jeg havde Vagt paa Dækket, brækkede Klyverbardunen, og uden først at varsko Skipperen holdt jeg Briggen af et Øieblik, medens vi halede ned Klyveren, da jeg var bange for, at Bommen skulde brække, naar Seilet begyndte at slaa. Skipperen laa vaagen, og da han merkede, at Fartøiet gik undaf Veiret, kom han farende ud, og idet han fik Øie paa mig, spurgte han, hvad jeg tog mig til. I al Hast forklarede jeg ham Uheldet med Klyverbardunen, og jeg troede dermed at berolige ham; men jeg tog skammelig feil, idet han begyndte

at forelæse mig en lang Lekse om min Uvorrenhed ved at holde Fartøiet af Kursen uden hans Vidende. Imidlertid gik Briggen fremdeles for god Vind; Skipperen var paa Dækket, og han maatte efter min Formening være den kommanderende. Da han ikke gjorde Tegn til Normanden at luffe til, spurgte jeg ham meget koldblodig, om det ikke var bedst at dreie til, da Seilet for længe siden var nede og fastgjort. Skipperen saa paa mig, og idet han løftede Armen, sagde han:

„Vil De virkelig seile Skibet iland, eller hvad tænker De paa?"

Ganske rolig svarede jeg ham, at naar han var paa Dækket, havde jeg intet at befale og allermindst, naar han optraadte som skeet. Derpaa gik han bort til Normanden, tog et vældig Tag i Rattet, og Briggen dreiede til Vinden. Siden den Dag var det forbi med Venskabet.

Medens vi laa i Holland, brækkede en gammel Pertline, og da vi kom tilsjøs, befalede Skipperen, at jeg skulde spleise den, og dersom det ikke blev gjort ordentlig, vilde han trække af min Hyre. Fredag Eftermiddag begyndte jeg med Tauget og sad nede i Rummet. Anden Dags Eftermiddag var jeg færdig, og idet jeg bad et Par Mand hjælpe mig, tog jeg Tauget og slæbte det hen til Kahytten, hvor Skipperen stod og talede med Styrmand. Skipperen blev saa

sint, at han trampede i Dækket og spurgte, om jeg vilde lære ham at spleise, og derpaa befalede han, at Tauget skulde lægges ned paa sin Plads.

Samme Søndag havde vi kogt Flesk og Sluring uden Grøntsager til Middag. Det var af det bekjendte amerikanske Flesk, hvis Svor var fuld af lange sorte Bust, og det var saa stygt at se paa, at jeg for min Del gruede, naar jeg skulde spise det. Baade Styrmand og jeg skar af Svoren og lagde den paa Kanten af vor Tallerken. Skipperen derimod spiste Svoren, og under Maaltidet henvendte han sig til mig og spurgte, om jeg ikke spiste Svor. Jeg svarede ham ligefrem og høflig, at det var umulig at spise Svor med tommelange Bust. Han saa paa mig og mente, at det kom af en daarlig Opdragelse, og jeg, der var et ungt Menneske, burde se til at aflægge saadanne Unoder, da det tog sig meget ilde ud, naar jeg kom sammen med fremmede. Styrmand, der var lovet at blive Fører af Fartøiet til Høsten og af den Grund var bange for at fornærme Skipperen, blev blodrød i Ansigtet, og han begyndte at spise Svor, saa at Busten sprutede omkring os, og en Del Bust satte sig fast i hans Tænder, saa han i Munden saa ud som et sint Pigsvin, og Skipperen benyttede straks Anledningen og sagde triumferende:

„Se Styrmand og jeg, hvorledes vi spiser baade

Svoren og Flesket. Det kommer sig deraf, at vi har nydt en bedre Opdragelse end Dem!"

Men da blev jeg harm, og idet jeg tog min Tallerken, reiste jeg mig fra Bordet og sagde:

„Hvis De ikke vil lade mig have Madro, kan jeg gaa paa Dækket og spise alene!"

Et Par Dage før vi kom ind til Drammen, blev Skipperen meget venlig mod mig, og da jeg blev afmønstret, spurgte han, om jeg vilde være med en Tur til. Jeg var først uvillig og foreholdt ham, at jeg havde det bestemte Indtryk, at han var misfornøiet med mig, og da var det bedst at skilles; men Skipperen forsikrede, at han havde intet imod mig, og om han et Par Gange havde været lidt urimelig, maatte jeg ikke lægge det paa Hjerte, da ethvert Menneske har sine svage Sider. Han talede saa venlig med mig, at jeg tilsidst lovede at blive med nok en Reise, og jeg maatte efter hans indstændige Opfordring modtage tyve Kroner i Forskud. — Han var vistnok bange for, at jeg skulde angre min Beslutning.

To Dage efter min Ankomst til Christiania kom en af Faders gamle Venner hjem til mig og vilde endelig have mig med som Førstestyrmand med „Fædrenes Minde", hvilket jeg blev meget glad over, dersom jeg blot paa en skikkelig Maade kunde komme klar af min Kontrakt i Drammen. I den Anledning

skrev jeg et meget høflig Brev til Jakobsen og fortalte ham Tilbudet som Førstestyrmand og bad ham lade mig være løst fra min Kontrakt. Nogle Dage efter fik jeg Svar tilbage, at jeg skulde blive fri, dersom jeg kunde skaffe en Andenstyrmand med Eksamen i mit Sted.

I den Tid var der ikke saamange Styrmænd, som det er nu, og jeg løb hele Byen over for at finde en; men alle var ude. Omsider traf jeg en gammel Styrmand, som gik under Navnet „Skomageren", og han vilde gjerne gaa som Andenstyrmand en Tur paa Holland, dersom det var en brav Mand at fare med. Jeg fortalte ham, at jeg havde faret to Ture med Skipperen, og naar jeg som en Ungdom kunde staa sammen med ham, mente jeg, at han som en ældre Mand kunde det saameget bedre. Men den gamle Lurendreier vilde have en Dags Betænkningstid. Imidlertid traf han et Par gamle Matroser, som var godt kjendt i Drammen, og de oplyste ham om, at Jakobsen var en af de værste Skippere, som gik ud fra Drammen, og da „Skomageren" hørte det, vilde han paa ingen Maade gaa med Briggen. Han havde sparet sammen en Del Penge, og af den Grund var han meget kræsén i sit Valg.

Jeg skrev atter et Brev til Skipperen og bad ham paany være saa snil at lade mig være fri, uagtet det

var mig umulig at skaffe en Mand i mit Sted; jeg foreholdt ham i en meget høflig Tone, at han efter norsk Sjøfartslov ikke kunde tvinge mig, naar jeg kunde faa Hyre som Førstestyrmand. To Dage efter indløb et meget uforskammet Svar med den Besked, at jeg var forhyret som Andenstyrmand med Briggen, og dersom jeg vovede at bryde min Kontrakt, vilde jeg blive trukket til Ansvar. Briggen var færdig til at seile om nogle Dage, og dersom jeg ikke indfandt mig til rette Tid og paa den Maade opholdt Fartøiet, vilde det blive en farlig Affære.

Fader blev meget harm over Jakobsens brutale Opførsel, og han henvendte sig i Sagens Anledning til Mønstreskriveren og spurgte ham, hvad han skulde gjøre. Mønstreskriveren kløede sig i Hovedet og mente, at det var meget uheldig for en ung Mand, der vilde frem, at ligge i Krangleri med Skibsførere, og han raadede Fader til, at jeg burde reise til Drammen og være med Briggen en Tur, saa kunde jeg om en Maaneds Tid, hvis alt gik heldig, være tilbage og da blive Førstestyrmand med „Fædrenes Minde". Mønstreskriveren og Fader var gamle gode Busser, og Fader tog hans velvillige Raad til Indtægt.

To Dage efter reiste jeg til Drammen og gik samme Aften ombord. Paa Dækket traf jeg Styrmand, der blev helt forbauset ved at se mig og spurgte, hvor

jeg skulde hen. Jeg blev ligesaa forundret ved hans Tiltale og svarede ham, at jeg skulde være Andenstyrmand, da Jakobsen paa ingen Maade vilde lade mig gaa. Styrmand lo i Skjegget og oplyste mig om, at Jakobsen havde forhyret en ny Andenstyrmand, hvortil jeg svarede, at det vilde blive saameget lettere for mig at passe Skipperens Vagt, naar vi skulde være to om den Ting.

Skipperen boede tæt ved, og jeg var ikke sen med at hilse paa ham og høre, hvad han mente med Forhyringen af den nye Mand. Saasnart han fik se mig, slog han Hænderne sammen og spurgte, hvor jeg skulde hen. Da jeg oplyste ham om, at jeg skulde være Andenstyrmand med ham, rystede han paa Hovedet og beklagede, at jeg var for sent ude, da han samme Dag havde forhyret en anden Mand. Han gjorde mig derpaa opmerksom paa, at jeg maatte tilbagebetale de tyve Kroner, som jeg havde modtaget i Forskud, førend jeg fik mit Patent udleveret. Men da rettede jeg mig op og lod ham vide, at jeg vilde se Lov og Dom for, hvorvidt jeg var pligtig til at betale eller ikke, naar han paa saadan skammelig Maade havde narret mig og hindret mig i at blive Førstestyrmand. Mit Tøi kunde jeg tage iland naarsomhelst; men mit Styrmandspatent beholdt han.

Samme Aften tog jeg min Kiste og Sæk iland,

og Dagen efter reiste jeg hjem med Deligensen. Fader blev høist forbauset ved at se mig, og da han hørte Aarsagen til min pludselige Hjemkomst, blev han temmelig harm. Briggen havde samme Dag forhyret „Letfoden" som Styrmand, og jeg kunde blive Andenstyrmand, dersom jeg kunde faa mit Patent udleveret.

Næste Morgen fulgte Fader mig ned til Mønstreskriveren, og da denne fik høre, hvorledes Jakobsen havde behandlet mig, reiste han sig op, slog i Bordet og sagde:

„Ser du disse Geværer og Sabler, min Gut, disse har jeg havt i min Haand paa Kjøbenhavns Red for at frelse mit Fædrelands Frihed, og du kan være rolig for, dersom ikke Jakobsen inden fem Solmerker sender dig dit Patent, skal han faa med mig at gjøre, og du, min brave Gut, skal fremlægge Regnskab for, hvormeget du har udbetalt i Reiseomkostninger, og dersom disse overstiger tyve Kroner, skal Hr. Skipper Jakobsen ovenikjøbet faa betale dem!"

Det var ingen vanskelig Sag at se Geværer og Sabler paa Mønstreskriverens Kontor; thi disse hang rundt omkring paa Væggene; men hvorvidt han havde brugt dem paa Kjøbenhavns Red i atten hundrede og den Tid, det ved jeg ikke. Fader, der en Gang i Tiden havde været Kusk ved Landevernet, blev saa ophidset ved Mønstreskriverens krigerske Tale, at han

greb Mønstreskriverens Haand og trykkede den saa haardt, at Mønstreskriveren begyndte at hoppe op og ned som en Hallingmand paa Youngstorvet i Markedsugen

Mønstreskriveren skrev derpaa et Brev til Jakobsen, hvori han gav ham det glatte Lag og foreholdt ham, dersom han ikke pr. omgaaende Post sendte mit Patent til hans Kontor, vilde han blive trukket til Ansvar efter Loven og komme til at betale mig for det Tab, som jeg havde lidt ved ikke at kunne modtage den tilbudte Styrmandspost. Brevet maatte være alvorlig skrevet; thi nogle Dage efter kom mit Patent; men jeg hørte ikke et Ord om de tyve Kroner, og paa den Maade kom jeg ombord i „Fædrenes Minde" sammen med „Letfoden".

Saasnart Jokum pausede, tog Apothekeren Ordet og sagde:

„Da du nævnte Flesket med den svære Svor og de tommelange Bust, kom jeg til at tænke paa en Gris, som faldt ned i Ertekjedelen ombord i gamle „Nidaros", medens jeg var med den; men fortsæt Jokum og lad os høre, hvorledes det gik med din Ven „Krøltoppen"!

„Nu kan du først fortælle om din Gris, medens jeg stopper min Pibe", lo Jokum.

„Gjerne det", svarede Apothekeren, „min Historie

er ikke lang, og du maa være forberedt paa at fortsætte om et Øieblik!

Ombord i Nidaros havde vi foruden meget andet rart ogsaa en Gris, som hed Sam, der var et sjeldent Dyr i sit Slags, og Sam var en af mine bedste og morsomste Venner ombord. Naar det var Sjøgang, satte den formelig Sjøben, og da kunde den staa paa en Plet en halv Time; men naar den skulde til at gaa, hændte det ofte, at den faldt omkuld, og da trillede den Kant om Kant fra den ene Side til den anden og skreg frygtelig. En eller anden maatte da hjælpe den ind i Huset.

En syttende Mai befandt vi os midt i Nordsjøen, og Chefen gjorde alt, hvad han kunde, for at gjøre Dagen saa festlig som mulig. Det var nokfaa smukt Veir og lidet Vind; men „Nidaros" rullede lidt paa sig i nogle Smaadønninger, som bebudede os, at der var mere Vind i Baghaanden. Flag blev heiset paa alle Skibets Master fra Toppen og lige ned til Dækket; en maaske to ekstra Snapser blev uddelt til Mandskabet, og Stemningen ombord var i det hele taget meget gemytlig.

Sam havde været indestængt i flere Dage grundet paa Slingring; men den syttende Mai befalede Chefen, at den maatte komme ud. Saasnart Sam kom paa Dækket, gjorde den nogle fortvilede Krum=

spring og spændte bagud, saa det var en Fornøielse at se paa den. Hvergang den spændte, udstødte den gryntende Glædesraab og sprang fra for til agter som en Raket. Flere af os beundrede Sams gymnastiske Øvelser, og Chefen spurgte Gymnastiklæreren, om denne havde taget Sam med i de daglige Øvelser, hvortil Gymnastiklæreren svarede, at han havde flere blandt Mandskabet, som ikke kunde spænde høiere end Sam. Et Par af Officererne forsikrede, at Sam uden Tvil havde faaet sig en ekstra Snaps sammen med Mandskabet; thi ingen af os havde tidligere seet den i saadant Humør som idag.

Kabyssen ombord i „Nidaros" var i gamle Dage midtskibs og forsynet med et stort Skylight, som i smukt Veir blev taget af for at skaffe Kokken frisk Luft, og midt under Skylightet havde den store Suppekjedel sin Plads. Jeg overdriver ikke, naar jeg siger, at Kjedelen var omtrent saa stor som Halvdelen af dette Værelse og saa dyb som fra Taget og ned til Gulvet. Hver Lørdag blev den gjort ren af to Mand, som havde Arbeide nok hele Eftermiddagen. For at komme paa Bunden af Kjedelen brugte de en almindelig Stige.

Henimod halv elleve om Formiddagen stod Erterne i sin bedste Kogning, og Kokken havde allerede skummet af Skallene. Sam kom under sin Rund-

dans paa Dækket hen til Skylightet og tittede ned paa Erterne, som var hans Livret. Hvorledes det gik for sig, kunde ingen sige med Bestemthed; men ret, som det var, hørte vi en Plask midtskibs, og vi ilede hen til Skylightet, hvor vi fik se Sam staa paa Hovedet i den kogende Ertekjedel. Den gjorde et Par Spark med Bagbenene, og dermed var den død. Kokken havde heldigvis netop forladt Kabyssen et Øieblik, ellers havde han efter al Sandsynlighed forbrændt sig, da Ertesuppen flømmede udover Kabysdækket, idet Grisen dukkede ned i Kjedelen.

Proviantforvalteren blev rent ude af sit gode Humør, da Middagsmaden var ødelagt, og han vidste ikke, hvorledes han skulde bære sig ad for at faa ny Mad færdig til Klokken tolv; men Kokken var klogere, idet han forsikrede, at det vilde blive den deiligste og kraftigste Ertesuppe, man kunde ønske sig, naar blot Sam fik ligge i Fred og Ro og koge sammen med Erterne. Kokkens Forslag vandt almindelig Bifald, og jeg forsikrer Dem paa, mine Herrer, at det var den bedste Suppe, som jeg nogensinde har spist. Erterne blev naturligvis silet, og jeg for min Del spiste udmerket godt den Middag!"

Jokum rystede betænkelig paa Hovedet, da han af Erfaring vidste, at Matroserne er meget kræsne med Hensyn til Maden; men naar Apothekeren havde spist

Suppen og fundet den god, syntes han nok, at Mandskabet ogsaa kunde spise den, og han lod Historien staa ved sit Værd uden nogen videre Bemerkning.

Apothekeren bad Jokum fortælle, hvorledes det gik med „Krøltoppen". Jokum tændte sin Pibe og fortsatte:

Om Vinteren var baade „Krøltoppen" og jeg hjemme, og vi havde mange Fornøielser sammen; men da Vaaren kom, og Pengene begyndte at blive temmelig smaa, fandt „Krøltoppen" paa, at vi burde faa Permission for et Par Aar og reise over til England. I den Tid kunde vi tælle paa Fingrene de Matroser, som for med fremmede Nationer. „Krøltoppen" havde en Fætter, som i flere Aar havde faret med engelske Skibe, og Fætteren havde skrevet hjem og fortalt, at han havde det udmerket godt og tjente gode Penge.

En vakker Dag gik vi ned til Mønstreskriveren og bad ham være saa god at give os Permission for to Aar. I Begyndelsen var han meget uvillig, da han paastod, at de flinkeste og kjækkeste unge Sjømænd forlod Landet for at fare med udenlandske Fartøier, og det var til stor Skade for vor egen Handelsflaade. Da han havde gjort os opmerksom paa dette, maatte han tillige bekjende, at unge Gutter, der vilde frem i Verden, havde godt af at fare en Stund under et fremmed Flag, og af den Grund vilde han udstede det

lovbefalte Pas, som kostede efter det gamle Penge-system tre Mark og otte Skilling. Dagen efter skulde vi faa vore Pas, og da maatte vi med det samme betale ovennævnte Sum.

Fader var meget imod min Beslutning; men da jeg fortalte ham, at Mønstreskriveren billigede den, var han straks villig til at give mig Penge for at løse mit Pas. Saasnart jeg havde faaet Pengene, vekslede jeg til mig bare Kobberskillinger og lagde dem i et stort Kræmmerhus. Næste Morgen gik „Krøltoppen" og jeg atter ned til Mønstreskriveren, som allerede havde vore Pas i Orden. „Krøltoppen" fik først sit Fripas og betalte det, hvorpaa han gratis fik en faderlig Paamindelse om, at han maatte gjøre Ære af Flaget ved at opføre sig, som det en brav Sjømand egner og anstaar.

Derpaa kom Turen til mig. Mønstreskriveren saa paa mig, og idet han leverede mig mit Pas, bad han mig huske paa, at jeg havde et Par gamle Forældre, der vilde gaa med Sorg i sin Grav, dersom de fik høre noget ondt om min Vandel i Udlandet. Rørt ved hans hjertelige Formaning tog jeg Kræmmerhuset og lagde det paa hans Skriverbord. Han saa paa det og spurgte, hvad det var, og da jeg oplyste ham om, at det var tre Mark og otte Skilling for Passet, blev han saa sint, at han tog Kræmmerhuset og kastede det paa Gulvet, saa at Enskillinger rullede hver til sin Kant

under Skaber, Bænker, Hylder og alt det, som fandtes paa Kontoret; derpaa rev han Passet istykker og forsikrede, at jeg var den værste Skøier, som vor Herre havde forundt at puste, og jeg, der havde en slig hæderlig Fader og Moder, burde skamme mig i mit inderste Hjerte.

Jeg stod som et andet Tretal, medens Mønstreskriveren gav sit Hjerte Luft, og da han havde holdt paa en Stund, forlod han Kontoret. Imidlertid satte jeg mig paa en Stol, og tog det meget rolig — jeg var meget spændt paa, hvorledes det vilde gaa med mit Pas.

Efter et Kvarters Forløb kom Mønstreskriveren atter ind. Da han havde sat sig i sin store mageligə Kontorstol, løftede han Brillerne op i Panden, foldede sine Hænder og saa paa mig en lang Stund uden at sige et Ord. Jeg sad som fastskruet til Stolen og saa paa de stakkels Kobberskillinger, der laa spredt omkring paa Gulvet. Omsider brød Mønstreskriveren Taushedeu og sagde:

„Du er en stor Lurendreier, som aldrig burde faa Permission til at seile under et fremmed Flag, da du en vakker Dag, min Springfyr, vil blive taget ved Vingebenet, og tager jeg ikke skammelig feil, vil du en Dag komme til at dingle under Raanokken for dine Skøier=

streger, og det vil bringe dine kjære Forældre ti Aar for tidlig i Graven!"

Jeg kunde ikke svare et Ord, og Skam at sige, hørte jeg knapt, hvad han sagde, da mit Hoved var optaget af ganske andre Tanker. Min Taushed behagede Mønstreskriveren, og efter en Stunds Forløb vedblev han:

„Jeg ser, du angrer min Gut, og du skal faa dit Pas; men ikke uden Straf — enhver Forseelse bør efter norsk Lov straffes, og jeg agter selv at fastsætte din Straf. I Aften Klokken halv elleve skal du møde op udenfor Parterre i Theatret, og du skal følge mig hjem."

Da jeg lovede at møde præsis, skrev han et nyt Pas, som jeg skulde faa næste Dag. Førend jeg forlod Kontoret, spurgte jeg ham, om jeg skulde plukke op alle Skillingerne. Han blev saa rørt ved min Troskyldighed, at han smaalo i Skjegget og sagde:

„Nei, min bedste Ven, det kan Stuepigen gjøre!"

Mønstreskriveren var en af Byens flittigste Theatergjængere, og han sad altid i første Parterre. Det hændte dog meget ofte, at han var temmelig omtaaget, naar Forestillingen var til Ende, da han altid havde en liden flad Lommelerke fuld af allerbedste Kognak, som han tømte i Aftenens Løb. Han var forresten en flot Herre, og Hest forspændt med Slæde samt uni-

formeret Tjener ventede altid paa ham udenfor Theatret.

Lidt før halv elleve mødte jeg pligtskyldig op udenfor Parterre. Det var et meget anseet Stykke, som spilledes den Aften, og Theatret var udsolgt. Jeg havde kun ventet en liden Stund, da Folk begyndte at strømme ud, og midt i Sværmen fik jeg Øie paa Mønstreskriveren, der var i et Perlehumør og udstedte den ene Ordre efter den anden paa egte godt Sjømandssprog. Straks han fik se mig, raabte han:

„Er du der min Gut? Har du dine Sager i Orden? Kan du styre? Forstaar du Bagbord og Styrbord med Roret og noget, som heder Steady?"

Da jeg svarede, at jeg forstod alt dette, tog han mig under Armen, og idet han kommanderede sagte forover, begyndte vi saa smaat at nærme os Udgangsdøren. Midt i Trængselen gjorde han et Par af sine Venner opmerksom paa, at jeg var en Straffange, der udsonede min Straf ved at følge ham hjem.

Efter en Del Slingringer kom vi omsider hen til Slæden; han satte sig magelig op i den, og da jeg havde lagt Felden godt rundt omkring ham, raabte han:

„Klar ved Bagbords Braser! Bagbord lidt med Roret!"

Hans Ordre blev efterkommet med Punktlighed

og Hesten begyndte at springe i smaat Trav opover Kirkegaden. Da vi kom paa Hjørnet af Kirkegaden og Prinsensgade, kommanderede han haardt Bagbord med Roret, og da vi kom udenfor hans Bolig, befalede han at give op alle Smaaseil, derpaa Fok og Storseil og tilsidst fire Merssseilene ned paa Kappen; da dette var gjort, raabte han:

„Lad falde og tyve Favneskinkelen paa Spillet!"

Hesten blev stanset, og jeg hjalp den gamle Kommandant ud af Slæden og op i hans Bolig, hvor jeg maatte spise til Aften med ham, da jeg havde vist mig at være en Neptuns Søn med Liv og Sjæl. Dagen efter fik jeg mit Pas, og sammen med „Krøltoppen" reiste jeg fjorten Dage efter over til London som Passager med et Skib hjemme her i Byen.

I London var der Hyrer nok at faa sydover til Ost- og Vestindien med store prægtige Skibe; men baade „Krøltoppen" og jeg fandt ved nøiere Eftertanke, at det var bedre at komme med Skibe, der gik paa kortere Farvand, da vi havde hørt meget Tale om Livet ombord i engelske og amerikanske Skibe. Vi reiste med Jernbanen til Shields, hvor vi straks fik Hyre med et norsk Skib, der skulde gaa til Kronstadt med en Ladning Kul.

Skibet hørte hjemme i Grimstad og havde tolv Mands Besætning, hvoraf de fleste hørte hjemme paa

Lister. Styrmand var hjemme i Grimstad, og det var en gammel Naring, som Skipperen kaldte „Gauken". „Krøltoppen" kom paa hans Vagt, og jeg kom paa Skipperens Vagt. Stuerten var hjemme i Flekkefjord, og han havde staaet ombord i to Aar. Han var meget afholdt af Skipperen, da han fik Smørkvarteret til at vare en og to Uger længere end andre Kokker, dertil var han meget flink til at kunne underrette Skipperen om, hvad der foregik paa Dækket, naar denne var tilkøis, og, naar han ved Land, ikke var ombord.

Baade „Krøltoppen" og jeg merkede snart, hvilken Kar Stuerten var, og „Krøltoppen" lovede, at han nok skulde faa fat i Smørkvarteret og lette paa det, naar han blev lidt bedre kjendt. Hver Gang vi fik Smørvegt, var der et helt Spektakel i Ruffen, da Vegten altid var for liden, og Stuerten maatte som oftest tilstaa, at den var for liden og give os lidt mere.

Efter fjorten Dages Forløb var „Krøltoppen" saa godt kjendt i Kahyttens Gjemmer som nogen. Styrmand var nemlig meget glad i Kaffe paa Hundevagten, og „Krøltoppen", der baade var letvint og snil, agerede da Kok, og paa den Maade blev han kjendt med Smørkvarterets Opholdssted. Det varede ikke længe, førend Styrmands Vagt havde Smør nok, og fra hans Vagt hørte vi aldrig mere Klage over Smørvegten.

En Nat laa en Jungmand, der hed Anders, vaagen,

og han fik se „Krøltoppen" komme ind i Ruffen med et stort Stykke Smør. Hans Tænder løb i Vand, og han spurgte straks „Krøltoppen", hvor denne fik det fra. „Krøltoppen", der var taget paa frisk Gjerning, gav Jungmanden straks lidt Smør paa den Betingelse, at Anders skulde tie som Muren. Nogle Dage senere havde Jungmanden spist op sin Smørvegt, og han henvendte sig til „Krøltoppen" og spurgte, hvorledes han skulde bære sig ad for at faa lidt Smør. „Krøltoppen" forklarede ham omstændelig, hvorledes han havde klaret den Ting, og Anders besluttede at prøve sin Lykke samme Nat.

Stuerten havde samme Aften udsat en Rottesaks paa Smørkvarteret, da han syntes, at Smøret minkede fortere end almindelig; men det var umulig at opdage eller paavise, hvorledes det gik for sig. Han var imidlertid vidende om, at der var Rotter ombord, og han troede, at disse maatte være Tyvene.

Omtrent Klokken et om Natten listede Anders sig ind i Kahytten og fandt straks Smørkvarteret paa den af „Krøltoppen" anviste Plads. Sagte som mulig med bankende Hjerte famlede han efter Laaget, og pludselig blev hans høire Haand omsluttet af to Kløer. Anders udstødte et Skrig og faldt bevidstløs om. Stuerten, der havde sit Kammer tæt ved, vaagnede og styrtede i Underbenklæderne ud paa Dækket, hvor alt gik

sin almindelige Gang. Andenstyrmand spadserede op og ned paa Halvdækket, og Skibet løb med en pen Fart for en liden Bris af god Vind. Stuerten spurgte forskrækket Andenstyrmand, hvem der skreg, hvortil Andenstyrmand svarede, at han ikke havde hørt noget Skrig, og han formodede, at Stuerten, der troede, at alle stjal, havde drømt om Tyve i Provianten. Andenstyrmand bad ham hilse Skipperen og sige, at han skulde „tørne" Folkene til Arbeide, saasnart det blev Dag.

Stuerten trak sig slukøret tilbage; men førend han atter gik tilkøis, tittede han ind i sit kjære Proviantrum, og der fik han se en død Mand ligge paa Gulvet. Han vækkede straks Skipperen og Førstestyrmanden, og saasnart disse kom tilstede, fik de se, at den døde Mand var Anders Jungmand, der laa paa Ryggen med den ene Haand fast omsluttet af Rottesaksen. Efter at have badet Anders's Hoved med koldt Vand, kom han sig igjen, og idet han slog Øinene op, spurgte han:

„Hvor er „Gamle-Erik" — han har havt Tag i min høire Haand?"

Siden den Dag var det forbi med Smørtyveriet, og ingen var saa sint paa Anders som „Krøltoppen", da han ved sin Uforsigtighed havde ødelagt hele Smør-

historien; men Anders lovede Gud og Skipperen, at han aldrig mere skulde stjæle.

Midt i Mai Maaned kom vi under Dagerort, hvor vi laa fjorten Dage fast i Isen sammen med et Par hundrede Skibe. Omsider kom vi op til Kronstadt og lossede Kullasten; da dette var gjort, begyndte vi at tage ind Planker for London. Der var en Masse Skibe i Havnen, og vi laa fortøiet Side om Side. „Krøltoppen“ var ofte iland og morede sig. Jeg var undertiden med ham; men det hændte ofte, at han gik ganske alene.

En Fredag Aften vilde „Krøltoppen“ endelig have mig med sig iland; men jeg kunde ikke, da jeg havde Vagt fra halv tolv til et om Natten, og jeg vidste paa Forhaand, at Klokken blev baade et og to, førend „Krøltoppen“ tænkte paa at gaa ombord, naar han først kom iland. „Krøltoppen“ gik alene, og da jeg kom paa Vagt halv tolv, var han ikke kommen tilbage. Henimod halv et hørte jeg et jammerligt Skrig, som jeg ikke lagde stort paa Hjerte, da der, som sagt, laa en Masse Skibe, og Slagsmaal blandt Sjøfolkene og Soldaterne iland hørte til Dagens Orden. Straks efter fik jeg se en Mand entre opover Fokkestaget paa et Arendals Skib, som laa i samme Række som os. Det forundrede mig, at se en Mand midt paa Natten

øve sig i at klyve; men jeg tænkte som Vintapperen: Hver sin Lyst!

Jeg stod midtskibs og holdt netop paa at stoppe min Pibe, da en Mand pludselig kom hoppende op paa Rækken og næsten skræmte Forstanden ud af mit runde Hoved. Til min store Forbauselse fik jeg se, at det var min gode Ven „Krøltoppen", og jeg vilde straks til at give ham en liden Revselse, fordi han kom farende som en Tyv, da han greb mig i Armen og sagde:

„Kom ind i Ruffen og sig mig, hvad jeg skal gjøre, jeg har dræbt en Russer, og Havnepolitiet er alt efter mig, da Svinet „bæljede"saa frygtelig, at hele Kronstadt kom paa Benene!"

I et Øieblik var „Krøltoppen" og jeg inde i Ruffen; jeg klippede først hans Skjeg saa kort som mulig, derpaa sværtede jeg ham lidt i Ansigtet og bad ham gaa rolig tilsengs uden at sige et Ord, saa skulde jeg tale med Politiet, dersom det kom ombord. „Krøltoppen" havde smukt, temmelig langt, sort Skjeg, som han var meget kry af; men da jeg havde klippet ham, var han saa bar som et nyklippet Faar.

Neppe havde „Krøltoppen" lagt sig, og jeg indtaget min Plads paa Dækket, førend fire Mand iført lange Kjortler og forsynet med hver sin Knortekjep kom ombord. De buldrede en hel Del russisk, og to

af dem gik straks ind i Ruffen, medens de to andre undersøgte i Kahytten. Alle fire kom atter ud paa Dækket, og en af dem talte lidt tysk og spurgte, om jeg havde seet en Mand komme ombord paa nogen af Skibene. Jeg kunde lidt tysk fra Skolen af, og jeg var ikke sen til at fortælle dem, at jeg havde seet en Mand uden Hue springe over mit Fartøi; men hvor han blev af, det vidste jeg ikke — jeg lod dem forstaa, at min Overbevisning var den, at det var et Spøgelse eller ogsaa en Mand, som var træt af Livet og havde sprunget lige i Sjøen.

Jeg tændte min lille Kridtpibe og dampede uden at tage Hensyn til de høie Herrer. To af dem gik for anden Gang ind i Ruffen, og jeg fulgte med dem; jeg tog Lampen, som hang under Taget, og lyste paa de sovende. Da jeg kom hen til „Krøltoppens" Køi, skjalv jeg lidt paa Haanden; men han laa saa svart og fornøiet og sov saa godt, at det umulig kunde være ham.

Russerne saa ud til at gaa over til min Overbevisning, og den ene var saa galant, da han gik, at han rakte mig sin Haand og takkede for god Besked, og jeg bad dem, dersom de tvilede paa Sandheden af mine Ord at komme igjen næste Dag. Saasnart de var vel borte, gik jeg ind til „Krøltoppen", og han fortalte følgende:

„Da jeg iaften kom ned til Baadmændene for at faa en til at sætte mig ombord, traf jeg seks amerikanske Matroser, som skulde ombord i et Skib, der ligger tvers over her, og Baadmanden vilde sætte os ombord for femten Kopek pr. Snude, hvilket vi betalte kontant iland. Da vi kom tvers af vort Skib, sagde jeg til Amerikanerne, at jeg burde sættes ombord først til mit Skib, eftersom jeg var alene; men Baadmanden lod, som om han ikke forstod os. Han roede lige paa Siden af Amerikaneren, og de seks Mand bad god Nat og gik ombord. Da vi kom klar af Skibet, pegede jeg paa min Bark og bad Baadmanden blot sætte mig iland paa en af Lasteprammerne, som ligger paa Baugen af vor Sidemand. Istedenfor at efterkomme min Anmodning vendte han Baaden mod Land, og paa gebrokkent engelsk lod han mig forstaa, at han vilde have en halv Rubel for at sætte mig ombord, og dersom jeg ikke betalte det, vilde han ro mig iland. Du kan tro, jeg blev sint; jeg bed Tænderne sammen, og jeg holdt paa at fare lige paa Skurken; men jeg beherskede mig. Jeg bød ham tyve Kopek; men han vilde have en halv Rubel; heldigvis havde jeg netop saamange Penge igjen, og jeg forsøgte først at narre ham ved at vise ham Mynten, idet jeg bad ham ro hen til Skibet, saa skulde han faa den; men han var

klogere end som saa, han vilde ikke vende Baadens Kurs, førend han havde den halve Rubel i sin Haand.

Saasnart jeg rakte ham Mynten, vendte han Baaden, og jeg lod, som om ingenting var iveien med os; jeg gjorde Miner til ham, at han kunde sætte mig iland paa en af Plankeprammerne. Han lagde Agterenden til. Idet jeg reiste mig op, tog jeg Øsekarret, som laa i Bunden af Baaden og var næsten en Mands Løft, og medens jeg stod med den ene Fod paa Lasteprammen og den anden Fod paa Agterpligten i Baaden, sendte jeg det med al min Kraft lige i Slyngelens Ansigt, saa han faldt forover og brølede som en Okse, og idetsamme gav jeg Baaden et Spark. Hurtig som Lynet greb jeg fat i Klyverriggen til Arendalsskibet, som du ved ligger her i samme Tier, svingede mig op paa Klyverbommen, og derfra ind paa Bakken; men der kom en stor sort Nyfundlænder farende mod mig, og du kan tro, at jeg var i en Kattepine. Heldigvis huskede jeg Fokkestaget, greb fat i det og entrede op til Formers og ned bar det med Lynets Hurtighed langs Bardunen til Rækken og saa ombord. Men du kan se paa mine Benklæder, at Hunden havde god Lyst paa mig; den fik Tag i dem og rev ud et langt Stykke. Hunden holder Vagt ombord i Arendalitteren, og Vagten paa Tyskeren ved Siden af os sov vist sødelig, da jeg ikke saa nogen paa Dækket.

Du kan være rolig for, dersom de faar Tag i mig, bliver jeg sendt til Sibirien ved første Leilighed; thi her i Rusland findes vist hverken Ret eller Retfærdighed. Mit eneste Haab er, at Baadmanden umulig kan paavise med Sikkerhed, hvilket Skib jeg farer med!"

Jeg trøstede ham saa godt, jeg kunde. Baade „Krøltoppen" og jeg sovnede straks, efterat min Vagt var til Ende, og ikke et Menneske fik vide Besked om, hvad Politiet gjorde ombord midt paa Natten. To Politibetjente besøgte os to Dage efter. Saasnart de fik se mig, spurgte de, om jeg havde seet mere til Manden uden Hue. Jeg kunde blot henholde mig til, hvad jeg tidligere havde forklaret, og med den Besked gik de iland til min og „Krøltoppens" store Glæde.

„Krøltoppen" blev en meget snil Gut, saalænge vi laa i Kronstadt, idet han holdt sig pent ombord; men Baadmanden fik vist dyrt betale den halve Rubel, da han ikke var at se i de tre Uger, som vi laa der, inden vi blev lastet.

Efter fire Ugers Seilads kom vi til London, hvor „Krøltoppen" og jeg blev afmønstret. Fjorten Dage spadserede vi omkring i Englands Hovedstad og „studerede Folkelivet", som „Krøltoppen" udtrykte sig, og for at vi kunde studere dette tilgavns, forsøgte han at overbevise mig om, at vi maatte ind paa alle de Restaurationer, som vi passerede. „Krøltoppen" skulde

bestandig studere alle mulige Ting — han havde en Broder, som var Theolog, og jeg formoder, at han havde lært at studere af ham. En Aften studerede „Krøltoppen" en Konstabel saa grundig, at det var paa et hængende Haar, at han var bleven arresteret, og den Aften blev jeg for første Gang sint paa ham, uagtet det var saa løierlig, at mit Hjerte klukkede af Latter.

„Krøltoppen" og jeg kom nemlig en Aften ind paa en Restauration, hvor der sad en Konstabel sammen med et Par Herrer ved et lidet Bord. De engelske Konstabler brugte den Gang nogle høie Hatte, som lignede vore almindelige Floshatte; de var vel saa høie, og de var foret med tykt rødt Uldfor. Vi havde drukket lidt om Aftenen, og „Krøltoppen" især var i et ypperligt Humør.

Saasnart vi kom ind, gik han lige hen til Konstabelen og rakte ham Haanden. Konstabelen blev lidt forfjamset og nølede et Øieblik, førend han gjengjældte Hilsenen. „Krøltoppen" greb imidlertid hans Haand, og paa et underligt engelsk Sprog begyndte han at spørge ham: Hvorledes lever du Bill? Hvor har du været saalænge? og en hel Del lignende. — Det er en gammel Kjendsgjerning, naar man i Danmark ser fem Herrer sammen, og man raaber paa Jens Christian, saa vil tre af dem dreie paa Hovedet og sige:

Hvad behager? Det samme er Tilfælde med Navnet Bill i England.

Konstabelen hed ganske rigtig Bill; men han blev saa overfuset med Spørgsmaal, at han blev siddende med halvaaben Mund og betragte „Krøltoppen", som han paa ingen Maade kunde kjende igjen. „Krøltoppen" likte ikke hans Gaben, og idet han spurgte, hvad Bill gabede efter, slog han med flade Haanden paa Pullen af Konstabelens Hat, saa den trykkedes helt ned over hans Øren, og alle tilstedeværende Gjester begyndte at le. Konstabelen forsøgte med begge Hænder at faa Hatten af Hovedet; men den var trykket saa godt ned, at han arbeidede forgjæves en lang Stund. Omsider fik han Hatten op forbi Ørene; men Foret, der i Bunden af Hatten var forsynet med et Trækkebaand, vrængte sig, og Trækkebaandet kom rundt hans Hals; da han endelig fik Hatten af Hovedet, var Trækkebaandet snøret saa haardt sammen, at det holdt paa at kvæle ham, og Bill pustede og stønnede, som om han var i Begreb med at dø. Tilsidst maatte han bede om Hjælp, og „Krøltoppen" var straks færdig. Istedenfor at skjære af Trækkebaandet, tog han sin Kniv og skar en Rift i Foret, saa at vi kunde se Konstabelens Næse, der var baade stor og rød, stikke frem; men da blev der Latter — flere af Gjesterne holdt sig for Maven og lo, saa jeg var bange for, at

de skulde dø af Latter. Verten, der var en ualmindelig tyk Mand, laa paa Disken og slog Hænderne sammen og raabte: Hurra Bill! Hurra Bill! En af Konstabelens Venner, der ogsaa morede sig kostelig, skar endelig af Baandet; men da var det forbi med vor Latter. Bill reiste sig op og greb fat i „Krøltoppen" for at arrestere ham. Der blev et helt Spektakel, og „Krøltoppen" buldrede og talede engelsk og norsk om hinanden, idet han vilde overbevise Konstabelen om, at de var gamle kjendte, og Bill maatte ikke tage det saa ilde op, da det slet ikke var hans Mening at fornærme ham. Alle tog „Krøltoppens" Parti og mente, at han gjorde det af ren Vanvare, og en af Gjesterne bad Bill anskaffe sig en mindre Hat, ellers kunde han være udsat for et lignende Tilfælde en anden Gang. Efter megen Snak frem og tilbage slap „Krøltoppen" fri for Arrest mod at betale ti engelske Shilling i Mulkt.

Da Konstabelen havde faaet Mulkten, som han selv havde dikteret, forlod han straks Restaurationen. Neppe var han udenfor, førend alle Gjesterne flokkede sig om „Krøltoppen" og takkede ham for den gode Latter, og alle vilde traktere paa Krøltoppen og mig. Vi blev siddende der til langt udover Natten, og vi fik saameget at drikke, som vi ønskede. Verten selv paastod, at han ikke havde havt saamegen Moro i alle de Aar, han havde været Restaurationsholder, og han gav

os baade Mad og Drikke gratis. Da vi gik til vort Logi, sagde „Krøltoppen" meget alvorlig:

„Engelske Konstabler og russiske Baadmænd er de morsomste Folk at studere, da det i Almindelighed er meget let at føre dem bag Lyset, uagtet de selv tror, at de ved og kjender alle mulige Ting."

Dagen efter Sammenstødet med Konstabelen tog vi Hyre med et Skib fra Laurvig bestemt til Kingston paa Jamaika. Først i Oktober Maaned forlod vi London, og vi fik mange vaade Trøier, førend vi kom nedover under Madeira. „Krøltoppen" havde faret uden Oljeklæder og Sjøstøvler hele Sommeren, og hver Gang vi kom til Land, lovede han mig med Haand og Mund, at han skulde forsyne sig godt med Klæder. Den første Aften, vi gik sammen i London, kom vi forbi en Butik, hvor der hang baade Oljeklæder og Sjøstøvler, og jeg bad straks „Krøltoppen" blive med ind for at kjøbe det nødvendigste, medens han havde Penge. Han fandt mit Forslag meget dumt, idet han mente, vi kunde gjøre de forskjellige Indkjøb, naar vi atter havde forhyret os. Naar Forhyringsdagen kom, og vi havde modtaget en Maaneds Forskud, havde „Krøltoppen" ikke en Øre at afstaa til Oljeklæder og Sjøstøvler. Heldigvis havde jeg begge Dele, og saalænge vi var paa hver sin Vagt, kunde vi til Nød klare os, uagtet det var forbundet med mange Ulemper,

naar vi begge blev purret ud til Rebning eller Seilbjergning.

„Krøltoppen" var ikke den, som klagede over noget. Han var lige glad og munter bestandig baade i godt og ondt Veir. Naar det regnede paa det bedste, trøstede han sig med, at den, som væder, han tørrer ogsaa. Det hændte ofte, naar Vagten var til Ende, at „Krøltoppen" var gjennemvaad — ja, saa vaad, at Vandet randt af ham. Han satte sig da ind i Kabyssen ved Siden af Kaminen og tørrede sine Klæder. Engang havde han fyret saa sterkt, at det tog Ild i hans Benklæder, medens han sad og sov. Lugten af brændte Klæder trængte sig ud paa Dækket, og en af Vagten løb ind og slukkede Ilden. „Krøltoppen" studerede meget paa, hvorledes hans vaade Klæder kunde være ildsfarlige.

Efter syv og fyrti Dages Seilads kom vi lykkelig og vel til Kingston og ankrede paa den ydre Havn. Saasnart Ankeret var i Bunden, roede Skipperen iland med fire Mand i Giggen, og jeg var en af dem. Efterat Skipperen havde udført sine Forretninger, begav vi os paa Tilbageveien henved Klokken fire om Eftermiddagen. Halvveis mellem Byen og Skibet mødte vi vor Pram, bemandet med Styrmand og to Matroser, som bragte os det sørgelige Budskab, at „Krøltoppen" havde faldt ned i Rummet og slaaet sig

fordærvet. Der var et Hospital ikke langt fra det Sted, hvor Skibet laa, og Skipperen befalede os at ro did snarest mulig. Vi traf Doktoren hjemme, og han fulgte straks med ombord.

„Krøltoppen" laa paa Dækket i Ruffen, og han forsikrede, at han havde ingen Smerter. Hans første Spørgsmaal var, om vi havde seet nogen Dansehuse i Land. Jeg bad ham betænke sin Stilling og lade alle gale Tanker fare, da han maaske kom til at dø. Han lo af mig og forsikrede, at han vilde være paa Benene om et Par Dage.

Da Doktoren kom ind til ham, og han havde undersøgt ham, rystede han paa Hovedet og forlod Ruffen. Straks efter hørte jeg Doktoren sige til Skipperen, at hele „Krøltoppens" Ryg var sammenstuvet, og at han neppe vilde opleve Morgendagen. Doktoren vilde imidlertid øieblikkelig hente Sygekurv fra Hospitalet for at bringe ham iland. Det for igjennem mig, da jeg hørte, at „Krøltoppen" havde saa kort Tid at leve i, og jeg gik ind til ham og bad ham, om jeg maatte læse lidt Guds Ord for ham; men han bare lo af mig, og han slog i Luften med sine Arme for at vise mig, hvor flink han var, og da jeg foreholdt ham, at hans Ryg var ødelagt, lo han ogsaa og mente, at en stakkels Ryg maatte blive øm og saar, naar den fik et saa voldsomt Stød — men dø, nei det kunde aldrig falde ham ind.

For første Gang, som voksen Mand, græd jeg ved at høre „Krøltoppen" være saa sikker paa at blive frisk igjen. Uagtet jeg uden Forbehold fortalte ham, hvad Doktoren havde sagt, vilde han dog ikke høre paa mig, og han bad mig holde op med min Tale om Døden.

Om Aftenen kom fire Mand fra Hospitalet med en Kurv fuld af Klæder. „Krøltoppen" blev behandlet saa forsigtig som mulig; men da Mændene tog i ham, ynkede han sig frygtelig, og jeg saa Taarer i hans Øine, da han selv maatte tilstaa, at hans Ryg var sønderslaaet. Det var haardt at skilles med ham, og jeg samt hele Mandskabet fulgte Baaden med Øinene, saalænge vi kunde se den, og Taarer trillede paa mange veirbidte Kinder, da den forsvandt i en liden Bugt tæt ved Hospitalet. Vi lovede at besøge ham hver Dag, dersom vi blev liggende.

Næste Morgen kom der Bud fra Hospitalet, at „Krøltoppen" var død Klokken seks — han havde ingen Smerter, og han syntes at være ved fuld Bevidsthed lige til det sidste. Vort norske Flag blev heiset paa halv Stang, og alle Mand sørgede over min gode Ven, da han trods sin Letsindighed var en sjelden flink, villig og snil Gut; selv Officererne holdt af ham og roste ham i alle Maader. Dagen efter blev han begravet. Skipperen, der var en meget alvorlig Mand, kastede Jord paa „Krøltoppens" Kiste, og han holdt en Tale

saa god, som man kan ønske sig den. Seks af Mandskabet var med til Graven, og „Krøltoppen" fik saa smuk en Begravelse, som det er mulig at faa den i et fremmed Land.

Det er tungt at forlade en kjær Vens Grav paa Kirkegaarden her hjemme; men dobbelt tungt er det at maatte forlade en kjær Vens Grav i Udlandet, hvor der ikke findes nogen, som tager sig af Graven, og holder den ved lige.

I seks Uger laa vi i Kingston og lastede med Sukker for London. Saasnart Lasten var indtaget, gik vi tilsjøs, og efter ni og femti Dages Reise kom vi atter til London, hvor jeg blev afmønstret for at reise hjem, da min Permission om kort Tid var udløben. Jeg tænkte først paa at gaa over Nordsjøen med Dampskib; men en Dag blev jeg tilbudt Hyre med et gammelt Skib, som hed „Pelikanen", der skulde gaa til Sunderland efter en Ladning Kul til Christiania, og der ombord var det noksaa morsomt.

Skipperen eiede selv Barken, og Baadsmand var hans Søstersøn. Styrmand var ofte i Klammeri med Baadsmand, da han et Par Gange havde merket, at Baadsmand, var tyvagtig og stjal af Provianten, og naar Kokken klagede til Skipperen, var Baadsmand altid færdig til at mistænke en og anden af Mandskabet. Styrmand var stedse paa Vagt efter Baads-

-mand; men det saa længe ud, som om denne skulde gaa fri.

Vi seilede først til Sunderland, hvor vi tog ind Kul, og derpaa gled vi hjemover. Under Arendal fik vi Modvind og Stampesjø, og en Lørdag Aften besluttede Skipperen at gaa ind til Flødevigen, hvor han fra gamle Dage af var godt kjendt. Samme Aften var der Dansemoro i Havnen, og de fleste af Mandskabet fik Landlov. Baadsmand havde god Lyst til at være ombord for at passe paa Skibet; men Styrmand sagde, at Baadsmand skulde være med i Land, og paa den Maade blev Kokken alene ombord.

Vi gik iland og morede os fortræffelig. Da det led paa Natten, blev Baadsmand borte, og Styrmand søgte forgjæves efter ham. Henved Klokken fem om Morgenen vandrede vi ombord, og Styrmand var den første, som gik over Rækken. Kokken laa og sov, da ingen havde vækket ham, og alt var tyst og stille ombord. Styrmand tog af sig Støvlerne og listede sig ned i Kahytten, hvor han fik se Baadsmand ifærd med at fylde smaa Seildugsposer med Kaffe, Sukker, Gryn og forskjellig Proviant. Han stod stille en Stund og saa paa Baadsmand, derpaa tog han fat i ham, slog ham omkuld og tildelte ham nogle gode, saftige „Killevinker". Baadsmand skreg, saa man kunde høre ham lang Vei, og Skipperen, der var kommen om-

bord foran os, kom farende ud af sin Lugar, og han blev rent forskrækket ved at høre og se Baadsmand, der laa under Styrmand og skreg, at Styrmand vilde kvæle ham. Saasnart Baadsmand merkede, at Skipperen var tilstede, begyndte han at græde, fordi Styrmand kaldte ham Tyverad, Tyveknegt og forskjellige smukke Navne og ovenikjøbet holdt paa at kvæle ham. Skipperen, der var en meget blød Natur, blev saa øm om Hjertet ved at høre Søstersønnen græde, at han selv begyndte at fælde Taarer, og han sagde grædende til Styrmand:

„Kjære Styrmand slip ham, jeg har helet med ham; thi jeg har grædt med ham!"

Styrmand blev saa forpint af Latter ved at se Skipperen græde, at han uden videre slap Baadsmand, der lovede Guld og grønne Skove, dersom Skipperen og Styrmanden vilde tilgive ham. Da Styrmand senere undersøgte Baadsmands Kiste og Køi, fandt han baade det ene og det andet Tyvegods, og Baadsmand gik siden altid under Navnet „Carl Tyverad", saalænge han for tilsjøs.

Efter faa Dages Forløb fik vi vestlig Vind og seilede hjem til Christiania. Dagen efter blev vi afmønstret, og Mønstreskriveren blev meget fry ved at se mig sund og frisk hjemme igjen — han vidste meget godt, at jeg var en brav Gut, som ikke vilde vanære

Flaget; men da jeg fortalte ham om „Krøltoppens" Bortgang, blev han meget bedrøvet, og han paalagde mig paa bedste Maade at trøste hans Forældre.

Først fire Dage efter fik jeg Mod at gaa op til „Krøltoppens" gamle Fader og Moder — det var den værste Tjeneste, som jeg nogensinde har paataget mig. Hans Fader tog det nokſaa rolig; men Moderen, skjønt hun paa Forhaand vidste, at han var død, blev saa bedrøvet ved at se mig, at hun fik Krampegraad, og jeg var bange for, at hun skulde miste Forstanden. Hun var nemlig altid vant til at se os to sammen, og da hun fik se mig uden sin kjære Søn, kan enhver vide, hvor tungt hun følte Savnet.

Se nu mine Herrer, vedblev Jokum, har I hørt min Ven „Krøltoppens" korte Levnetsløb; nu staar det kun tilbage at fortælle Eder, hvorledes jeg første Gang lærte at kjende Mønstreskriveren, som I kan tro var en snurrig „Perpendikkel"!

Som Smaagut gik jeg omkring med Bladet „Reformen", og en vakker Dag blev jeg sendt ned til Mønstreskriveren med Regning paa Bladet. Han saa en Stund paa Regningen, kløede sig i Hovedet og sagde, at det ikke var hans Navn, og jeg maatte bestemt tage feil. Mønstreskriveren havde været Kaptein i Marinen og paa Regningen stod blot: Kaptein N. N. vær `saa god at betale Abonnement for Bladet „Re-

formen" — — —. Jeg maatte gaa hjem med uforrettet Sag og underrettede min Prinsipal om, at Regningen var feilagtig. Næste Dag blev jeg sendt ned til Mønstreskriveren med samme Regning og med Paalæg om, at han maatte betale, dersom han fremdeles ønskede at holde Bladet. Mønstreskriveren saa atter paa Regningen, derpaa slængte han den til mig og sagde:

„Enhver Skipper paa det mindste Seilfartøi kalder sig nu om Dagen Kaptein; hils din Fader eller, hvad det nu er, og sig ham fra mig, dersom han vil have Penge, maa han skrive paa Regningen Indrulleringschef eller Mønstreskriver eller ogsaa Overlods!"

Jeg tog Regningen og ilede hjem. Straks efter kom jeg tilbage med en ny Regning i følgende Form:

Hr. Indrulleringschef, Mønstreskriver og Overlods, Ridder af Vasa Ordenen behag at betale for Abonnement af Bladet „Reformen" — — —.

Et Smil gled over Mønstreskriverens Ansigt, og da han havde læst Regningen en fem — seks Gange, sagde han:

„Det er ganske rigtig! Se her er Pengene, og her har du, min kjække Gut, et Par Skillinger for din egen Del!"

„Udmerket Jokum, udmerket!" lo Apothekeren, „allerede som liden Gut begyndte du med dine Skøier-

streger, og din Mønstreskriver minder mig levende om en holstensk Greve, som for nogle Aar siden kom herop for at skyde Bjørn. Det var i den Tid, da jeg var Farmasøit i Laurvig, at jeg lærte Greven at kjende, og det var den største Nar, du kan tænke dig. Han saaede Penge, naar han var i det Lune, og han udlovede fire hundrede Kroner til den, som kunde ringe en Bjørn for ham. Hotelverter og slige Mennesker ordentlig tilbad Greven, da han, som sagt, havde Penge nok, og naar han kom til et Sted, hvor han likte sig, betalte han dobbelte Priser for alle Ting.

Han boede en Tid paa en Gaard i Nærheden af Laurvig, hvor han fik det bedste Brød, som han nogensinde havde spist. Engang kom han hændelsesvis til at spørge Konen paa Gaarden, om hun bagte Brødet selv, og Konen svarede ja; men det var ikke sandt, da hun hentede alt sit Brød fra Byen. Siden vilde Greven ikke smage Brød, uden det kom fra denne Gaard. Naar han boede i Byen, maatte Hotelverten hver Dag sende Bud over en halv Mil paa Landet for at hente Brød, og Konen var paa sit bare Liv, at Greven skulde faa vide, at hun kjøbte Brødet i Byen.

En Dag kom en velbekjendt Bjørneskytter til Greven og meldte ham, at han havde ringet en Bjørn. Greven blev meget glad, og han lovede Manden fem hundrede Kroner, dersom Bjørnen faldt for hans Ge-

vær. Sammen med Bjørneskytteren reiste Greven fire Mil opover Landet. — Greven sparede ingen Anstrengelse, naar han blot kunde faa sine Ønsker opfyldt. Sent paa Aftenen kom de frem, og allerede samme Nat vilde Greven afsted efter Bjørnen; men Skytteren fik efter megen unødig Snak overbevist Greven om, at det var umulig at gaa paa Bjørnejagt om Natten.

Tidlig næste Morgen satte de afsted til Skoven, hvor Bjørnen var ringet. Bjørneskytteren gik Side om Side med Greven og paalagde ham, at han ikke maatte skyde, førend han fik Signal. Greven gik saa stiv og strunk, som om han var en gammel Bjørnejæger, og Geværet bar han forsigtig paa den ene Skulder.

Bjørneskytteren stillede Greven paa et Sted, hvor Bjørnen maatte passere, og selv tog han Post bag en liden Busk i Nærheden.

De havde ikke ventet længe, førend Bamsen kom ruggende nokksaa lunt, og Skytteren raabte til Greven, at han maatte lægge an og skyde. Greven lagde Geværet til Kinden; men han blev saa ræd, da han fik se Skovens Konge, at hans Haand dirrede, og Bjørneskytteren, der forgjæves ventede paa, at Greven skulde skyde, blev saa harm, at han raabte:

„Skyder du ikke nu, din Torsk, saa jamen sandten skal jeg skyde den!“

Skytteren fyrede og ramte Bamsen lige i Panden. Bjørnen ravede et Par Skridt og faldt død om, men idet den faldt, fyrede Greven, og han fik Æren af at have skudt Bjørnen. Dagen efter stod det i Byens Avis, at den holstenske Greve under særligt vanskelige Omstændigheder havde skudt en Bjørn; men Bjørneskytteren forsikrede, at han aldrig mere vilde gaa paa Jagt med Greven, da det var saa ærgerlig at se et voksent Menneske blive saa bange for en Bjørneunge; han frygtede for, at hans Taalmodighed kunde briste, og da kunde han komme til at gjøre noget, som han vilde angre paa.

To Bondegutter fra Slemdal gjorde det paa en mere praktisk Maade. De havde sat ud en Bjørnestok, og en Nat var de saa heldig at faa en Bjørn i Stokken. Istedenfor at trække Bamsen hjem, stillede de Bjørnen paa to Ben foran en Tornebusk, som var fuld af røde Nypetorn, og det saa ud, som om Bjørnen holdt paa at spise. Den ene Gut reiste straks til Byen og meldte Greven, at han havde ringet en Bjørn, medens den anden holdt Vagt, da det let kunde hænde, at Bjørnen kunde falde paa at ramle omkuld, førend den høie Herre ankom til Aastedet.

Greven reiste straks med, og i Skumringen ankom de til Bamsens Opholdssted. Gutten havde med sig en liden Gaardshund, som brugte at bjeffe hver Gang,

der kom fremmede; men Greven troede, at det var en egte Bjørnehund. Det varede ikke længe, førend Greven fik Øie paa Bjørnen, og han syntes, det var meget morsomt at se Skovens Konge spise Nypetorn Han lagde an og skjød, og Bamsen trillede omkuld saa død som en Sten; men det bedste af det hele var, at det var umulig at opdage, hvor Kuglen havde truffet Bjørnen. Greven fandt dette meget besynderlig; men den ene af Gutterne fortalte paa sin troværdige Maade, at det er meget vanskelig at følge Kuglens Vei, naar Bjørnen er rigtig stor og fed, da Bjørnefedtet har saa let for at krybe hurtig sammen. Gutterne fik to hundrede Kroner hver, og samme Aften blev Bjørnen bragt til Byen.

Dagen efter blev atter Bamsen undersøgt, da Greven ikke fik sove hele Natten, fordi han ikke kunde finde Hul efter Kuglen. Ved nøiere Undersøgelse fik han se, at det venstre Øie var borte, og derind havde Kuglen gaaet. Han blev saa glad, at han øieblikkelig sendte hundrede Kroner i Drikkepenge til Gutterne, og han bad Budet fortælle dem, at han havde truffet Bjørnen i det venstre Øie. Gutterne lo, men sagde ikke et Ord. De vidste, at Bjørnen havde faaet Stokken over den venstre Tinding, og det ene Øie var trykket ud, da de fandt Bjørnen. Øiet blev sat ind paa sin

Plads; men paa Veien til Byen havde det faldt ud igjen.

Foruden en ivrig Bjørneskytter var Greven ogsaa meget glad i smukke Heste, især Travere, og han talte i det vide og brede om sine holstenske Heste, som man ikke kunde skaffe Mage til i Norge. En Dag fik Greven høre, at vor Foged, Staakenheim, havde en Hest, som sprang fortere end Svalerne, og man paastod, at der fandtes ikke Fugl under Himmelen, som kunde følge Fogdens brune Traver, og da kom Greven skammelig til kort; thi saa hurtig sprang ingen af hans Heste.

Greven syntes, at Navnet Staakenheim var ham bekjendt, og ved nøiere Eftertanke erindrede han, at han for mange Aar siden havde truffet sammen med en Herre, der hed von Staakenheim, i et stort Selskab i Christiania. Han troede, at dette maatte være den samme Mand, og en Dag ytrede han til Hotelverten i Laurvig, at han vilde aflægge Fogden en Visit.

Fogden var en ualmindelig, stor og staut Mand, og tilhest var han den smukkeste Herre, som jeg nogensinde har seet. Han red over de høieste Gjerde, og hans brune Traver var et sjeldent Dyr i mange Retninger; men Fogden smørede altid vel tykt paa, naar han fortalte om Brunens hurtige Trav. Han havde i sine yngre Dage været Bureauchef i et af Departe-

menterne, og han huskede godt, at han for mange Aar siden havde været i et Selskab, hvor han havde hilst paa den holstenske Greve, der imidlertid aldeles oversaa en Bureauchef. — Men Bureauchefen var ikke den, der krusede nogen. I Aftenens Løb blev der Tale om Svømning, og Bureauchefen fortalte i den Anledning, at han kort før, midt i Januar Maaned, i fjorten Graders Kulde havde svømmet fra Vippetangen over til Hovedøen, uden at han fik saameget som Snue. Greven saa med Forundring paa ham, og efter en Stunds Forløb gav han sig i Samtale med Bureauchefen og spurgte om hans Navn. Bureauchefen rettede sig og svarede:

„Mit Navn er von Staakenheim."

„De er altsaa en tysk Adelsmand?"

„Ja, min Fader var tysk Adelsmand", svarede Bureauchcfen; „men siden jeg kom her til Norge, har jeg kastet bort dette hersens „von" og kalder mig ret og slet Staakenheim." Siden var Greven meget forekommende mod Bureauchefen, og han talede med ham om de indre og ydre Forhold i Tyskland.

Bureauchefen nedstammede fra en Husmandsplads i Telemarken, og hvor han fik sit „von" fra, det vidste hverken han eller nogen anden; men han var ikke den, som lod sig spille paa Næsen af en holstensk Greve.

Saasnart Greven kom til Laurvig, huskede Fogden

godt, at han havde været sammen med ham; men det faldt ham aldrig ind, at Greven vilde nedlade sig til at besøge en stakkels norsk Embedsmand, som boede paa Landet. Fogden havde været Enkemand i mange Aar, og han havde en meget tarvelig Pige, som stellede hans Hus, og to Tjenestedrenge, hvoraf den ene var en graahaaret Mand, der passede Gaarden. Han havde fem prægtige Heste og en udsøgt Kreatursamling.

En Dag kom Hotelverten, som Greven boede hos, ud til Fogden for at betale Skat. De var gamle kjendte, og i Samtalens Løb spurgte Fogden, hvordan Greven levede. Hotelverten fortalte ham, at Greven havde ytret, at han vilde besøge Fogden.

„Besøge mig, den Dompap! Hvad i al Verden vil han her?“ udbrød Fogden.

Hotelverten svarede, at Greven var en Elsker af smukke Heste, og han havde Lyst til at se Fogdens udmerkede Traver. Da Hotelverten var færdig til at gaa, paalagde Fogden ham, at han endelig maatte sende ham Bud, naar Greven vilde komme.

Fogden havde en udmerket Vinkjelder, uagtet han selv var aldeles Nøgterhedsmand. Han undersøgte Kjelderen og fandt, at han manglede enkelte Sorter Vin. Samme Dag reiste han til Byen og kjøbte to Flasker af alle de Slags Vine, som var at opdrive

i Laurvig samt en fuld og ni tomme Kasser Cigarer. Derpaa reiste han hjem. Han havde et nydeligt Møblement; Stoler og Sofaer var betrukket med rød Plys. En liden Sovesofa og to smukke Lenestole tog han fra Dagligstuen og satte ind paa sit Kontor. De ti Kasser Cigarer satte han paa et lidet antikt Bord paa hinanden.

Sent paa Kvelden fik Fogden Bud fra Hotelverten, at Greven næste Formiddag vilde aflægge ham en Visit Fogden hentede en flink Kogekone, som boede i Nærheden, og hun brasede og stegte hele Natten alle de Retter, som hun kunde finde paa. Et Faar, et Lam, en liden Gris, to Høns og en Kyllinghane maatte samme Aften bøde med Livet. Gaardsgutten blev iført en gammel Fogeduniform, som Fogden havde brugt for mange Aar tilbage. Kjolen var saa lang, at den rak lige til Guttens Hæler; den havde engang i Tiden været grøn; men den havde undergaaet en underlig Forvandling, da Fogden i de sidste tyve Aar havde brugt den, naar han var i Stalden for at pudse og skrabe sin Traver, som ingen af Gutterne maatte komme nær. Da alt var i Orden, sagde Fogden til Gaardsgutten, at han næste Morgen maatte vaske sig godt og blankpudse sine Sko, da han skulde være Opvarter, naar Greven kom. Paa en solid tyk Jernring havde Fogden samlet femten gamle forrustne Nøgler, hvoraf

de fleste var en halv Alen lange, og disse skulde forestille Nøglerne til hans forskjellige Rum i Vinkjelderen. Nøgleknippet hang han ind i et lidet Skab i Spisestuen, der laa ved Siden af Kontoret. Den yngre Tjenestegut skulde næste Morgen iføre sig et Par af Fogdens Ridebenklæder, og han skulde tage mod Grevens Heste og agere Rideknegt eller maaske rettere Staldknegt.

Næste Formiddag blev der dækket i Spisestuen til en Person for Enden af et langt Spisebord. Gaardsgutten gik op og ned i Gangen iført sin smukke Uniform, og saasnart Fogden saa paa ham, gjorde han et dybt Buk og gestikulerede med Haanden som en gammel fransk Bordtjener. Fogden sad paa sit Kontor, der vendte ud mod Indkjørselen til Gaarden, og arbeidede som sedvanlig. Han var iført sine bedste sorte Benklæder og Vest samt en liden rund Jakke, som klædte ham ualmindelig godt. Han gav Gaardsgutten Ordre til, saasnart Greven kom, at vise ham ind paa Kontoret; Gutten skulde være artig mod Greven; men lade som om det var hverdagslig, at Fogden modtog fornemme Personer paa sit Kontor.

Henved Klokken elleve kom Greven kjørende ind paa Gaarden i en Slæde forspændt med to Heste. Fogden saa ham godt; men han sad fordybet i et Ar-

beide og skrev. Straks efter bankede det paa Døren, og Fogden raabte med sin Tordenstemme:

„Kom ind!"

Døren aabnedes, og Fogden uden at se paa den indtrædende sagde:

„Til Tjeneste straks, vær saa god at tage Plads!"

Fogden fortsatte sit Arbeide, og efter en liden Stund reiste han sig op, tog Brillerne, som laa paa hans Skrivebord, og satte dem paa Næsen; derpaa vendte han sig om og gik henimod den fremmede sigende:

„Nu, min Ven, hvad kan jeg tjene dem i?"

Da han kom lige hen til Greven, studsede han, veg et Par Skridt tilbage og udbrød:

„Nei, hvad ser jeg, er det ikke Hr. Grev — —?"

Fogden greb hans Haand og sagde:

„Undskyld Hr. Greve, jeg sad netop fordybet i et lidet Opgjør paa et Par hundrede tusinde Kroner. Hvorledes behager Greven at leve? Vær saa god at tage Plads Hr. Greve!"

Den lille Sovesofa laa fuld af Aviser og Papirer, og idet Fogden ryddede alt dette afveien, sagde han:

„Her er saa uryddig Hr. Greve; men De faar være saa god at tage det, som jeg har det, naar De — jeg har nær sagt — overrumpler mig som idag. Havde jeg

havt mindste Ide om, at De vilde komme Hr. Greve, kunde jeg have forberedt mig en Smule!"

Greven satte sig, og han syntes vist i sit stille Sind, at Fogdens Kontor var særdeles smukt udstyret, da han sad og betragtede enhver Gjenstand med et forbauset Udtryk i sit Ansigt. Fogden gratulerede Greven med den heldige Bjørnejagt, og han beklagede, at han aldrig havde nydt den store Ære at se Skovens Konge i levende Tilstand. Greven lo og var straks villig til at fortælle Fogden, hvorledes han skjød Bjørnen, medens den gjorde sig tilgode med Nypetorn. Begge lo inderlig godt, især Fogden, da han vidste, at Greven havde skudt en Bjørn, som havde været død i flere Timer. Imidlertid gik Fogden hen til sine Cigarer og spurgte, om han maatte byde Greven en god Cigar. Han løftede paa en Kasse, læste paa Udenpaaskriften; men satte den bort, da den ikke var af bedste Sort. Han vragede fem — seks Kasser, og omsider fandt han en, som han kunde forsikre var udmerket god. Greven tændte Cigaren, og han maatte erkjende, at den var sjelden god. De sad atter en Stund og passiarede om forskjellige Ting; Fogden kom til at se paa sit Ur og sagde:

„Klokken er snart tolv, det er netop paa den Tid Hr. Greve, da jeg bruger at tage mig en liden For-

middagsfrokost. Tør jeg anmode Greven om at gjøre mig Selskab!"

Greven havde intet at indvende, og Fogden raabte paa Opvarteren, at han skulde sætte frem en Kuvert til. Straks begyndte man at rusle med Kniv og Tallerken i Sideværelset; om en liden Stund slog Opvarteren Fløidøren op og meldte Fogden med et dybt Buk, at Maden var serveret.

Fogden reiste sig, tog Greven under Armen og sagde:

„Ja, Hr. Greve, jeg haaber de undskylder Retterne, da jeg var aldeles uvidende om Deres Komme!"

Greven satte sig, og han blev saa forbauset over den norske Embedsmands flotte Frokostbord, at han var næsten maalløs. Fogden lod sig ikke merke med noget; han talte uafbrudt om den politiske Situation i England og Tyskland, medens Opvarteren bar ind den ene Ret efter den anden, og Greven spiste nokſaa godt. Omsider spurgte Fogden, hvad Greven ønskede at drikke. Greven lo i Skjegget og mente, at han drak det, som Fogden pleiede at drikke til Maden. Fogden saa paa Greven og sagde:

„Men sæt, Hr. Greve, at jeg var saa heldig stillet, at jeg kunde traktere Dem med Deres Yndlingsdrik!" Greven nævnte en Flaske gammel Burgunder, og Fogden sagde til Opvarteren:

„Tag Nøglerne til Vinkjelderen og bring mig en Flaske gammel Burgunder, som staar i det næstinderste Rum i fjerde Hylde fra oven og længst til venstre!"

Opvarteren tog det svære Nøgleknippe ud af Skabet og fjernede sig. Han var borte en liden Stund og kom tilbage med den Sort Vin, som Greven havde forlangt.

Fogden udbragte Skaal for Greven og ønskede ham, at han snart maatte være saa heldig at skyde en Bjørn til, da alle gode Ting er tre. Greven var bleven saa forbauset over Fogdens Frokost og Vinkjelder med det svære Nøgleknippe, at han ikke kunde besvare Fogdens Skaal, og saasnart de havde spist, reiste Greven sig fra Bordet og bad om, at Hestene maatte blive spændt for. Opvarteren kom efter faa Minutters Forløb og meldte, at Hestene var for Døren. Greven var saa forfjamset, at han greb sin Hue og ilede til Døren uden at sige Farvel til Fogden. — Staldknekten var især opbragt paa Greven, da han ikke fik saameget som en Øre, fordi han havde passet Hestene, og han havde hørt, at Greven var en hel „Støver" til at give Drikkepenge.

Samme Aften traf Greven en af Laurvigs Grossister, og han begyndte straks at beskrive for ham, hvorledes Fogden havde det og sagde:

„At en Greve kan have det flot og leve godt, det har jeg længe vidst; men at en norsk Embedsmand

kan have det flottere og bedre, det havde jeg aldrig tænkt mig!"

Grosisten fortalte Samtalen med Greven senere til Fogden, som lo inderlig godt og sagde:

„Jeg haaber, at jeg kurerte den Nar saa grundig, at han aldrig mere kommer paa Visit til nogen Embedsmand her i Landet."

Fogden var meget ofte i Stalden, da, som sagt, ingen maatte pudse hans Traver, og han var en ualmindelig flink Staldkarl. Hans Traver var saa smukt fodret, klippet og skrabet, at det var en sand Fornøielse at se den, og Fogden var ikke bange for at fortælle Folk, at han gik i Stalden. Engang var Fogden i en styg Knibe. Han havde nemlig været paa et Bal, og da han kom hjem om Natten, vilde han se, hvordan Brunen havde det. Han var iført fuld Baldragt med lys Vest, lyse Handsker og en høi Floshat paa Hovedet.

Fogdens Hestestald var bygget i den ældre Tid, da man brugte at skuffe Gjødselen ned i en Luge, der var anbragt tæt ved Traverens Bagben, og Fogden havde ofte talt om, at han vilde forandre Lugen, da han var bange for, at Traveren en Dag kunde træde ned i den og brække et af sine Ben, dersom Gutten ikke lagde Lugen ordentlig paa, hvilket saa let kunde hænde i Mørket. Det havde imidlertid gaaet godt i

mange Aar, og Fogden var ligesaa godt kjendt i Stalden som paa sit Kontor.

Ovennævnte Nat kom Fogden med raske Skridt ind i Stalden og gik lige henimod Brunen, der kneggede, saasnart den hørte Fogdens Stemme; men pludselig følte Fogden Gulvet give efter under hans Fødder, og førend han vidste af nogenting, faldt han ned i Lugen under Armene, som han til al Lykke strakte ud, ellers havde han uden Tvil faldt lige ned i Gjødselhaugen og druknet. Brunen, som ventede paa, at Fogden skulde komme ind i Spiltauget til den og give den lidt Havre eller en Bid Brød, begyndte at blive urolig med Benene, og Fogden, der umulig kunde komme op uden Hjælp, troede hvert Øieblik, at Hesten skulde træde paa ham. Han forsøgte at stagge den ved at tale til den, og samtidig raabte han paa Ola, der havde sit Værelse over Stalden; men Ola sov sødelig lige til Klokken fire om Morgenen, da pleiede han at fodre Hestene. Han troede, at han saa et Syn, da han kom ned i Stalden og fik se en Mands Bryst og Hoved med svær Floshat stikke op af Gjødsellugen, og han turde ikke gaa ind, førend Fogden, der var aldeles forkommet, talte til ham og bad ham hjælpe sig.

Saasnart Fogden kom op, begyndte han at irettesætte Ola, fordi han ikke havde lagt Lugen ordentlig

paa; men Ola mente paa sin Vis, at den var lagt forsvarlig paa, og ved at undersøge Lugen viste det sig, at en List i Underkant var bortraadnet, og Fogden maatte erkjende, dersom han ikke havde faldt ned i Lugen, havde maaske Brunen traadt imellem og brukket sine Ben.

Fogden forsikrede, at det var den længste Nat, han havde oplevet, og han kunde ikke fortælle, hvorledes hans Garderobe og hvide Vest saa ud om Morgenen."

Idet Apothekeren sluttede, saa jeg paa mit Ur, der allerede var bleven halv tolv, og jeg reiste mig op. Jokum saa forundret paa mig og sagde smilende:

„Nu, min Ven, du tænker vel ikke paa at gaa endnu? Du tror kanske, at du kan sluntre undaf i Aften? Sæt dig ned og kom med en af dine Skøierhistorier; du maa ikke indbilde dig, at Apothekeren og jeg fortæller dig noget uden Vederlag!"

Apothekeren var aldeles enig med Jokum, og han paalagde mig at fortælle en morsom Historie.

Jeg satte mig ned og spurgte mine to Venner, om de havde Lyst til at høre nok en Grisehistorie, som jeg selv havde oplevet paa Landet. Begge bad mig begynde, og jeg lader mig aldrig bede to Gange om en Ting.

„Det hænder ofte paa Landet, at man har „mand-

vonde" Kjør og Griser for ikke at tale om Heste. Medens jeg boede i Telemarken, havde vi en stor Gris, som var rent farlig at komme ind til, og naar det hændte, at den kom ud, ryddede den med en Gang Gaardspladsen for alt, som kaldes Mennesker. Selv Hanen og Hønsene satte den efter og jagede dem lang Vei. En Formiddag ved Tolvtiden skulde Budeien som sedvanlig give Grisen Mad, og den Dag var Svinet i et forskrækkeligt opbragt Lune. Saasnart Budeien glyttede paa Døren, kom Grisen farende lige paa hende. Heldigvis gik Døren udover, og hun smuttede bagom og gjemte sig, medens Grisen løb ud paa Gaardspladsen, hvor den for omkring som besat. Gangdøren blev lukket med Bommer, og alle Husets Folk samlede sig i Kjøkkenet — det vil sige — Gaardens samtlige Kvinder. Alle Mandspersoner var ude paa forskjellige Kanter. Kokkepigen var især ilde ude, da hun endelig skulde have en Bøtte Vand, og Brønden var anbragt midt paa Gaarden; men ingen turde vove sig ikast med Grisen.

Medens Grisen dansede omkring paa Gaardspladsen, sad alle vi Børnene paa Skolen i anden Etage. Vi havde en ældre Seminarist til Huslærer. Mellem Klokken tolv og et havde vi Frikvarter, og vi blev høilig forbauset, da vi kom ned i Gangen og fandt, Gangdøren lukket midt paa Dagen med den svære Bom. Vi blev

snart underrettet om, at Grisen var ude, og vi maatte holde os i Gangen.

Imidlertid kom Huslæreren nedover Trappen rygende paa sin lange Pibe — den var saa lang, at en af os Børnene maatte holde Fyrstikken, naar han skulde tænde den, og det var en af vore daglige Fornøielser. Da Læreren fik høre, at ingen turde gaa ud, saalænge Grisen var løs, blev han harm over saadant Kujoneri og mente, at han straks skulde tage den i Nakken og faa den ind. Moder bad Skolelæreren passe sig, da Grisen virkelig var farlig; men han hørte neppe, hvad hun sagde. Tilsidst bad Moder ham, at han vilde lægge Piben fra sig; men det vilde han heller ikke.

Moder, alle Børnene og Tjenestepigerne forsamlede sig paa Kjøkkenbænken, der stod foran Vinduet til Gaardspladsen, for at se, hvorledes det vilde gaa Huslæreren, der var saa modig. Han gjorde sine Hoser grønne for vor smukke Husjomfru, og jeg tror, at han for at vise hende, hvor modig han var, vilde forsøge at faa Grisen ind.

Huslæreren aabnede Gangdøren, og med Piben i Munden og Stok i Haanden nærmede han sig Grisen, der stod og spiste paa nogle Kaalblade. Han gik med modige, lange Skridt, dampende sterkt paa Piben, og det saa i Begyndelsen ud, som om Grisen var bange

for ham, da den begyndte saa smaat at trække sig tilbage; men pludselig gjorde Grisen høire om og gabede efter Huslærerens ene Fod. Læreren gav Grisen et dygtig Slag over Halsen, saa at Stokken gik i to Dele, og Svinet, rasende af Slaget, satte lige paa Huslæreren, som begyndte at fegte og slaa med sin Pibe, saalænge der var noget igjen af den. Da Skolelæreren merkede, at Stillingen blev farlig, vilde han flygte, og han sprang henimod Gangdøren. Grisen satte efter ham, fik Tag i hans ene Frakkeskjød og holdt ham tilbage. Istedenfor at kaste af sig Frakken og lade den i Stikken, begyndte Huslæreren at danse Runddans med Grisen, og Dansen endte med, at Frakken splittedes lige op til Halsen, saa at gammelt Forverk, Bomuld og Strie laa spredt udover hele Gaardspladsen.

Tilskuerne i Kjøkkenvinduet havde hidtil fulgt Kampen med spændt Opmerksomhed, og ingen af os sagde et Ord; men da Grisen fik Tag i Huslærerens Frakke og begyndte at danse med ham, brast vi alle i Latter — det var et kosteligt Syn.

Omsider fik Grisen revet af omtrent Halvdelen af Frakkens Ryg, og den begyndte at bearbeide Tøiet med sine Tænder og Ben. Huslæreren fandt det raadeligst at opgive Kampen, og med lange, raske Skridt nærmede han sig Gangdøren, som straks blev lukket

op; men Huslærerens Øiekast til Kjøkkenvinduet, idet han passerede forbi med sin iturevne Frakke, glemmer jeg aldrig, og ingen lo mere end Husjomfruen, som han havde haabet var den sidste, der vilde le af ham.

Da vort Frikvarter var til Ende, piltede vi opover Trappen og ind paa Skolen, hvor Læreren laa paa Sengen bleg som et Lig. Vi flokkede os omkring hans Seng, og den ældste af Gutterne forsøgte at lægge sin Medlidenhed for Dagen; men Læreren bad os gaa stille ned, da vi kunde være fri for Resten af Dagen.

Saasnart Moder hørte, at Huslæreren var daarlig og ikke kunde læse med os — det hændte nemlig yderst sjelden — satte hun over Kaffekjedelen og kogte en god Draabe Kaffe, som var Huslærerens Yndlingsdrik. Da han havde drukket to store Kontorkopper med sterk Kaffe, blev han meget bedre; men han erklærede, at han aldrig mere vilde give sig ikast med nogen Gris."

„Ha, ha, ha!" lo Jokum, „nu kommer jeg ihu en liden Historie om en Gris, og den maa I tage med Eder paa Hjemveien, da jeg synes, at den er meget god.

Jeg ved ikke, mine Herrer, om jeg nogensinde har fortalt Eder, at min Fader engang i Tiden var Stevnevidne eller, som man nu kalder det Lensmandskarl,

hos en gammel snurrig Lensmand i nedre Telemarken. Det var en udmerket snil Mand, og hver Jul, naar han slagtede, gav han bort en hel Gris. Det var bleven en fast Skik, og Fattigfolk gjorde Regning paa, at Lensmanden skulde forsyne dem med Flesk for hele Vinteren. En Tid var Lensmanden meget formuende, saa en Gris fra eller til kunde ikke gjøre ham saa stort; men han tabte en hel Masse Penge ved at skrive „tversover", og han blev nødt til at indskrænke sig i mange Retninger. Han begyndte selv at indse, at en hel stor Gris var formeget at give bort hver Jul; men han vidste ikke, hvorledes han skulde gribe Tingen an.

Lensmandens Nabo, der hed Aasmund og boede tæt ved, var bekjendt for et ualmindelig kvikt Hoved, og Naboen havde hjulpet Lensmanden i mangen Knibe og givet ham flere gode Raad med Hensyn til Gaarden og forskjelligt.

En Dag sendte Lensmanden Bud til Aasmund, at han ønskede at tale med ham.

Aasmund kom straks, og de to gode Venner tændte sine Piber og begyndte at tale om diverse Ting til Julen. Lensmanden slog paa, at nu var det snart den velsignede Slagtningen, da man paa mindre end en halv Dag blev af med et stort Svin uden mindste Godtgjørelse.

Aasmund kjendte godt denne Skik, og han havde flere Gange tidligere ymtet om, at det var en stor Uskik af Lensmanden at forvænne Fattigfolk paa Flesk. Lensmanden spurgte ham ligefrem, hvad han skulde gjøre.

Aasmund vidste nok, hvad han vilde gjøre; men det var ikke sagt, at Lensmanden vilde gjøre det samme. Lensmanden bad Aasmund fremsætte sit Forslag; han var villig til at gjøre hvadsomhelst, naar han blot kunde slippe at give bort hele Grisen; men det maatte gjøres paa en saadan Maade, at Folk ikke maatte forstaa, at han misundte de stakkels fattige et Stykke Flesk til Julen.

„Nu skal du høre", sagde Aasmund, og pegende med Fingeren vedblev han, „otte Dage før Jul faar du Slagteren hid som sedvanlig; men du skal lade dem begynde om Kvelden, saa at de er færdig til at salte henved Midnat. Du maa ikke lade dem hænge op Grisen som almindelig; men du skal lade Grisen ligge paa Bænken. Førend du begynder med Nedsaltningen, skal du give Slagteren og dine Folk Kaffe og Smørbrød, og du kan gjerne bede dem spise godt og længe, for at de kan holde paa at salte, indtil hele Grisen er nedsaltet. Det er altid min Fremgangsmaade, og ingen uden Slagteren og mine Husfolk har Ide om, at jeg har slagtet, og derfor kan jeg beholde min Gris ubeskaaret. Naar nu Folk kommer til dig for at faa

Flesk, saa skal vi sige: De har stjaalet Grisen! Hvis du behøver Vidner, kan du bare sende Bud efter mig, saa skal jeg hjælpe dig!"

Lensmanden takkede for det gode Raad, og han lo ved Tanken om, hvor lange Folk vilde blive i Ansigtet, naar de fik høre, at Grisen var stjaalet.

Da det led henimod Jul, blev Grisen slagtet, og da den laa ren og blank, færdig til at saltes, kom Kokkepigen og meldte, at Kaffen var færdig. Med Lensmanden i Spidsen gik alle ind for at spise.

Aasmund var ikke at se; men han var ikke langt borte. Han fulgte Skridt for Skridt med Slagtningen, og en vakrere Gris havde han aldrig seet. Da Lensmanden og hans Folk havde bænket sig i god Ro rundt Kaffebordet, kom Aasmund med sine to Sønner og trak afsted med Grisen, som straks blev skaaret i Smaastykker og saltet.

Næste Morgen sendte Lensmanden Bud til Aasmund, at han straks maatte komme, da Lensmanden uopholdelig maatte tale med ham. Aasmund kom hæsblæsende ind, og Lensmanden, der mødte ham i Døren, slog Hænderne sammen og sagde:

„Tænk Aasmund, Grisen er stjaalet, medens mine Folk drak Kaffe i Nat!"

„Saa skal vi sige, Lensmand", lo Aasmund.

„Grisen er virkelig stjaalet, forstaar du, Aasmund?" vedblev Lensmand.

„Saa skal vi sige, Lensmand."

„Nei, men kjære dig Aasmund, kan du ikke begribe og fatte, at Grisen er stjaalet?" gjentog Lensmand.

„Saa skal vi sige, Lensmand."

Tilsidst blev Lensmanden vred, slog i Bordet og sagde:

„Grisen er stjaalet — det er ingen Spøg; men det er fuldt Alvor!"

„Saa skal vi sige, Lensmand", svarede Aasmund for fjerde Gang.

Der var ingen rede at faa paa Aasmund, og han var i sin gode Ret, da de var bleven enig om, at saa skulde de sige. Men det faldt aldrig Lensmanden ind, at Aasmund havde stjaalet Grisen.

Udpaa Vinteren en Stund talte man meget om, at det var svært, hvor fedt man levede hos Aasmund, som var en meget tarvelig Bondemand, og tidligere havde havt Ord for at være meget kniben i Kostholdet. Lensmanden begyndte at fatte Mistanke til al denne Fleskespisning, og en Dag gik han lige hen til Aasmund og sagde:

„Du har stjaalet min Gris, Aasmund!"

„Saa skal vi sige, Lensmand", lo Aasmund, og

Lensmanden blev saa flad ved at se Aasmunds troværdige Ansigt, at han aldrig mere nævnte et Ord om Grisen."

„Saa skal vi sige, at vi maa gaa hjem", gjentog Apothekeren og lo inderlig godt.

Vi takkede Jokum for en meget behagelig og underholdende Aften, og derpaa fulgte jeg Apothekeren hjem

---

Briggen og Baadsmand.

Først i Februar Maaned i Begyndelsen af Syttiaarene forlod jeg mit kjære Hjem en Mandag Morgen, og allerede samme Aften kom jeg ombord paa en gammel Brig, der saa alt andet end godt ud. Jeg havde hele Tiden faret med store Skibe, og Synet af Briggen, der var lidt over seksti Læster, næsten forskrækkede mig. Den var af den gammeldagse Bygning; ingen Form hverken paa Baug eller Agterende; men ret op og ned som en almindelig Saltpram, og naar jeg skal sammenligne den med noget paa Landjorden, maa det eneste være med et gammelt Knatraug, som Moder brugte i gamle Dage, naar hun satte Deig til Grovbrød.

Jeg var imidlertid vant til noget af hvert; efter et flygtigt Blik paa Briggens Udside, hvis Nader og Lasker var baade dybe og brede, hoppede jeg ombord og fandt snart mit lille Styrmandskammer. Jeg skulde nemlig være Styrmand med Briggen paa den Betin-

gelse, at jeg ved første Leilighed skulde byttes ombord paa et større Skib — jeg skulde paa en Maade gaa gjennem Rekrutskolen ombord i Briggen. Mit Kammer var i Forkanten af Kahytten ved Siden af Folkelugaren. Alle Mand var paa den Maade samlet under et Tag med Undtagelse af Kokken, der havde sit Kogehus ved Fokkemasten. Rummet var ikke meget stort; men jeg saa dog saameget, at det kunde blive nokſaa hyggeligt, naar jeg først fik gjort det ordentlig rent. Min Formand maatte have havt liden eller ingen Sans for Renslighed.

Skipperen traf jeg straks ved Ankomsten ombord; det var en liden alvorlig Mand, og jeg troede ved vort første Møde, at det maatte blive trist at fare med ham, da han saa ud til at bære paa en eller anden Sorg; men ved nøiere Bekjendtskab erfarede jeg, at han var en nokſaa glad Broder — maaske vel glad i Flasken, naar han kom tillands; men i Sjøen var han en Ordensmand. Rederen gjorde mig senere opmerksom paa, at Skipperen af og til tog sig en Draabe formeget, og jeg maatte være desto sikrere i saa Henseende for mit eget Vedkommende, dersom jeg vilde tænke paa at komme frem til Skipper i hans Rederi.

Det glædede mig at høre, at Skipperen havde faret med Briggen i tretti Aar, saa han var godt kjendt ombord.

Briggen var lastet, og en vakker Dag fik vi Mandskab og gled ud tilsjøs. Det var ingen Hurtigseiler — det er vist og sandt; men det hændte dog, at vi traf en og anden gammel Kasse, som vi kunde se foran os et Par Dage; men der var ikke Tale om at seile forbi nogen og vise vor Hjemstavn. Det gik sagte, men gruelig godt, og efter ti Dages Seilads kom vi ind til Hartlepool noksaa kjækt.

Skipperen havde hele Tiden været meget taus, og jeg undrede mig ofte paa, hvad han grublede over; men jeg havde ikke Mod til at spørge ham. Han og Baadsmand var gamle kjendte og havde faret sammen i mange Aar. Hver Formiddag henimod Ellevetiden fik Baadsmand meget travlt med at afløse Rormanden en halv Times Tid, idet han foreslog, at Rormanden kunde tage sig en Tur forud og tænde sin Pibe, da Tiden var saa lang ved Roret. Baadsmand var en gammel, koselig Mand, og han gik og ruslede, som han selv vilde.

Det kostede mig meget Hovedbrud, førend jeg fik rede paa Baadsmands Medlidenhed med Rormanden; men en Dag hørte jeg, Skipperen spørge Kokken, om ikke Kjødet var kogt, og straks efter gik Kokken agterud med et lidet Stykke. Da jeg en Stund efter rent tilfældigvis kom bort til Roret, stod Baadsmand meget fornøiet med et Stykke Kjød i den ene Haand og en

Rugkavring i den anden; men han var over en Streg borte fra Kursen. Jeg lod som ingenting, idet jeg gik forover Dækket og undersøgte, hvem der egentlig havde Tørn ved Roret, og da denne kom, bad jeg ham gaa bort og afløse Baadsmand.

Skipperen pleiede hver Formiddag, saasnart Kjødet var kogt, at tage sig en liden Bid, og samtidig brugte han at stikke en liden Bid til Rormanden — ja, det hændte saamen, at Rormanden ved den samme Leilighed fik sig en Snaps, dersom han havde Lyst paa den. Baadsmand kjendte Skipperens Eiendommeligheder, og han var som oftest ved Roret, naar Kjødet var kogt.

Vi havde fem Potter Brændevin ombord, og jeg, som foruden alt andet ogsaa havde det under min Forvaring, blev meget forundret ved at finde Krukken næsten urørt, da jeg en Dag i Hartlepool saa efter, hvormeget Krukken havde letnet over Nordsjøen. Skipperen pleiede at tage sig en liden en, sagde Rederen; men jeg kunde ikke sige det. Imidlertid huskede jeg, at min Slegtning var korresponderende Reder, og Skipperen var muligens bange for, at jeg skulde sige noget ved Hjemkomsten.

Trælasten blev losset, og en Ladning Kul toges ind for Christiania. Vi kom atter ud i Nordsjøen og puslede sagtelig afsted. Vi var meget kry under Bide=

vindsseilads; thi det hændte ofte, at Hurtigseilere vendte et Par Gange, medens vi vendte en Gang, og endda var vi til luvart. Selv Skipperen drog paa Smilebaandet ved saadanne Anledninger.

Midt i Nordsjøen en Søndagsaften foreslog jeg Skipperen, at vi burde fiske; men Skipperen kunde ikke fordrage Søndagsfiske, og han blev næsten stødt ved mit Forslag. Han gik tidlig tilkøis, og jeg vandrede op og ned paa Dækket, tænkende paa al den deilige Fisk, som gik paa Havets Bund og ventede paa at blive til Føde for os stakkels Mennesker, der Dag efter Dag maatte tære paa salt Kjød og Flesk.

Lysten til fersk Fisk blev saa stor, at jeg i al Hemmelighed tog Skipperens Snøre, forsynet med en glinsende Pilk, og slængte ud. Det var blik stille, og Seilene hang ret op og ned. Neppe havde jeg faaet Bunden, førend et vældigt Ryk bebudede, at en Fisk havde modtaget Tilbudet, og straks efter halede jeg op en deilig Torsk. Alt gik stille og rolig for sig, da jeg var bange for at vække Skipperen. Snøret vandrede atter til Bunden forsynet med et lidet Stykke fersk Fisk; efter fem Minutters Forløb nappede det atter ganske sagte, og jeg begyndte at hale — men Snøret sad fast: — Mit Ansigt antog en kogt Hummerklos Farve ved Tanken om, at jeg havde ødelagt Skipperens prægtige Snøre ved at sætte det fast i Bunden. Jeg tænkte

imidlertid, at det var lettere at gaa end krybe i det, og uden videre bankede jeg paa Kahytdøren, gik ind og med skjælvende Stemme fortalte jeg Skipperen mit uheldige Fiske. Han brummede lidt i Skjegget; men han stod straks op og ilede ud paa Dækket — han var en gammel Fisker, og han haabede at faa Snøret igjen lige godt. Til min store Glæde begyndte han at hale, og straks efter bad han mig hente Fiskehagen, da han havde en stor Fisk paa. Han drog af alle Kræfter, og efter en liden Stunds Forløb kom en stor flad Tingest tilsyne i Vandskorpen. Fiskehagen fik godt Tag, og ved Hjælp af tre gode Mand halede vi op en Helleflyndre, der veiede otte og et halvt Bismerpund. Skipperen blev i et Perlehumør, og jeg min Stakkel var usigelig lykkelig. Fisken blev saltet samme Aften, og vi fik et Smørkvarter fuldt med deilig Hellefisk.

Vor Baadsmand var, som allerede før sagt, en gammel Mand, der havde faret over en Menneskealder tilsjøs, og de ti sidste Aar havde han været Baadsmand med Briggen. Han var ikke grei at staa i Baas med for en ung og uerfaren Styrmand; men jeg blev meget gode Venner med ham, og han gav mig mange gode Vink med Hensyn til Briggens Beskaffenhed. Han havde syet og skaaret hver eneste Seilfille, som fandtes ombord, og jeg hensank ofte i Beundring over, hvor smukt de forskjellige Seil stod, naar de var ordentlig

stræft baade i Skjøder og Fald; men det hændte ikke skjelden, at Baadsmand sagde og handlede tvertimod Skipperens og min Befaling, og Skipperen sagde ofte, at Baadsmand var fem Aar for gammel ombord.

Under Fiskesaltningen var Baadsmand den ivrigste, da ingen havde saltet eller fanget saamegen Fisk som han, hvilket vi alle var enig i, da han var den ældste ombord, og han havde i sin Tid fisket meget paa Nyfundlandsbankerne, medens han for paa Kvebek. Udpaa Natten fik vi imidlertid en nordostlig Kuling med Regnbyger, og da fik Piben straks en anden Lyd. Han fordømte Søndagsfiskeriet og paastod, at jeg var Ophavsmand til Uveiret, og Søndagsfiske var en Uting, som ved streng Lov burde forbydes ombord i Skibene saa vel som Kortspil.

Udpaa Morgenen blæste det en hel Storm, og Briggen laa og drev paa Siden for to Stumper og Forstagseil. Baadsmand havde første Tørn til Udkik paa Dagvagten; men istedenfor at holde sig forud, hvor Udkikken i Almindelighed har sin Plads, tog han en lang Baadshage og gik agterud, og der satte han sig paa Hakkebrettet i Læsiden. Det var min Vagt paa Dækket, og efter en halv Times Forløb gik jeg hen til Rormanden, hvor jeg fik se Baadsmand sidde i fuld Oljehabit med sine Øine rettede agterover, og Baadshagen ved Siden. Paa

mit Spørgsmaal, om han peilede Kjølvandet, dreiede han paa Hovedet og sagde:

„Jeg har Udkik, Styrmand, og jeg kjender Briggen, dersom ingen seiler paa os, kan De være rolig for, at ikke vi seiler paa nogen. Dette gaar paa Siden akkurat som de gamle Krabber!"

Jeg kunde ikke andet end le af hans vittige Bemerkning, og jeg lod ham sidde i god Ro. Kulingen varede i tre Dage, og derefter fik vi friskende Bris af Sydvest. Briggen lensede for alle sine Seil, og der var en Sus og en Skumsprøitning omkring os, som om vi gjorde femten Miles Fart; men Loggen viste kun seks. Den ene Seiler dukkede op efter den anden, og efter et Par Timers Forløb seilede de forbi os — vor eneste Fornøielse var at stave og gjette os til de forskjellige Fartøiers Navn og Hjemsted.

Nordosten havde holdt alle Skibe i Sjøen, men da Sydvesten begyndte at blæse, drev den hele Vaarflaaden hjem paa en Gang, og da vi en Lørdag Eftermiddag kom under Færder med Lodsflag paa Fortoppen, var det umulig at faa Lods, da de hurtigere seilende Skibe havde taget dem. Skipperen var heldigvis godt kjendt, og efter Samraad med Baadsmand, der ogsaa havde faret meget paa Christiania, lod han Briggen gaa for fulde Seil opover Fjorden.

Da vi midt paa Natten kom op til Drøbak, kom

en Toldbetjent langs Siden og spurgte Skipperen, om han ikke vilde gaa tilankers, da der ikke var nogen Lods at faa. Straks efter kom en anden Baad til Siden, og en Mand raabte ombord, om Skipperen vilde have en Kjendtmand til at lodse Fartøiet op til Christiania. Toldbetjenten var allerede kommen ombord, og han fortalte Skipperen, at han kjendte Manden, og han troede, at denne var godt kjendt. Skipperen bad Kjendtmanden komme ombord og lovede ham fuld Lodshyre, dersom han viste sig at være godt kjendt. Da Toldbetjenten havde „indkoreret" Fartøiet, fyldtes Forseilene, og Briggen begyndte at skyde pen Fart i det „smule" Vand.

Da vi kom op under Digerhovedet, spurgte Skipperen Lodsen, hvor nær man kunde gaa Fyret. Kjendtmanden ventede med at svare, idet han ligesom ikke opfattede Spørgsmaalet; men da Skipperen spurgte ham paany, svarede han:

„Jeg har seilet tæt under Fyret med Jagter og Slupper; men det er første Gang, at jeg er ombord i saa stort Fartøi, og det er vel bedst, at vi holder os midt i Fjorden!"

Skipperen blev temmelig overrasket ved at faa dette Svar, og han foreholdt Kjendtmanden alvorlig, at denne havde taget sig Vand over Hovedet ved at give sig ud for Lods med Briggen; men, som sagt,

Skipperen var nogenlunde kjendt, og han lod det staa til. Alt gik noksaa godt, indtil vi kom ind forbi Steilene, da bad Skipperen Kjendtmanden passe paa Kursen, medens han gik ind for at vaske sig lidt, førend han kom ind paa Havnen.

Skipperen havde omtrent været inde et Kvarter, da noget ligesom stak ham, og han ilede straks paa Dækket, hvor han blev høilig forskrækket ved at Hegholmens Fyr var forsvunden. Han forstod heldigvis straks, at Lodsen havde taget feil af Løbet og dreiet paa den gale Side, hvor der er fuldt af Baaer og Skjær. Hurtig som mulig blev Roret lagt over, og efter en liden Stunds Forløb kom Fyret atter tilsyne. Kursen blev sat ind det almindelige Skibsløb, og efter en Times Tid ankrede vi i god Behold paa den ydre Havn.

Saasnart Ankeret var i Bunden, gik Kjendtmanden ind til Skipperen og bad ham om en Anvisning, forat han kunde hæve sin Lodshyre hos Fartøiets Mægler. Skipperen saa paa ham og spurgte, om han virkelig gjorde Regning paa nogen Godtgjørelse og foreholdt ham, at han burde sættes fast paa Livstid, da han kunde forvoldt et Forlis med Mand og Mus, dersom han ikke havde været saa heldig at komme ombord til en Skipper, som selv var kjendt. Kjendtmanden begyndte at fortælle en lang Historie om Kone

og Børn, som sad hjemme og ventede paa Mad, og han lovede paa Ære og Samvittighed, at han aldrig mere skulde gaa ombord for at lodse større Fartøier. Skipperen vilde imidlertid ikke betale ham en Øre, førend han fik tale med sin Mægler.

Paa Mæglerkontoret begyndte Kjendtmanden at jamre sig frygtelig, og efter megen Snak frem og tilbage betalte Skipperen ham fuld Lodshyre paa den Betingelse, at han skulde gaa lige til Lodsoldermanden og betale af sin Lodshyre det lovbefalte Salarium, som beløb sig til omtrent tre Kroner. Samme Eftermiddag skulde Fartøiet indklareres paa Toldboden, og Skipperen, der troede, at alt var i den bedste Orden, blev høilig forbauset, da han blev paalagt at betale Salarium. Ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at Kjendtmanden havde reist uden at betale.

Dagen efter halede Briggen ind til Revierbryggen og begyndte at losse. Samme Aften fik Mandskabet Penge af Skipperen, og efter endt Arbeide gik nogle iland. Baadsmand gik et Ærinde for Skipperen, og da han kom tilbage, blev han buden en Dram for Umagen. Baadsmand sagde aldrig nei til en Snaps og fulgte med Skipperen ind i Kahytten, hvor han fik sig en Dram af det store Glas. Der stod flere Flasker i et lidet Rum, og Skipperen tog den første, han traf. Baadsmand grinte svært paa Næsen efter

Drammen og mistede for et Øieblik Pusten; men det var en af det store Glas, og det var en ordentlig en.

Næste Morgen skulde Skipperen selv have sig en liden Hjertestyrkning; men idet han tog ud Flasken og skjænkede i et Glas, syntes han, at Brændevinet havde en underlig gulagtig Farve, og da han lugtede paa det, opdagede han til sin Forskrækkelse, at det var Skjevand, og det var af den samme Flaske, som han Aftenen før havde skjænket Baadsmand. Han blev meget forskrækket og ilede ud paa Dækket for at undersøge Mandens Tilstand. Neppe var han udenfor Kahytsdøren, førend han mødte Baadsmand, der var aldeles uforandret og i bedste Velgaaende. Skipperen blev saa glad, at han slog Hænderne sammen og sagde:

„Gud ske lov, at du lever, Baadsmand, jeg var bange for, at du var død, da jeg kom til at skjænke dig Skjevand istedenfor Brændevin igaaraftes!"

Baadsmand saa forundret paa Skipperen og svarede:

„Jeg kunde næsten tro, at det maatte være noget rigtig sterkt, Kaptein; thi da jeg pudsede Næsen min idag, gik der et stort Hul i Lommetørklædet; men det er bedst, Kaptein, at De skjænker mig en ordentlig Dram nu; thi De ved, Kaptein, at ondt skal ondt fordrive!"

Skipperen var ikke sen til at efterkomme hans Anmodning.

En af Matroserne var Søn af en Tater og opdraget paa en Stiftelse i Nærheden af Skien. Det var en meget ondskabsfuld og hevngjerrig Mand med et Par mørke Taterøine, der formelig slog Lyn, naar han blev vred, og han vilde trætte med alle Mennesker. Lørdagsaften var han og et Par andre iland, og de kom først ombord sent paa Aftenen, efterat jeg havde lagt mig. Min Lugar var ved Siden af Ruffen, saa at jeg havde god Anledning til at høre alt, som foregik inde hos Mandskabet. Ved Ankomsten ombord var de alle i mere og mindre Grad omtaaget — en enøiet Matros fra Skien begyndte altid at fælde modige Taarer, naar han var berusef, — fastende saa jeg ham aldrig græde, — og han satte sig straks paa sin Kiste og fældte store Krokodilletaarer. Tateren begyndte at kjevle med Baadsmand, som havde lagt sig og bad om at faa sove i Ro; men Tateren trak ham ud af Køien for at prøve, hvad Baadsmand duede til. Jeg blev vækket i min bedste Søvn, og jeg gik straks ind i Ruffen for at kalde Mandskabet til Orden; men da Tateren fik Øie paa mig, bad han mig hente Skipperen, saa vilde han banke os begge to. Istedenfor at efterkomme hans Anmodning, gik jeg ud paa Dækket, og var saa

heldig at faa fat i Havnepolitiet, som paa min Opfordring kom ombord, og førend Tateren vidste om noget, blev han transporteret iland paa Raadstuen, hvor han sov ud Rusen til Mandag Morgen.

Klokken var tolv, førend jeg atter kom tilkøis, og da var jeg saa varm, og mit Sind saa oprørt, at det var umulig at sove. Jeg stod op, klædte mig paa, og lagde mig paa min Kiste med Benene paa Dørterskelen, som var omtrent to Fod høi, forat Sjøen ikke skulde slaa ind i Uveir. Min Klokke hang inde i min Køi, og ingen kunde se den fra Dækket; da jeg sidst saa paa den, var den lidt over et. Medens jeg laa og ærgrede mig over Taterens Opførsel, dormede jeg omsider; men vaagnede efter en kort Stunds Forløb, og da var Klokken borte. Jeg troede først, at den var falden ned i Køien, og søgte efter den i mine Køiklæder; men Uret var og blev borte.

Samme Morgen gik jeg op paa Politikammeret og meldte Sagen, og en Opdagelsesbetjent kom straks ombord. Efterat han havde seet Klokkens Plads, og jeg havde vist ham, hvorledes jeg havde ligget, erklærede han, at en af Mandskabet maatte have taget Uret; men det tror jeg ikke, og det er mig den Dag idag en Gaade, hvorledes Uret blev borte.

Baadsmand blev meget forskrækket, da han hørte om

Urets Forsvinden, og han paastod, at Nissen havde taget det, da det var umulig for noget tobenet Menneske at passere over Dørterskelen og mine Ben uden at vække mig. Jeg har aldrig troet paa Nisseprat; men den Gang var jeg virkelig sterkt i Tvil, om ikke Baadsmand havde Ret, og han fortalte mig i den Anledning følgende sandfærdige Historie.

„I 1858 var jeg Matros med gamle „Spissa" — da var vel Dere endda Smaagut, Styrmand, og knapt De vidste, hvad Sjøen var for et Element. Vi kom senhøstes fra London i Ballast, og vi havde med os fire og tyve Dæksbjelker og to Mastetrær til gamle „Fortuna", som tilhørte samme Rederi. Gamle Hilmer førte „Spissa" den Gang, og det var en Mand, som man ikke kunde faa indbildt andet end den rene Sandhed; men han maatte tilstaa, at Nissen var ombord. Vi kom, som sagt, fra London, og en Fredagsaften ankrede vi paa Fredrikstad Lera, hvor vi skulde losse de omtalte Bjelker og Mastetrær, da „Fortuna" laa i Fredrikstad under Fortømring, og siden skulde vi gaa med „Spissa" til Christiania for at lægge op.

Det var pent Veir om Lørdagen, medens vi lossede; men ud paa Aftenen drog „han" i at blæse en hel Kuling af Vestsydvest og bakkede op med „Skavlesjø".

Klokken elleve maatte vi give „hende" det andet Anker, og da saa „han" rent styg ud i Luften. Almin-

delig Skibsvagt blev sat med en Mand paa Dækket, og Tømmermand, der var en gammel flink Sjømand og aldrig var ræd for nogen Verdens Ting, havde Tørn fra halv tolv til et. Vi var alle trætte efter Losningen af det svære Tømmer, og vi søvnede straks, efterat vi var kommen tilkøis. Bestemmelsen var, at vi skulde lette og gaa Seil, saasnart det blev lyst, og Dagmand havde Ordre til at purre Styrmand. Vi havde Lods ombord, og alt var i den bedste Sjøorden.

Da Klokken var vel tolv, kom Tømmermand springende ind i Ruffen og skreg, at Nissen holdt paa at skyde Ballast i Rummet. Alle Mand tørnede ud i Underbenklæderne og løb bort til Storlugen, som bestandig stod aaben paa ballastet Skib, og der hørte vi alle tydelig, den ene Skuffe efter den anden spade i Ballasten, som bestod af Sand og Smaasten. Ingen havde Lyst til at gaa ned; selv Kaptein Hilmer, der, som sagt, ikke var nogen Rædhare, vilde ikke give sig ikast med Nissen; men saa kom Baadsmand, en gammel graaskjegget Gubbe, som havde faret med Skibet de sidste femten Aar, og han sagde:

„Nissen og jeg er gamle Skibskamerater, og jeg skal nok snakke med ham!"

Saasnart Førstestyrmand saa, at Baadsmand vilde gaa ned, erklærede han straks, at han vilde følge med; Baadsmand saa alvorlig paa Styrmand og sagde:

„Kanske Dere kjender Nissen bedre end jeg, Styrmand, saa kan jeg slippe at gaa ned, da jeg er en gammel Mand, og De er ung og let paa Foden!"

Styrmand sagde ikke et Ord; men han vilde ikke gaa ned alene. Derpaa tændte Baadsmand en gammel Fjøslygte og gik ned i Rummet. Han mumlede noget mellem Tænderne; men ingen af os forstod et Ord — Gammelen kunde lidt mere end almindelig, det var sikkert —. Neppe var Baadsmand kommen ned, førend vi hørte en frygtelig Dunk i Skibets Bund, og vi troede, at Baadsmand blev sendt hovedkulds tvers igjennem Kjølen, men derpaa blev alt stille i Rummet. Fem Minutter efter kom Baadsmanden kravlende op paa Ballasten, og da bad han et Par Mand komme ned og hjælpe ham op Ledderen. Lyset i Lygten var slukket, og Sveden dryppede af Baadsmands Ansigt, som om han kom lige fra et romersk Dampbad, uagtet det var temmelig koldt, og han var i Underklæderne. Da han omsider kom paa Dækket, pustede han som en Hval og sagde:

„Nu kan De lægge Dere Gutter, jeg har talt med Nissen, og nu skal vi have Ro for Resten af Natten!"

Stille var det og stille blev det, Styrmand; men hvad han gjorde ved Nissen, og hvad han sagde til ham, det fik vi aldrig mindste rede paa."

Imidlertid kom Skipperen hen til os, og han troede alt, hvad Baadsmand fortalte, da han havde været udsat for noget lignende ombord i Briggen; men han var meget ordknap i ædru Tilstand og bede ham fortælle, det vilde jeg ikke. Da jeg fremdeles drog i Tvil, om der fandtes Nisser, sagde Baadsmand:

„Naar De har seilet tretti Aar paa Sjøen, Styrmand, saa kanske De vil komme til at sande mine Ord. Har de seet mange Rotter her ombord Styrmand?"

Da jeg bejaede hans Spørgsmaal, vedblev han:

„Naar Rotterne og jeg forlader Briggen, Styrmand, saa er det forbi med den!"

Efter otte Dages Forløb blev vi udlosset, og Briggen skulde seile tom til Langesund for at laste med Props. Skipperen sendte en Kjendtmand ombord, og Fartøiet blev halet ud paa den ydre Havn, hvor vi riggede ud Klyverbommen, og gjorde alting klart til at seile. Skipperen skulde komme ombord tidlig paa Eftermiddagen; men da han kom iland, huskede han, at det var hans Fødselsdag, og i den Anledning trakterede han vel meget paa sig selv.

Først Klokken syv om Aftenen kom han ombord, og da var han temmelig beruset; men saasnart han kom paa Dækket, befalede han Kjendtmanden at seile. Lodsen kom hen til mig og bad mig hive op Ankeret. Paa mit Spørgsmaal, om der var noget at seile med,

svarede han, at Skipperen havde sagt det. Ankeret hivedes op, og to Mand blev sendt i Prammen for at bugsere. En halv Time efter drev vi ind i Hovedøbugten, hvor alle Sandjagterne pleier at ligge, og der maatte vi ankre. Kjendtmanden kløede sig bag Øret, da jeg gratulerede ham med et Par Favne grundere Ankerbund.

Det var første Gang, at jeg saa Skipperen beruset, og da Ankeret var i Bunden, bad han mig komme ind i Kahytten. Han havde kastet af sig Frakken og sad i Sofaen med sit Lommetørklæde for Panden. Saasnart jeg kom ind, begyndte han at beklage sig over alle de Forretninger, som en stakkels Skibsfører har at udføre, naar Fartøiet er færdig til at seile. Han havde løbet som et pidsket Skind hele Dagen, og han forsikrede mig, at han var i den Grad træt, at han var ganske ør i Hovedet, og havde ondt for at staa paa sine Ben. Han reiste sig op for at vise mig Syn for Sagen, og jeg maatte erkjende, at han havde meget ondt for at gaa tversover Gulvet. Jeg kunde meget godt sætte mig ind i Skipperens mangehaande og mangeartede Forretninger, og jeg bad ham lægge sig, da der for Øieblikket ikke var mindste Anledning til at seile, saa skulde jeg varsko ham ved det mindste Vindpust.

Skipperen tog mine Ord til Indtægt og sov til Klokken ti, da han blev vækket af Kokken, som snub-

lede i sine egne Ben og slog itu et Par Tallerkener. Han stod straks op og gav Ordre til at seile. Kjendtmanden purrede mig, og jeg varskoede Mandskabet, at vi skulde hive op Ankeret. Efter fire Timers Buksering kom vi nedover mod Kavringen og holdt paa at drive iland, og for at undgaa nærmere Berøring med Kavringens stenhaarde Natur, maatte vi dryppe Ankeret paa fyrti Favne Vand; men da fik Kjendtmanden fuld Besked om, hvad Slags Nathue han var, som tog Hensyn til en drukken Mand. Han som Lods kunde negte at seile, saalænge der ikke var noget at seile med; men jeg som Styrmand var nødt til at lyde Kommando, naar baade Skipperen og Lodsen var enig om at seile. Jeg er sikker paa, dersom Skipperen havde bedt Kjendtmanden seile Briggen til Maanen, saa havde han svaret ja. Han bejaede alt, hvad Skipperen sagde. Udpaa Morgenen fik vi nordlig Vind, og samme Aften ankom vi til Langesund, hvor vi laa og lastede i otte Dage.

Briggen havde været et meget heldigt Stykke Træ, som aldrig havde været udsat for noget større Havari, uagtet den var over otti Aar gammel — det vil sige Bunden og Kjølen — den havde været ny et Par Gange fra Vandlinjen og op, og den havde tjent mange Penge. Flere ældre Matroser paastod, at det var umulig at fare med Briggen, da den havde god Vind

uafbrudt, og man rak ikke andet end at losse og laste, hvilket ansees for det tyngste Arbeide tilsjøs. Matroserne liker godt Bidevind om Sommeren, for at de kan lappe og stelle sine Klæder. Har man derimod god Vind, naar man farer hjemme paa, er man knapt kommen i rigtig Sjøorden, førend man atter kommer tillands.

Saasnart Briggen var lastet, gik Vinden nordlig, og Mandskabet sagde, at den gode Vind ventede kun paa, at vi skulde blive seilklar. Vi forlod atter Hjemmet og gled ud i Nordsjøen, bestemt til Sunderland.

Da vi kom paa Høiderne af Revet, fik vi Kuling af Sydvest, og Briggen blev lagt for smaa Seil. Det var en lys Sommernat, og Baadsmand og jeg sad i Læ af Storbaaden og smaapratede. Sjøerne var meget krappe; men Briggen laa som en Maage og dukkede op og ned. Matroskoner paastaar, at deres Mænd har de bedste Dage af Verden, naar de ligger for to Stumper paa Veiret. Stille, Stampesjø og Vind fra alle Kanter er derimod Mændenes værste Plage, og heri kan de kloge Koner paa en vis Maade have Ret. Baadsmand og jeg tog det temmelig lunt, og det var en sand Fornøielse at høre den gamles Mening om mange Ting. Han fortalte mig blandt andet følgende Historie om en Styrmand:

Førend jeg kom ombord i denne Brig, var jeg

i fire Aar Baadsmand med gamle „Neptunus", som hver Sommer gjorde to Ture paa Kvebek — det var en gammel Takst. Naar vi havde losset den sidste Kvebekladning, faldt det aldrig hverken Skipper eller Reder ind at høre efter en ny Fragt, da tog vi ind Ballast og seilede hjem.

Første Tur var vi i London og lossede Planker, og medens vi laa der, reiste vor Styrmand med Jernbanen til en Kulgrube, som bestyredes af hans Broder. Styrmand var en bedre Mands Søn og saa kjæk en Kar, som man kan ønske sig at staa sammen med. Vi var paa en Vagt, og vi havde megen Moro sammen. Naar vi havde Hundevagten paa Dækket, kom han altid og bad mig sætte over Kaffekjedelen, saasnart den anden Vagt var vel tilkøis, og Klokken et havde vi os en rigtig god Draabe Kaffe. Styrmands Broder havde faaet Tæring, og han var meget daarlig, da Styrmand reiste fra ham; men De ved, at man kan leve længe med Tæring.

„Neptunus" var den Sommer temmelig læk, og hver Time havde vi et Par gode Spil Vand; men der var udmerkede Pumper, saa det stod ikke længe paa. Jeg har aldrig faret med muntrere Krop end den Styrmand, han sang uafladelig, og paa de fire Aar, vi var sammen, kan jeg aldrig huske, at han var sint — men ikke destomindre var det en Mand, som

havde god rede paa sit Mandskab, og De kan være sikker paa, at der ikke var stort Lurendreieri ombord i „Neptunus“ den Gang, uagtet vi var femten Mands Besætning.

Klokken tre Kvarter i tolv en Nat kom Styrmand og varskoede at purre ud „til Kvarter i Guds Navn og pumpe lens Skib“. Da var vi paa Nyfundlands-bankerne, og vi havde været fem og tretti Dage i Sjøen fra London. Styrmand var altid med i „Lange-sundsvaabenet“; han var en ualmindelig flink Op-sanger, og naar vi kom tillands, hændte det flere Gange, at Folk stimlede sammen omkring „Neptunus“ for at høre os synge. Styrmand var, kort sagt, flink i alle mulige Retninger; han sang, som den bedste Klok-ker, og han spillede Fiolin som den bedste Organist.

Styrmand og jeg stod Side om Side. Pludselig holdt han op at synge, og han blev kridthvid i An-sigtet; men han pumpede lige godt. Jeg saa straks, at der var noget iveien med ham, og jeg spurgte, om han var syg. Han rystede bare paa Hovedet, og straks efter forlod han Pumpen og gik ind i sit Kammer, som var i Agterkanten af Kahytten ombord i „Nep-tunus“. Da Klokken var tolv, og Styrbords Vagt havde løst af paa Dækket, gik jeg ind og spurgte ham, hvorledes det var med ham. Han sad med Haanden under Kinden, og da jeg kom ind, reiste han sig op,

og idet han tørrede sine Øine med Lommetørklædet, sagde han:

„Jeg er aldeles frisk Baadsmand, men min kjære Broder er vist død i Nat!"

Styrmand skrev op Dagen og Klokkeslettet, og da vi kom til Kvebek, fik han Brev, at Broderen var død samme Dag og paa samme Tid, som han havde skrevet op. Men Styrmand kunde ikke selv forklare, hvad han saa eller, hvad det var, som berettede hans Broders Død; men nok af det han forstod med en Gang, at det maatte være saa. Hvad tror De om saadant, Styrmand? sluttede Baadsmand.

Da jeg ventede med at svare, tog Baadsmand atter Ordet, og idet han pegede med Fingeren for at give sine Ord mere Vegt, forklarede han mig, at der findes baade onde og gode Aander, som svæver omkring Menneskerne. Den Aand, som bragte Budskab til Styrmand om Broderens Død, vilde han kalde en god Aand; men han havde Eksempler paa, at der ogsaa fandtes onde Aander, og nu skal De høre — — —.

Jeg afbrød Baadsmand og bad ham lade mig fortælle noget, som hændte mig i Vestindien for faa Aar tilbage.

Baadsmand var lutter Øre.

For to Aar siden var jeg Andenstyrmand med et Skib, som for paa Vestindien efter Sukker. Vi

anløb St. Thomas, og der sluttede Skipperen Fragt til en liden Havn paa Jamaika, hvor der tidligere ikke havde været store Skibe; men der var en stor Sukkerplantage, og smaa Skonnerter brugte at føre Sukker og Sirup til de større Havne. Skipperen havde faret paa Jamaika i mange Aar, og han var godt kjendt over hele Øen. Saasnart han hørte, at Havnen var dyb nok, tog han Fragten, og en Dag kom vi ind i den smukkeste lille Havn, De kan ønske Dem, Baadsmand. Der var saa hyggeligt, at det forekom os alle, som om vi var kommen ind til en af vore norske Udhavne, og alle Mennesker var saa forekommende, at det var næsten rørende. Den første Søndag gik nogle af os iland, og De kan tro, at vi blev begloet af Koner og Børn, som sjelden og aldrig havde seet hvide Mennesker. Børnene var i Begyndelsen bange for os; men det varede ikke længe, førend vi blev de bedste Venner af Verden.

Vi laa der i fire Uger, og hver Søndag var jeg iland hele Dagen og spadserede omkring. Den næstsidste Søndag traf jeg tidlig om Morgenen en liden Gut, som var ualmindelig kvik og snaksom. Jeg kom til at spørge ham, om han aldrig tilforn havde seet hvide Mennesker. Han fortalte mig straks, at „Massa“ var hvid. Jeg gik ind paa Gutten, og omsider fik jeg ud af ham, at „Massa“ var en gammel hvid

Mand, som boede en Times Gang fra Havnen ganske alene paa et øde Sted, og jeg bad straks Gutten vise mig Veien til „Massa“. Jeg var noksaa flink til at tale engelsk, og jeg syntes, det vilde være saa inderlig morsomt at se et hvidt Ansigt foruden mine Skibskamerater.

Gutten havde mange Indvendinger. Jeg saa paa ham, at han havde Lyst; men han var ligesom bange for at følge mig. Tilsidst bød jeg ham en engelsk Shilling, som jagede bort alle Tvil. Gutten gik foran, og jeg efter paa en smal Fodsti, der gik forbi den ene Bambushytte efter den anden. Vi passerede mange Appelsintrær, Kokustrær, Palmetrær og forskjellige andre Trær, og det var en sjelden smuk Spadsertur.

Efter hvert, som vi fjernede os fra Havnen, blev Egnen mere og mere øde, og Stien blev saa overgroet med Græs, at jeg havde ondt for at se den. Da jeg udtalte min Forundring herover og spurgte Gutten, hvorledes han fandt Veien, viste han mig enkelte høie Kokustrær, som han brugte til Landemerker. Stien gik i en Retning, saa jeg trøstede mig med, at det var ingen vanskelig Sag at finde Veien tilbage til Havnen.

Da vi havde spadseret omtrent en Time, stansede Gutten og forsikrede mig, at „Massa“ var en underlig gammel Mand, som alle Mennesker i Havnen var bange for, da han boede i et Hus, hvor ingen anden

vilde bo. Jeg lagde knapt Merke til Guttens Ord og bad ham gaa. Straks efter kom vi ud paa en aaben Slette, hvor alt Græs var ligesom afsvedet af Solen, og midt paa Sletten laa der et toetages Hus, som saa alt andet end skrækindjagende ud. Det mindede mig levende om en af vore mindre Bondegaarde, og jeg ordentlig stundede efter at komme ind for at hilse paa Husets Beboer; men min Ledsager havde intet Hastverk. Han stansede og forsikrede, at han ikke vilde gaa et Skridt længer; men bad mig gaa ind, saa vilde han vente, indtil jeg gav ham nærmere Besked.

Jeg nærmede mig Huset med temmelig raske Skridt, og jeg blev straks opmerksom paa en Dør, der var anbragt midt paa Langvæggen og stod aaben. Da jeg kom midt foran Døren, fik jeg se en gammel hvidhaaret Herre sidde i en magelig Kurvstol lige indenfor, og idet han fik Øie paa mig, gik der ligesom en Sky over hans Ansigt, som straks forandredes til et venligt Smil, da jeg tog af mig Hatten og hilste den gamle med et dybt Buk. Han reiste sig op, kom mig imøde med udstrakt Haand og sagde:

„Velkommen unge Mand, det er saalænge siden, jeg saa et hvidt Menneske, at De næsten forskrækkede mig!"

Han bragte mig en magelig Stol, og snart sad vi Side om Side og talte om mange Ting. Først

maatte jeg gjøre rede for, hvem jeg var, hvor jeg hørte hjemme, og hvorledes jeg fandt paa at besøge en gammel forladt Herre. Da jeg havde sagt ham alt dette, maatte jeg fortælle ham, hvorledes jeg fandt Veien, og da han hørte, at en liden Neger ventede paa mig, bad han mig sende Gutten hjem, da han vilde følge mig et Stykke paa Veien tilbage, og jeg maatte være hos ham saalænge som mulig, da han havde saameget at spørge om. Gutten fik sin Shilling, og han lagde Benene paa Nakken og for afsted.

Da jeg havde hvilet en Stund, fulgte den gamle Herre mig omkring i sin Leilighed, der bestod af tre Værelser og Kjøkken i første Etage. I Kjøkkenet førte en Trappe op til anden Etage, som var en eneste stor Sal, der mindede mig om en gammel Tingstue i Telemarken. Der var et Vindu paa hver Væg, og det forundrede mig, at der ikke fandtes et eneste Møbel. Salen var ligesom ryddet for alt. Man pleier jo i Almindelighed kaste altslags unyttigt Skrab paa et saadant ubeboet Rum; men der fandtes ikke en eneste løs Gjenstand. Der var en indeklemt Luft, og der var noget mystisk ved hele Værelset; men jeg var saa optaget med min Vert, at jeg fik ikke Tid til at anstille videre Betragtninger. Da jeg kom ned, viste den gamle mig sit Spiskammer, som var anbragt i Kjelderen, hvor han havde alle Slags hermetiske Madvarer, og

han fortalte mig, at han havde Mad nok for flere Aar. Det var en brændende hed Dag, og det var en sand Nydelse at komme ned i Kjelderen, da der var ganske kjølig.

Min gamle Vert var en Mand paa over sytti Aar; han havde langt, hvidt Skjeg, der hang ned paa Midten af Brystet, og hvidt, langt Haar, som hang i tykke Lokker ned paa hans Skuldre. Han var ualmindelig rask paa Foden efter sin Alder, og han saa ud til at være en Mand, der havde levet et meget ordentligt og roligt Liv. Jeg troede ved vort første Møde, at han var et Slags Opsynsbetjent eller maaske Konsul i Havnen; men jeg fik vide saameget, at han intet havde at gjøre. Han havde hele Bunker med gamle engelske og amerikanske Aviser samt en Masse Bøger.

Dagen gik ualmindelig fort, da min gamle Vert havde saameget at tale om. Han havde levende Interesse for alt, hvad der angik Sjøvæsenet, og jeg maatte fortælle ham, hvorledes vi fordrev Tiden i Sjøen, naar det var smukt Veir. Da jeg i Samtalens Løb kom til at nævne London, saa jeg Taarer glinse i hans Øine, og han spurgte mig, om jeg var kjendt i den og den Gade. Da jeg var saa heldig at kunne nævne et Pár anseelige bekjendte Bygninger i samme Gade, førte han straks Samtalen over paa andre Emner.

Jeg spiste en kraftig Middag, og efterpaa tog vi

os en liden Lur. Klokken fire fik jeg en deilig engelsk Kop The, som blev kogt paa en liden Maskine. Min gamle Vert var en flink Kok, og det var inderlig morsomt at se ham, da han gik omkring og dækkede paa Bordet. Han bad mig undskylde, at han manglede baade det ene og det andet, hvilket jeg fandt var unødvendig at bede om, da han efter mit ringe Skjøn paa Sagen havde alle mulige Ting, og han gjorde alt sit, for at gjøre Dagen saa koselig som mulig for mig. Til Theen trakterede han med smaa engelske Kjeks, som var udmerket gode. En Times Tid efter saa han paa sit Ur og sagde med et Suk:

„Ja, min unge snille Ven, nu er Klokken desværre snart fem, og om en Time er her mørkt. De vil vel forlade mig snart, da De ikke har Lyst til at være hos — — —!"

Han holdt inde, og jeg var meget spændt paa, hvad han mente; men jeg fik det bestemte Indtryk, at han ønskede, at jeg skulde være hos ham, og jeg svarede ligefrem:

„Dersom De ønsker, at jeg skal være her til imorgen tidlig, vil det være mig en sand Fornøielse at holde Dem med Selskab!"

Et Smil gled over hans Ansigt, idet han sagde:

„Min snille Ven, jeg er bange for, at De kommer til at angre paa det, da her er temmelig uroligt om

Natten over os"; idet han sluttede, pegede han med Fingeren mod Taget.

Jeg blev meget nysgjerrig og lod min Vert forstaa, at jeg ønskede at være hos ham, dersom han vilde tillade det. Han saa paa mig med et taknemmeligt Blik og sagde:

„Det vil være mig en stor Glæde at faa en hvid Broder til min Nattegjest, førend jeg dør. Jeg har boet her de sidste tretti Aar, og De er den første, der har tilbudt sig at være hos mig en Nat."

Klokken seks gik Solen ned, og straks efter blev det ganske mørkt. Min gamle Vert tændte et Lys, der sparsomt oplyste det store Værelse, og det varede ikke længe, førend der blev en underlig Støi over vore Hoveder. Den ene kolde Draabe Vand efter den anden for nedover min Ryg, da min gamle Vert sagde:

„Se nu begynder Dansen ovenpaa, unge Mand; jeg for min Del er saa vant til den, at jeg knapt hører den — men det maa være rart for Dem, min snille Ven!"

Det hørtes ud, som om flere Par holdt paa at danse barbenet; det var ingen støiende Dans; men en uafladelig Soben med Benene, og det var ikke frit for, at jeg i mit stille Sind ønskede mig vel omhord; men det var ikke Tale om at kunne finde Veien til Havnen alene i Mørket. Jeg læste mit Fadervor og anbefalede mig i den Almægtiges Varetægt, og da jeg havde gjort

det, blev jeg modigere. Efter en Times Forløb sagde min Vert, idet han reiste sig op og tog Lyset, som stod paa Bordet:

„De er en kjæk ung Mand; for at overbevise Dem om, at jeg er ganske alene i Huset, skal De følge mig ovenpaa!"

Han gik foran opover Trappen, og jeg fulgte efter. Jeg skammer mig ikke ved at sige, at mine Knæ skjalv, og mit Hjerte bankede saa voldsomt, at jeg var bange for, at min gamle Vert skulde opdage min Frygt. Da vi kom op, blev alt stille som i Graven — men Lyset slukkedes! Da blev jeg dødelig angst og troede, at min Vert, som jeg havde ubegrænset Tillid til, alligevel maatte være en ondskabsfuld Mand; men jeg fik straks andre Tanker om ham, idet han sagde:

„Lyset slukkes bestandig, naar jeg kommer herop; men giv mig deres Haand unge Mand, saa skal jeg lede Dem hen til en Krog, hvor der staar en Æske med Fyrstikker, som ikke lader sig slukke!"

Jeg greb ham ved Haanden, og straks efter rev han i en Fyrstikke og tændte Lyset, som til min Forundring nu vedblev at brænde. Derpaa undersøgte vi hele Rummet, og der var ikke mindste Tegn til, at der nogensteds kunde være skjult et Menneske i nogen Krog end sige mange.

Jeg saa efter, om der fandtes Spor efter Rotter

eller andre Krybdyr; men der var ikke et Hul eller en Spræk at opdage hverken i Gulvet eller paa Væggene.

Vi gik atter ned, og saasnart vi havde sat os, begyndte den samme besynderlige melankolske Dans over os. Den kom hverken nærmere eller fjernere, men syntes at svæve rundt omkring paa et Sted. Jeg havde skarp Udkik med Kjøkkendøren, da jeg ventede paa, at den skulde blive aabnet, og nogen af de dansende skulde komme ind til os. Mange underlige Tanker for gjennem mit Hoved, og jeg havde stor Lyst til at spørge min gamle Vert om Husets tidligere Eier og meget lignende; men jeg var bange for at være altfor nærgaaende.

Klokken ti pleiede Gammelen at lægge sig, og han gjorde mig opmerksom paa, at jeg kunde faa mit eget Soveværelse, dersom jeg ønskede det; men jeg frabad mig den Ære og takkede for at maatte ligge i Nærheden af min gamle Vert, som straks redede op en udmerket Fladseng for mig ved Siden af hans egen. Lyset brændte hele Natten til min store Glæde. Længe laa jeg vaagen og hørte paa den vedholdende Dans ovenpaa, og først efter Klokken to fik jeg sove; men min gamle Vert søvnede straks, efterat han havde bedt god Nat og ønsket mig at sove godt. Han snorkede temmelig haardt, og hans Snorken gjorde sit til at holde mig vaagen. Klokken fem vaagnede jeg og hørte

atter Dansen; men da Solen steg op henved seks, blev det ganske stille, og en Stund efter fulgte min gamle Vert mig et Stykke paa Veien. Da vi maatte skilles, trykkede han varmt min Haand og sagde:

„Tak for Samværet og Gud velsigne Dem, min snille Ven. Naar De atter ser Englands Kyst, saa hils fra en gammel graahaaret, forladt Mand!"

Da jeg blev alene, syntes jeg, at det dansede rundt omkring mig imellem Buskene, og jeg tog temmelig lange, raske Skridt for at naa Havnen saa fort som mulig. Henved syv kom jeg ombord, og Førstestyrmand var den første, som mødte mig paa Dækket. Han saa forbauset paa mig og vilde endelig faa vide, hvor jeg havde tilbragt Natten, da jeg saa yderst daarlig ud; men jeg sagde ikke et Ord til ham eller nogen ombord, hvor jeg havde været.

Sidenefter spurgte jeg flere af Havnens ældre Beboere, om de kjendte den gamle „Massa"; men overalt fik jeg benegtende Svar. Alle sagde, at han havde boet der i mange Aar; men de vidste ikke det mindste om, hvem han var eller, hvorfra han kom. Huset var dem alle velbekjendt, da det havde været ubeboet i mange Aar, indtil „Massa" flyttede ind i det. Negernes Mening var, at „Massa" var falden ned fra Himmelen, da ingen anden end han vilde og kunde bo i det Hus.

Da jeg sluttede, sukkede Baadsmand og sagde:

„De kan være rolig for, Styrmand, at det Hus har tilhørt en eller anden Slavehandler, som har mishandlet og maaske dræbt mange Negere, og de dræbte Aander kommer til at danse der, saalænge Huset staar; men nu skal De høre, Styrmand, hvorledes jeg fik Visshed for, at onde Aander svæver omkring os.

De ved, at Kortspil er strengelig forbudt ombord i norske Skibe, og det er meget godt, da Kort er en forbandet Ting. Ombord i „Haabet" sad fire af os en Aften og spillede Kort i Ruffen. „Haabet" var nykjøbt, og i Ruffen var der et Spisebord — Skibet var bygget i Amerika. Der fandtes ikke et Menneske ombord uden os fire, ingen Kat eller Hund, og Rotter kan jeg aldrig huske, at jeg saa der ombord. Vi spillede, som sagt, Kort, og den ene bandte skrækkelig, naar han tabte. Han var Tømmermand med Skibet og en meget flink og brav Mand; men et Svin til at bande, og jeg sagde til ham et Par Gange, dersom han ikke holdt op med at bande, vilde jeg kaste Kortene. Vi spillede, og ret, som vi sad, dundrede der noget ned paa Ruffetaget akkurat, som naar en Blok falder ned fra Merset. De tre sprang op og spurgte, hvad dette skulde betyde; men jeg sad rolig — ikke saa at forstaa, at jeg ikke blev ræd; men i Øieblikket var jeg modigere end dem. Paa Dækket fandtes ikke et Liv, og i Ruffen var der et stort Skylight, hvori-

gjennem vi kunde se over Taget, som var aldeles tomt med Undtagelse af en gammel Trosse, der laa just i Agterkant af Fokkemasten.

Da vi havde undersøgt Taget overalt uden at se eller høre noget, begyndte vi at spille paany, og vi sad og gjorde Nar af hverandre indbyrdes, fordi vi var bange midt paa Dagen. En Matros spurgte meget vittig Tømmermand, om han havde glemt at laase Verktøikisten sin, da det uden Tvil maatte være hans Drivhammer, som begyndte at stunde paa Mandagen.

Vi vedblev at spille og gav Støien en god Dag; men neppe havde vi spilt en Omgang — vi spillede Femkort — førend det tordnede lige over Fartøiet, og der fandtes ikke en Sky paa Himmelen. Tømmermand lo og sagde:

„Det kan vel aldrig i Verden være Drivhammeren, som tordner i Solskin!"

Vi andre lo og syntes, det var meget godt sagt, og vi fortsatte at spille. Saasnart det første Kortblad faldt, begyndte Bordet at pusle bortover Gulvet, Styrmand, og siden den Dag har der ikke været Kort i min Haand og skal med Guds Magt aldrig komme, da Kort hører Djevelen til og afstedkommer bare Trætte og Spektakel!"

Baadsmands Ansigt var meget alvorligt, og jeg

havde ondt for at holde Latteren tilbage, da han sluttede. For at lede hans Tanker hen paa noget andet, sagde jeg til ham:

„Nu har De fortalt saameget sørgeligt, Baadsmand, kom nu med en morsom Historie, saa vi kan faa lidt at le af, førend vi skal tilkøis!"

Baadsmand drog paa Smilebaandet og sagde:

„Jeg skal fortælle Dere, Styrmand, en liden Historie om en Danske, som laa paa Vallø en Gang, medens jeg boede der. Jeg blev gift fra Vallø, ser De, og mine Svigerforældre, som havde store og pene Hus, vilde endelig, at jeg skulde bo hos dem de to første Aar. Det var meget billig Husleie, og jeg takkede for Tilbudet. Min Kone var eneste Barn, og De ved, hvordan det er, naar Forældrene skal miste det.

Det var en Danske, som førte en liden Jagt; han var lastet med Frugt, som han havde solgt i Tønsberg, og saa kom han ned til Vallø for at laste med tomme Flasker. Han laa fortøiet med et Anker forud, og agterud havde han en almindelig Fortøiningskjetting fast i Bryggen.

En Lørdagsaften var han seilfærdig og skulde gaa til Aalborg, hvor Jagten hørte hjemme. Mandskabet bestod af Skipperen og Kokken, som var en Gutunge paa femten Aar. Imidlertid var Skipperen

reist op til Tønsberg for at faa en Del Penge, som han havde tilgode for Frugt, og da han kom ombord om Kvelden, var han temmelig ør i Hovedet. Det blæste frisk Bris af Nordost, og han varskoede Gutten, at de skulde seile. De hivede op Ankeret, satte Storseilet, heiste op Fokken, og Gutten fik Ordre til at tage Roret; men Agterkjettingen var fremdeles fast. Gutten tog Roret, medens Skipperen kattede og fiskede Ankeret, og da dette var gjort, kveilede han op Tougverket paa Dækket, og gjorde alt i den bedste Sjøorden.

Da han var færdig, spadserede han en Stund frem og tilbage paa Dækket, og efterat han havde undersøgt, at alle Seil stod, som de skulde, bad han Gutten se ud for Seilere, medens han gik ned for at kige i Kartet. Da han kom ned, var der deilig og varmt i Kahytten, og han slængte sig ned paa Bænken, hvor han sovnede og vaagnede først næste Morgen lidt før ni. Han gik straks op paa Dækket, og med det samme ringte Kirkeklokkerne paa Vallø første Gang til Høimesse. Skipperen gned sig fornøiet i Hænderne og sagde:

„Der hører jeg Kirkeklokkerne i Aalborg, „hun" har min sandten løbet godt i Nat!"

Baadsmand og jeg lo omkap; men vor Latter fik

en brat Ende, idet Baadsmand pludselig greb mig i Armen og sagde:

„Kom Styrmand!“

Uden selv at vide af hvilken Grund, sprang vi begge op og ilede agterover, og med det samme kom en Sjø veltende ind midtskibs, knuste Storbaaden, og kastede den over paa Siden paa det Sted, hvor vi netop havde siddet. Vi fik andet at gjøre end at fortælle Historier; Baadsmand saa alvorlig paa mig og sagde:

„Ser De, Styrmand, det var en god Aand, som varskoede mig. Havde vi blevet siddende, saa havde vi nu været knust eller ogsaa Fiskemad!“

Det var den første og den sidste Sjø, som brød over Briggen; men jeg lærte meget af den Nat, og Baadsmand blev efter den Dag en af mine bedste Venner. Jeg havde en voksen Mand tilrors, oghavde god Udkik baade forover og agterover paa det Sted, hvor jeg sad, og jeg havde flere Gange været borte hos Normanden, saa jeg havde ikke forsømt min Styrmandspligt. Da vi havde surret Vraget af Storbaaden, sagde Baadsmand:

„Dette var en Godveirssjø, Styrmand, imorgen paa Dagvagten kan vi gaa med toppede Seil!“

Baadsmand spaaede sandt den Gang. Samme Morgen fik vi smukt Veir og en Smule god Vind. Seks

Dage efter kom vi lykkelig og vel til Sunderland, hvor vi blev liggende i tre Uger. Der var en Masse Skibe, og vi maatte vente hele otte Dage, inden vi kunde faa Tørn ved en af Kulspruterne.

I ti fulde Etmaal havde det blæst frisk Bris af østlig Vind; men samme Aften, som vi blev lastet, gik Vinden sydlig. Briggen blev bukseret tilsjøs, og den gunstige Vind fulgte os lige til Langesund, hvor vi laa i seks Dage og lossede Kul. Derpaa blev Briggen bukseret op til Brevig for at laste med Bjelker.

Det var endda tidlig paa Aaret, og ingen af Mandskabet havde drømt om, at Briggen skulde sælges. Samme Dag, som vi blev lastet, kom en Holmestranding ombord, der var saa nærgaaende med sine Spørgsmaal angaaende Briggens Seilads og Beskaffenhed, at jeg blev ganske ærgerlig og gad ikke svare ham. Omsider slap det ud af ham, at han tænkte paa at kjøbe Briggen, da han ombord paa Dampskibet fra Laurvig til Langesund havde truffet sammen med vor Reder, som havde anmodet ham om at se paa Briggen, da den var et Fartøi omtrent paa den Størrelse, som han vilde kjøbe. Jeg havde heldigvis ikke sagt mere, end jeg godt kunde staa ved, og jeg var bleven saa fortrolig med min gamle kjære

Brig, at det aldrig faldt mig ind at sige noget ufordelagtig om den.

Holmestrandingen gik iland, og Dagen efter kom han ombord med den Besked, at han havde kjøbt Briggen, og forlangte, at det gamle Mandskab skulde staa ombord. Jeg for min Del var straks bestemt paa at gaa iland, og da Baadsmand hørte, at Briggen skulde gaa over til et nyt Rederi, gik han straks til Skipperen og bad om at blive afmønstret. Den nye Skipper lovede Baadsmand og mig otte Kroner hver mere om Maaneden, dersom vi vilde staa ombord; men vi blev fast ved vort Forsæt. Fra det Øieblik af, at jeg hørte, Briggen var solgt, fik jeg ordentlig Afsky til Fartøiet. Tateren og det øvrige Mandskab satte sig i Begyndelsen imod; men da deres Hyre blev paalagt, besluttede de at gaa med.

Min gamle Reder bad mig gaa med en eneste Reise, da den nye Skipper ønskede især at beholde Styrmand, som havde faret med Briggen. Det gik saavidt, at Skipperen gik til en Sagfører og forsøgte ved Lov at tvinge mig til at staa ombord; men jeg mødte paa min Side med en sagkyndig Mand, der overbeviste Skipperen om, at det vilde skade min Fremtid at bytte Rederi, og paa den Maade kom jeg fri af Briggen.

En ny Styrmand og Baadsmand blev forhyret,

medens den gamle Baadsmand og jeg pakkede vore Pjalter sammen. Vinden var som sedvanlig gunstig, og Briggen var færdig til at seile. Vort Tøi blev bragt ned i en Føringspram, som havde bragt ombord en Del Strøbord til at lægge paa Dækslasten, og Prammen havde ligget paa Siden i to Dage. Efter at have ønsket alle Mand en lykkelig Reise, hoppede Baadsmand og jeg ned i Føringsprammen for at ro iland — det blev en Landgang, som jeg aldrig glemmer. Da vi kom ned i Prammen og begyndte at larme med Aarerne, myldrede det bogstavelig talt med Rotter; nogle sprang lige i Sjøen, medens andre forsøgte at gjemme sig mellem vore Kister og Sække. Jeg begyndte en formelig Klapjagt efter dem og jagede mange tilsjøs; men Baadsmand likte ikke den Jagt og sagde alvorlig:

„Lad Rotterne være i Fred, Styrmand, de har faret sammen med os; men det ser ud til, at de ikke liker det nye Rederi!"

Da vi omsider kom iland, spurgte Baadsmand, hvor jeg vilde bo. Jeg bad ham følge mig til Hotellet. Han saa paa mig, og idet han ligesom undsaa sig for at sige sin Mening, sagde han:

„Jeg tør vel ikke bede Styrmand blive med mig hjem; jeg bor omtrent ti Minuters Gang fra Byen, og jeg har et lidet Værelse med en Seng, som staar

ledig, og jeg er sikker paa, at gamle Mor vil blive glad ved at faa snakke med Dem. Vi kan sætte vort Tøi i Byen til imorgen!"

Intet var mig kjærere end at bo hos Baadsmand. Efterat vi havde bragt vort Tøi i Sikkerhed, spadserede vi et lidet Stykke udenfor Byen og kom til et lidet hvidmalet Hus, der laa midt i en liden Have omgivet med et hvidt Stakit. Straks Baadsmand aabnede Døren, kom hans Kone os imøde og spurgte:

„Har du gaaet fra Briggen, Far?"

„Ja, Mor", svarede Baadsmand og vedblev, „her kommer jeg med fremmede til dig, Mor. Det er min Styrmand!"

Den gamle Kone brast i Graad og sagde:

„Gud velsigne Dere, Styrmand, jeg drømte inat, at Briggen forliste i Nordsjøen, og kun to Mand blev bjerget — det var Dere, Styrmand, og Far; men jeg havde ikke Mod at sige det til Far, da han gik imorges! Han har et Par Gange sagt, at han vidste ikke, hvem han holdt mest af enten Briggen eller mig."

Baadsmand saa paa sin Kone og sagde:

„Nu skal du ikke græde, Mor; thi nu er Briggen allerede udenfor Langesund, og Styrmand og jeg er, som du ser, afmønstret. Du faar koge en Draabe Kaffe til Aften, Mor, da Styrmand vil tage det, som

vi har, og nu maa du ikke tvile paa, hvem jeg holder mest af!"

Konen fik straks travlt med at stelle i Kjøkkenet. Baadsmand og jeg tændte vore Piber, og medens jeg sad og beundrede hans hyggelige Hjem, sagde han spøgende:

„Jeg haaber, at De ikke skal blive forstyrret af nogenslags Dans her i Nat, Styrmand!"

„Vi maa ikke tænke formeget paa slige Ting, Baadsmand", svarede jeg, „da det ikke gavner os noget, og dersom vi studerer paa saadanne unaturlige Ting, kan det let hænde, at vi narrer os selv, naar vi er bange og ikke undersøger det, som vi ser. Jeg skal fortælle Dem, hvad der hændte mig hjemme paa Prestegaarden, medens jeg gik paa Navigationsskolen i Laurvig.

Jeg maatte bo i Byen, da jeg læste baade om Formiddag og Eftermiddag, og Prestegaarden laa omtrent tre Kvart Mil fra Byen; men hver Lørdag Aften brugte jeg at reise hjem, og da kom som oftest Hest efter mig, naar de ikke havde altfor meget Brug for den paa Gaarden. Sidst i November Maaned ventede jeg paa Hest til Klokken seks; men der kom ingen, og jeg besluttede at gaa hjem, uagtet det var temmelig sølet og Regnveir. Da jeg kom udenfor Byen, mødte jeg en Mand, som boede omtrent en Fjerding fra os.

og vi blev i Følge. Henved halv otte skiltes vi, og jeg gik videre.

Femten Minuters Gang fra Prestegaarden var der en ualmindelig tyk Granskov, som jeg maatte passere. Store Kjæmpegraner stod paa hver Side af Veien med sine Grene slyngede om hverandre, saa at der om Høstaftenerne var saa mørkt, at det var umulig at se sin egen Haand en Tomme fra Næsen, og der fortaltes mange Spøgelseshistorier om denne Skov. Veien var altid sølet, da Solen aldrig fik Magt til at trænge gjennem de tætte Grene. Vor Nabo var engang bleven stanset midt paa Skoven, da han kom fra Byen, og han saa en rød Hest springe over Grantoppene. Han havde en ualmindelig flink Hest, der var saa vilter, at den var meget vanskelig at styre; men hin Aften i Skoven stod den som en Mur, og Manden kunde ikke faa den frem, uagtet Hesten ofte tidligere havde gaaet samme Vei i Mørket. Tilsidst maatte han vende om og kjøre over en Mil i Omvei for at komme hjem.

Naar man kom forbi Skoven, var der tæt ved Veien en liden Dal med nogle Birketræer, hvor en omreisende Gesel havde hængt sig, og flere af Bygdens Folk havde seet en Mand uden Hoved gaa op og ned der. Da jeg mistede mit Følge, kom jeg til at tænke paa alt dette; men jeg trøstede mig med, at vor snille

Husmand boede et lidet Stykke fra Skoven, og han maatte følge mig.

Da jeg kom til Husmandshytten, gjorde jeg mig Ærinde ind for at tænde paa Piben — jeg var jo tyve Aar gammel, saa det var Skam at være mørkræd. Konen var alene hjemme, og hun fortalte mig, at Manden var gaaet til Byen for at besøge sine to Sønner. Jeg blev lidt lang i Ansigtet; men det var ingen Raad, jeg maatte gaa alene. Da jeg kom op til Begyndelsen af Skoven, var der en gammel Grind, som jeg lukkede op meget forsigtig; men alligevel knirkede og peb det temmelig høit i de gamle forrustne Hængsler, idet jeg aabnede den for at komme igjennem. Jeg begyndte at gaa forsigtig paa Siden af Veien, og da jeg var paa det mørkeste, hørte jeg en forunderlig Mumlen og en underlig Slæben med Benene. Jeg stansede, lyttede og kunde ikke forstaa, hvad dette var — det maatte uden Tvil være den hovedløse Mand fra Dalen, der havde vildret sig bort i Skoven, og Tanken paa denne Mand gjorde mig dødelig angest. Jeg kravlede ud af Veien og stillede mig op og ned langs et Grantræ i det Haab, at den hovedløse Mand vilde passere forbi uden at se mig; men da jeg atter lyttede, var alt stille. Lydløst paa Taaspidserne fortsatte jeg bortover Skoven, og straks efter fik jeg høre samme Mumlen og Slæben med Benene. Jeg stan=

sede atter og ventede, indtil alt blev stille. Tanken paa, at den hovedløse Mand var paa Hjemveien til Dalen, gjorde mig end mere forskrækket, og jeg studerede paa, hvorledes jeg skulde komme forbi ham. Omsider kom jeg ud af Skoven og gik nedover en brat Bakke fuld af Smaasten, som begyndte at danse foran mine Fødder, og det var nok til atter at jage mig ud af Veien. Ved Foden af Bakken var der en liden Bro, og da jeg var midt i Bakken, hørte jeg en dump Lyd paa Broen. Jeg stansede for tredie Gang og ventede, indtil alt blev stille; derpaa nærmede jeg mig den rædselsfulde Dal, hvor flere paalidelige Folk havde seet en Mand snart uden Hoved og snart med Hovedet under Armen vandre op og ned; men jeg saa heldigvis intet. Da jeg var vel forbi Dalen, gik jeg en Bensti over Jordet istedenfor at følge den almindelige Kjøreveі forbi Kirken. Jeg gik ind Kjøkkenveien og satte Kursen lige paa Vandbøtten, da jeg var baade tørst og hed i Hovedet. Kokkepigen lagde Merke til mit blege Ansigt og spurgte, hvad der var iveien med mig. Straks efter kom Moder ud, og hun blev helt forskrækket ved at se mig; men jeg vilde ikke sige et Ord om mit Eventyr fra Skoven, da jeg var vis paa, at de vilde le af mig.

Et Øieblik efter aabnedes Kjøkkendøren, og ind kom to smaa Fattiggutter, der begge var kridthvide i

Ansigtet, og den ene snuvsede og græd. Moder spurgte den grædende, om han var sulten; men Gutten svarede:

„Vi har været saa bange, da vi hørte noget komme efter os midt i Skoven!"

Jeg maatte le med mig selv, og da jeg saa paa den ene Guts Ben, opdagede jeg, at han havde faaet et Par ualmindelige store Støvler paa, som han ikke kunde løfte op, naar han gik, men slæbte langs Veien, og jeg forstod straks, hvorledes det hele hang sammen. Jeg trøstede Gutten og sagde:

„Vær ikke bange, Gutter, det var mig, som skræmte Dere, og Dere skræmte mig saapas, at jeg var færdig til at besvime, da jeg kom ind."

Paa den Maade, Baadsmand, kan man let komme til at høre og se Spøgelser; thi jeg var aldeles vis paa, at det var noget unaturligt, som jeg hørte i Skoven!"

Baadsmand lo i Skjegget og sagde:

„Ja, det er vist og sandt, Styrmand, at man kan skræmme sig selv, naar man ikke undersøger det, som man ser. Jeg glemmer aldrig, hvorledes en Tømmermand og jeg blev skræmt en Gang i Belfast, medens vi laa der i Havari.

Tømmermand og jeg gik iland en Lørdagsaften, medens Skibet stod i Tørdokken, som laa omtrent en halv Times Gang fra Storbyen. Vi maatte gaa en

lang Omvei omkring et stort Jorde, og vi lagde over, at vi skulde stikke tversover Jordet, naar vi skulde gaa ombord, da det var den halve Vei. Vi kjøbte lidt Smaatteri, drak vel nogle Glas Øl, som hører til enhver skikkelig Landgang, og henved Klokken ti skulde vi vende Næsen ombord. Vi gik ind paa Løkken, og Tømmermand tog mig i Haanden, da han mente, at det var bedre at gaa, naar vi gik Haand i Haand; thi dersom den ene faldt, kunde den anden holde igjen. Det var begende mørkt, og Tømmermand, der var en meget pratsom Mand, gik netop og talte om, hvad vi skulde gjøre, dersom Eiermanden af Løkken kom og fik se os. Han var bange for, at vi uden videre vilde blive arresteret; men jeg mente, at det var saa mørkt, at ingen kunde se os.

Medens vi gik saaledes og smaasnakkede, vidste vi ikke af nogen Ting, førend vi begge faldt hovedkulds og slog Hænderne i en lodden Gjenstand, der udstødte et Skrig, som jeg aldrig har hørt Mage til hverken før eller siden. De kan være rolig for, at vi kom op i en Fart, Styrmand, lagde Benene paa Nakken og sprang, indtil jeg mistede Pusten, og da var Tømmermand et godt Stykke foran mig. Da han saa, at jeg stansede, kom han tilbage, og jeg sagde til ham:

„Kan du begribe, hvad det var, som vi slog Kløerne i?"

„Det maatte være noget forfærdelig stygt for ikke at — —!"

Vi begyndte begge at le, og jeg sagde til Tømmermand, at vi burde gaa tilbage og se, hvad det var, da det uden Tvil maatte være et Dyr — en Hest eller en gammel Ko!

Tømmermand var først uvillig; men da jeg gik, kom han straks efter og tog mig ved Haanden. En Stund efter holdt vi paa at gaa paa Næsen over et gammelt Esel, som laa og sov. Vi lo inderlig godt og gik ombord; men vi var ikke saa dumme at fortælle nogen, at vi havde ladet os skræmme af et gammelt Esel."

Imidlertid kom Baadsmands Kone ind og dækkede paa Bordet, og straks efter sad vi omkring et vel tilberedt Aftensmaaltid. Da vi havde spist, og Konen havde gjort alt istand i Kjøkkenet, kom hun ind og satte sig hos os med sit Strikketøi. Baadsmand saa paa sin gamle Kone og sagde:

„Styrmand er saa glad i Historier, Mor, nu maa du fortælle ham om din Drøm om Svogeren din!"

Hun blev lidt forlegen, og idet hun saa paa mig, sagde hun:

„Det er bedst, at du fortæller den, Far, da Styr=

mand har ondt for at forstaa en gammel tandløs Kone!"

„Langt i fra, fortæl bare Mor; jeg har hørt saameget af Baadsmand!" sagde jeg.

Baadsmand saa sin Kones Forlegenhed og sagde: „Jeg skal fortælle Dere, Styrmand, at hendes Søster, Marie, som bor i Langesund og blev Enke ifjor Høst i September Maaned, var gift med en Skipper Hansen, som i mange Aar førte Skib fra Skien, og han blev borte ifjor; men nu skal du fortælle, Mor! Jeg var ude med Briggen, da han forliste."

Konen nølede et Øieblik, og derpaa begyndte hun at fortælle følgende:

„Hansen kom hjem ifjor Vaar, og da havde han ikke været hjemme paa to Aar. Skibet blev lagt til Kranen for at eftersees, og Bestemmelsen var, at Hansen skulde seile, saasnart Skibet havde faaet ny Klasse. Omtrent to Maaneder efter kom en Skipper fra Tønsberg til Langesund for at kjøbe Fartøi, og denne Skipper kom til at kjøbe Skibet. Hansen var lidt bedrøvet over Salget, da han flere Gange havde sagt, at han aldrig havde staaet ombord i hyggeligere Fartøi, og hán havde været ualmindelig heldig og tjent mange Penge med det.

Først i Juli Maaned blev Hansen tilbudt Fører-

posten paa en ny Brig, som holdt paa at rigge til i Skien, og Briggen skulde være færdig til at seile i September med en Ladning Trælast til Frankrige, og siden skulde den gaa sydover. Han blev meget glad, og alle gratulerede ham med det heldige Bytte; han reiste op og ned til Skien og havde Tilsyn med Rigningen. Da han havde faaet ind Master og Stænger, var der mange, som talte om, at det var altfor svær Rig til Fartøiets Størrelse; men Folk rører saameget, at ingen lagde det videre paa Hjerte. Jeg var flere Gange om Sommeren ude hos min Søster, og baade hun og Hansen var inderlig glade, forbi han havde faaet en saadan udmerket Førerpost.

Den ottende September blev Briggen bukseret ned til Langesund med Flag paa alle Toppe for at seile ved første gunstige Anledning. Den gamle Styrmand og næsten det hele Mandskab, som havde faret med Hansen i flere Aar, var forhyret med Briggen. Samme Dag reiste jeg tidlig om Morgenen ned til Langesund for at bede Farvel med Svoger. Marie og jeg stod i Vinduet og saa paa den flagbesmykkede Brig, og Hansen gik saa stolt og fornøiet paa Kahyttaget. Han lod Ankeret falde, og Briggen svingede op lige udenfor hans lille smukke Gaard. Straks efter kom Hansen iland.

Jeg glemmer aldrig, hvor forandret han var, da

han kom ind. Han forsøgte at være ved godt Mod; men det var ham umulig at holde Taarerne tilbage. Han var ualmindelig glad i Marie, og jeg troede, at Tanken paa at forlade hende gjorde ham saa bedrøvet — han skulde atter ud paa to Aars Tur og kanske længer, dersom alt gik godt. Om Aftenen vilde jeg reise hjem; men Hansen paalagde mig at være hos Marie, indtil han var reist. Der har ligget mange smukke Skibe tilankers i Langesund; men alle, som saa Briggen, sagde med en Mund, at den var det stolteste Fartøi, som de havde seet. Gamle Sjøfolk rystede paa Hovedet og undredes paa, om ikke Riggen var temmelig høi og svær til et ikke større Fartøi.

Næste Morgen gik Vinden nordlig, og Hansen maatte gaa ombord. Det var en Afsked, som jeg ikke kan fortælle med Ord, da ingen uden den, som saa Hansen, vil kunne tro, at en voksen ældre Mand, der saa ofte har forladt Kone og Børn, kunde sørge, som han gjorde. Han græd ikke; men han hulkede som et Barn, der har Krampegraad — —!"

Baadsmand begyndte at græde, da han saa sin Kone fælde Taarer, og det var ikke frit for, at jeg ogsaa blev rørt. Hun holdt inde en Stund, og derpaa fortsatte hun:

„Marie og jeg stod nede paa Bryggen, medens

Briggen hivede op Ankeret og gik Seil. Mandskabet sang, saa det var opløftende at høre paa dem, og Lodsen gik op og ned paa Hyttetaget; men Hansen var ingensteds at se. Briggen svingede rundt; alle Mand samlede sig paa Bakken, og et nidobbelt Hurra rungede gjennem Luften, idet Briggen passerede Langø Fyret.

Lodsen fulgte til tvers af Jomfruland, og da han kom iland, fortalte han til flere, at Hansen var rent utrøstelig. Saasnart Skipperen kom ombord, gik han lige ned i Kahytten og kastede sig paa Sofaen, hvor han laa og hulkede som et Barn, og da Lodsen gik fra ham, greb han hans Haand og sagde:

„Hils Marie, hun ser — —!"

Da Lodsen kom hjem, var han endda saa bevæget, at han havde ondt for at frembringe Skipperens Hilsen. Marie spurgte ham, hvorfor ikke Hansen var paa Dækket og vinkede til os. Lodsen skjalv i Stemmen, da han fortalte, at Skipperen havde nogle nødvendige Papirer, som maatte gjøres istand under Udseilingen.

Dagen efter reiste jeg hjem; men mine Tanker var sterkt beskjæftiget med Hansen. Jeg havde mange Gange tidligere bedt Farvel med ham, og da havde han været nok saa modig og trøstet Marie; men denne Gang maatte hun trøste ham.

Tre Dage efter Hansens Afreise drømte jeg om Natten, at Hansen kom ind til Marie gjennemvaad; han stod en Stund stille ved Maries Seng, og derpaa blev han borte. Næste Morgen reiste jeg ud til Langesund, og da jeg kom ind til Marie, sad hun og græd. Hun tog mig om Halsen, og da jeg spurgte hende, hvad hun græd for, sagde hun hulkende:

„I Nat lidt over tolv laa jeg lysvaagen og tænkte paa Hansen, — det begyndte at blæse saa sterkt igaaraftes —, og medens jeg laa og saa henimod Døren, aabnedes den ganske sagte, og Hansen kom ind gjennemvaad og stillede sig foran min Seng. Jeg blev først lidt bange; men saa reiste jeg mig op og raabte: „Hansen!" og han forsvandt. Jeg er sikker paa, kjære Søster, at han er forlist, eller ogsaa er han død!"

Jeg nævnte intet om min Drøm, førend tre Uger bagefter, da vi af Aviserne fik se, at en ny norsk Brig var strandet paa Jylland med Kjølen iveiret, og da Vraget senere blev undersøgt, fandt man baade Journalen og flere Ting. Baadene stod fastsurret paa sin Plads, og efter al Sandsynlighed havde Briggen kantret i en Stormbyge og begravet alle Mand. Kladjournalen viste, at der var logget sidste Gang Klokken tolv samme Nat, som Marie og jeg laa og drømte

om Hansen, og Skibsuret havde stanset paa et Kvarter over tolv!"

Saasnart Baadsmands Kone sluttede, bad jeg god Nat og gik ind i mit lille Kammer, hvor der var ualmindelig koseligt. Mange Tanker krydsede mit Hoved, da jeg kom til at tænke paa, hvor pludselig Baadsmand og jeg var kommen iland fra vor gamle kjære Brig, som vi likte saa udmerket godt. Næste Morgen tog jeg Afsked med mine gode Venner og takkede dem for godt og behageligt Nattelogi. Samme Dag reiste jeg hjem og overraskede alle ved min pludselige Hjemkomst.

Senere kom jeg til at sande Baadsmands Ord om Rotterne. Briggen seilede og kom vel over til Hartlepool, hvor den lastede med Kul for Christiania; men da den atter stak i Sjøen, kom den aldrig mere tillands. To Maaneder efter drev Briggens Navnebret iland paa Jæderen, og det er alt, hvad man siden har hørt fra Briggen og dens Mandskab!

En Guldgraver.

I.

Medens jeg for fra Amerika, kom jeg blandt andet en Gang til Filadelfia med en amerikansk Skonnert og blev afmønstret. Istedenfor at lade mig lokke af Runnere til noget Boardinghus tog jeg mit Tøi og kjørte til Sjømandshjemmet, som var en stor prægtig Gaard, indrettet saa bekvemt som mulig for Sjøfolk. Ved min Ankomst var der mellem fire og femhundrede Sjømænd, hvoriblandt en hel Del, som kom ned fra Indsjøerne for at gjøre et Par Ture paa Vestindien om Vinteren, naar Indsjøerne er belagt med Is.

Der var alle Slags Nationer, og jeg havde nær sagt, alle Slags Kulører lige ned til Kinesere, som man sjelden vil se blandt Sjøfolk. Ved Siden af en stor, lys Spisesal var der et Læse og Skriveværelse, hvor jeg for min Del opholdt mig mest, saalænge jeg var der. Folk strømmede ud og ind, og det var meget

morsomt at sidde i Rolighed og se paa dem. Jeg gjorde op ved mig selv, at den og den var en Nordmand eller i alle Fald en Skandinav; men jeg var ligesaa kry som nogen og holdt mig alene. Jeg havde Penge nok, og saalænge man har dem og en god Helbred, er man som oftest Storkar, naar man dovner sig iland. Om Dagen skrev jeg lidt i min Dagbog og sendte lange Epistler hjem, og om Aftenen vandrede jeg til Fox Theater, som den Gang var Amerikas største og pragtfuldeste Kunsthal. Jeg forstod ikke saameget af det, som spiltes paa Scenen; men der var en saadan broget Samling af Mennesker, at jeg havde mere end nok at iagttage for Aftenen.

Jeg havde, som sagt, ingen bekjendte paa Sjømandshjemmet, og heller ikke lagde jeg Vind paa at stifte Bekjendtskab med nogen, uagtet der var mange pene, unge Mennesker, som jeg ofte ønskede at tale med. Hver Dag kom der Skippere for at mønstre Folk; som oftest blev de henvist til Masteren for Hjemmet, og hver Dag mellem Klokken tolv og et samledes alle Mand i en stor Forsamlingssal, hvor man blev tilbudt Hyre til alle Verdens Kanter. Skibets Navn, Størrelse og Bestemmelsessted blev opraabt af Masteren, og de Sjømænd, som ønskede en Tur, gik da frem og leverede sine Papirer. Undertiden hændte det, at der var flere om Budet, hvilket som oftest endte

med, at den, som længst havde været iland, gik af med Seiren. I saadanne Tilfælde er Sjøfolk meget venlige mod hverandre. Sjømandshjemmet var forsynet med Restauration, som i Almindelighed kun var besøgt af ædruelige Mennesker; men naar en eller flere havde forhyret sig og skulde tage Afsked, hændte det dog, at Glassene blev vel mange, og Glæden saa stor, at de forhyrede maatte ledsages ombord; men i det hele taget var der en rosværdig Orden i alle Ting.

Medens jeg en Dag som sedvanlig sad i Læseværelset og skrev lidt i min Dagbog, lagde jeg Merke til, at en ældre Sjømand flere Gange saa paa mig; men hver Gang jeg saa paa ham, vendte han sig fra mig og gik bort. Han saa ud til at være en gammel amerikansk Sjømand, og jeg kunde se paa hele hans Færd, at det var en Mand, som havde prøvet lidt af hvert.

Alle Skandinavere, som farer fra Amerika, vil nødig være sig bekjendt, at de hører hjemme paa denne Side af Atlanterhavet. Man maa ikke tro, at disse Folk skammer sig ved sit Fødeland; der kan vel findes dem, som gjør det; men de fleste gjør det af den Grund, at de er Rømlinger, som uden Lov og Ret har forladt sine Fartøier, og naar de kommer ombord i en Amerikaner, hvor Livet paa en Maade er langt friere, stræber de alt, hvad de kan for at ligne en indfødt Amerikaner,

og engelsk taler de med en Snøvlen, som er meget kostelig at høre paa — mange snøvler i den Grad, at de faar fire og fem Rynker paa Næsen, og da tror de straks, at de er fuldblods Amerikanere. Jeg har truffet mange i Amerika, som efter to Aars Ophold ombord i amerikanske Skibe aldeles har glemt sit Modersmaal; men det værste med slige Folk er, at de ikke har lært noget andet Sprog. Naar man tiltaler dem paa norsk, svarer de paa engelsk; men dersom man holder paa en Stund, sætter de sig aldeles fast, og førend man aner det mindste, gaar de lidt efter lidt over til Modersmaalet.

Et Par Dage gik ovennævnte Sjømand og saa paa mig. Jeg havde flere Gange Lyst til at tale med ham; men han saa mig saa amerikansk ud, at jeg var bange for, at han skulde blive fornærmet. Jeg var en Grønskolling og meget forsigtig i min Optræden, da jeg netop var afmønstret fra en stor Amerikaner, og derombord havde jeg lært, hvad det vil sige at være næsevis overfor voksne og ældre Folk. Manden sparede mig imidlertid al Uleilighed, idet han en Dag kom lige hen til mig og spurgte paa gebrokkent norsk: Er ikke De Nordmand?

Jeg saa paa ham, vistnok med store Øine, da jeg blev forbauset over, at han virkelig var min Landsmand. Vi kom til at tale meget sammen, og jeg

maatte blandt andet gjøre Regnskab for alt mit Skriveri, som han aldrig havde seet formeget af blandt Sjøfolk, og han spurgte mig meget alvorlig, om jeg havde været Kontorbetjent eller noget lignende, siden jeg var saa glad i Pennen. Da jeg fortalte ham, at jeg havde ført Dagbog lige fra den første Dag, jeg kom tilsjøs, slog han Hænderne sammen og sagde:

„Aa, Gud, dersom jeg havde gjort det, saa kan du tro, at det vilde blive meget rart at høre, da jeg, kort sagt, har været alting her i Amerika, og jeg kan næsten sige, at jeg har været over det hele Land paa kryds og tvers! Det er nu sytten Aar siden, jeg forlod Hjemmet, og jeg er fattigere nu end den Gang!" tilføiede han med et Suk.

Sidenefter blev vi meget gode Venner, og en Dag spurgte han mig, hvad jeg havde tænkt at gjøre med min Dagbog. Jeg fortalte ham, at jeg ikke havde opgjort mig nogen Mening om det; jeg skrev blot for Moro Skyld, idet jeg troede, at det vilde glæde mine Forældre og Søskende at høre lidt om min Sjøfart. Efter otte Dages Bekjendtskab tog vi Hyre paa en Dag; men med forskjellige Skibe, da han vilde nedover til St. Franciske for at komme op i Guldgruberne, og jeg vilde til Vestindien. Da vi tog Afsked, trykkede han varmt min Haand og sagde:

„Maaske du en vakker Dag vil høre fra mig;

naar du faar udgivet dine egne Oplevelser paa Sjøen, kan du prøve at udgive lidt af mine, da jeg er sikker paa, at du kommer til at trykke meget af det, som du har optegnet!"

Jeg saa forundret paa ham og sagde:

„Husk paa, hvad du har lovet, jeg skal være til Tjeneste!"

Ti Aar forløb, uden at jeg hørte det mindste, og jeg havde næsten glemt den gamle Sjømand, da jeg for to Aar siden modtog en Pakke forsynet med otte tre Cents Frimerker og Poststempel fra Utah. Jeg troede først, at det var fra en Mormoner, som jeg for nogle Aar siden blev bekjendt med i Fredrikstad; han vilde endelig have mig med til Saltsjøen, og han lovede at skrive til mig om Forholdene dernede; men da jeg aabnede Pakken, fik jeg se, at det var fra min gamle Ven, som jeg boede sammen med i Filadelfia. Hans Sprog er mere engelsk end norsk, saa det ofte har været vanskeligt at udfinde, hvad han mener; men jeg vil lade min Ven begynde sit Levnetsbeløb, idet jeg først vil oplyse, at han er af en god Familie og hjemme i Christianssand:

1855 den 26 Marts forlod jeg og min Barndomsven Theodor Christianssand med en engelsk Brig, som hed „Woalkof" bestemt til London, hvor vi lykkelig ankom efter fem Dages Seilads. Vi boede kun fire Dage

iland, da vi paany forhyrede os med et amerikansk Skib paa seksten hundrede Tons ved Navn „the Sun". Skipperen var en sjelden brav Mand, og han havde sin Kone samt sin eneste Datter paa femten Aar ombord. Vi gik fra London til Newcastle og lastede med Kul for New-York. Reisen over Atlanterhavet var noksaa heldig; værst var det med Sproget, da næsten hele Mandskabet bestod af Skandinavere, der ikke kunde et engelsk Ord; men alle var flinke Sjøfolk, saa at ingen af Officererne havde noget at udsætte paa vort Arbeide, og Skipperen ytrede et Par Gange, at et bedre Mandskab havde han aldrig havt. Hver Gang noget skulde gjøres tilveirs og ellers andet Arbeide, var der et Minespil og en Pegen med Armer og Ben, som var storartet. Skipperens Datter forstod vi bedst af allesammen.

Fire Mand forud i Ruffen havde Styrmandseksamen, og jeg havde med mig mit Instrument og mine Navigationsbøger, saa at vi holdt Bestik saavel forud som agter, hvilket Styrmand blev meget fornærmet over, og han forbød os at tage Solen om Middagen — stakkels Mand var skinsyg, da han selv ikke havde mere rede paa Navigationen og dens Hemmeligheder end Barnet, der ligger i Vuggen.

En Dag, medens jeg stod ved Roret, kom Skipperen hen til mig og spurgte, hvorledes Bestikket stod

i Ruffen. Jeg forstod ham nokſaa godt, og paa bedste Maade forklarede jeg ham pegende paa Styrmand, at han havde negtet os at navigere. Skipperen blev vred, og jeg kunde paa hans barske Talemaade forstaa, at han skrubbede Styrmand, og han paalagde mig at tage Solen, saasnart der gaves Anledning, og siden sammenlignede han daglig sit Bestik med vort. Senere fik vi ogsaa Anledning til at vise ham en anden Fremgangsmaade ved Hjælp af Maanen og Stjernerne, hvilken var ham aldeles ukjendt. Vi fik nemlig en stjerneklar Nat Lov til at benytte hans Kronometer, og vi regnede ud Længden, medens Skipperen lo i Skjegget, da han troede, at vi ikke kunde klare den „Beaf"; men da vi var færdig og viste ham Resultatet, blev han høilig forbauset, og jeg maatte lære ham Kunsten. Fra den Dag af fik han høie Tanker om Theodor og mig, og da vi kom til New-York, vilde han endelig, at alle Mand skulde staa ombord; men en anden Skipper skulde overtage Fartøiet, og derfor gik vi alle i Land og blev afmønstret. Skipperen var saa venlig mod os, at han selv fulgte os omkring i den store By for at sikre os et Logi, hvor vi ikke blev narret.

Efter seks Dages Ophold i New-York tog Theodor og jeg Hyre med en tremastet Skonnert paa syv hundrede Tons bestemt til Savannah. Det var i Juli

Maaned, og den gule Feber rasede med en uhørt Dødelighed dernede. Flere spurgte, om vi vilde gaa lige i Døden; men jeg svarede kort og godt:

„Er det bestemt, at jeg skal dø i Savannah, kan det ikke undgaaes, jeg maa gaa!" Det har været og det er fremdeles min Tro, at vi dør ikke, førend vor Tid er omme, og da maa vi afsted, enten vi hjemsøges af Pest eller ikke, og i den Tro gik jeg.

Dagen før vi seilede, fik nogen overtalt Theodor til at gaa iland, og han vilde endelig have mig med sig; men jeg vilde ikke bryde min Kontrakt, og jeg gik til Savannah, som var det varmeste Sted, jeg nogensinde har været paa. Folk døde bogstavelig talt som Fluer, og de blev begravet som Kreaturer. Vi laa der en Maaned og lastede med Bomuld. Negerne holdt ikke ud at arbeide, saa at vi selv maatte tage ind Lasten; men alle Mand kom tilbage til New-York friske og raske. Straks efter vor Ankomst kom Theodor ombord og bad mig forlade Skonnerten for at tage Hyre med et Paketskib bestemt til St. Francisko. Jeg havde aldrig ofret Kalifornien en eneste Tanke; men Theodor bad mig indstændig blive med, da han havde anmodet Skipperen at holde en Plads aaben for mig, og jeg var allerede bestemt paa at gaa med, da min Skipper negtede at udbetale mig, førend Lasten var losset, og jeg vilde ikke forære ham fyrti Dollars.

Theodor forlod mig med Løfte om, at jeg skulde komme, saasnart der gaves Anledning. Han gik med et stort Skib, som hed „den gyldne Engel". Da jeg senere hen kom til St. Francisko, fik jeg høre, at han havde gaaet til Ostindien, og det var det sidste, jeg hørte fra ham, indtil jeg en Dag fik Brev hjemmefra, at han var død i Ostindien stukket af en Skorpion.

Efterat Ladningen var losset, gik jeg iland i New-York og boede der fire Dage; derpaa tog jeg Hyre med et Paketskib, som hed „President Filmar" og var fem og tyve hundrede Tons. Skipperen hed Nelson og var en Svenske — han tilligemed tre Styrmænd var rent ud sagt amerikanske Tyranner.

I September Maaned forlod vi New-York bestemt til London; første Aften, vi kom tilsjøs, begyndte Officererne at mishandle Mandskabet. En for en blev kaldt bort til Roret for at styre; men de fleste havde ikke været der fem Minuter, førend de kom blødende forud. Om Aftenen mønstrede alle Mand paa Dækket, og Vagterne blev inddelt; men tre andre og jeg blev ikke kaldt frem. Da alle Ting var i Orden, og den ene Vagt havde gaaet tilkøis, fik vi fire Ordre til at fremstille os for Skipperen, som i en meget høitidelig Tone fortalte os, at han havde udnævnt os til Kvartermestere, to paa hver Vagt. Vi skulde styre to Timer, og Resten af Vagten skulde vi Nat og Dag være paa

Udkik. Vi fik det meget godt; men de andre beklagede jeg i høi Grad. De maatte være oppe Vagt efter Vagt, og der gik ikke en Dag, uden Blodet flød.

En Dag ved Roret spurgte Skipperen mig, hvad Landsmand jeg var. Jeg fortalte ham, at jeg var Nordmand. Norge havde han ingen Ide om; men da jeg spurgte ham, om han havde hørt Tale om Sverige, saa han paa mig og sagde:

„Det forekommer mig, at jeg har hørt Tale om noget saadant."

Jeg sagde ham da rent ud, at det var besynderlig, at en Mand med hans Dannelse ikke vidste Besked om sit Fødeland; men da blev han rasende, og jeg troede, at han havde faret paa mig, idet han spurgte, hvad jeg mente. Jeg fortalte ham meget koldblodig, at han var en Svenske, og jeg for min Del var kry paa hans Vegne, at en af vore svenske Brødre havde svunget sig op til Fører af et stort amerikansk Skib. Han satte to store Øine paa mig, og idet han greb min Haand, sagde han:

„Kom med Labben du norske Broder og husk paa, dersom du opfører dig rigtig i Amerika, kan du om kort Tid blive Officer paa ligesaa stort Skib som dette!"

Jeg blev lidt høi i Hatten og lod ham vide, at det var ingen Kunst, da det kunde jeg faa naarsomhelst

hjemme; jeg fortalte ham med det samme, at jeg havde begge mine Navigationseksamener med bedste Karakter, og det er mere end Halvdelen af amerikanske Skippere og Styrmænd har. Han svarede mig ikke; men gik plystrende bort, idet han vistnok tænkte ved sig selv:

„Nordmanden er fattig, men stolt!"

Efter en Maaneds Seilads kom vi til London, hvor alle Mand gik iland med Undtagelse af os fire Kvartermestere. Vi laa der fem Uger og forhyrede nyt Mandskab for at gaa tilbage til New-York. De fleste var Skandinavere og meget flinke Folk; men ingen kunde et engelsk Ord, hvilket er meget ondt især om Natten og i Storm, naar man ikke kan gjøre sig forstaaelig ved Miner og Geberder, og de stakkels Mennesker fik gaa igjennem meget. Jeg havde meget ondt af dem; men jeg var i Begyndelsen bange for at lade dem forstaa, at jeg var deres Landsmand, da jeg frygtede for, at jeg skulde blive for meget overhængt og maaske nyde samme Skjebne, da Styrmændene var værre end Hedninger.

Mellem Jul og Nytaar fik vi en Storm, som jeg aldrig glemmer; vi mistede tre Sæt Seil, og tilsidst maatte vi tage Seilene ned i Kahytten og sy dem sammen. Vi laa flere Gange paa Merseraaen og syede, medens det sneede og var saa koldt, at en Mand ikke kunde sy mere end høist fire Minuter ad Gangen,

og da var det, at jeg gjorde mig bekjendt for mine Landsmænd, da jeg havde saa ondt af dem, og siden hjalp jeg dem af mange Ubehageligheder.

Naar det var smukt Veir, skulde hele Riggen efterses og sættes. Førstestyrmand havde Forriggen, og Andenstyrmand alt agterud; men det var umulig for dem at gjøre sig forstaaelig. I den Tid havde jeg en slem Svulst midt i Haanden, saa at jeg ikke kunde gjøre andet, end at passe min Tørn ved Roret. Andenstyrmand havde paa en eller anden Maade fundet ud, at jeg forstod Mandskabet, og han bad mig indstændig, at jeg vilde sige dem, hvad de skulde gjøre, hvilket jeg gjorde; men da fik Styrmændene se, hvad Folkene duede til. De gjorde sit Arbeide saa fort og smukt, at det var en sand Fornøielse at se dem arbeide, og siden behandlede Styrmændene dem bedre og var ikke fuldt saa blodige i sin Optræden.

Vi havde en meget lang Reise og Storm hele Tiden. Midt i Atlanterhavet blev vi sat paa halv Ration, og de to sidste Uger i Sjøen havde vi hverken Mad eller Vand. Efter nitti Dages Seilads kom vi endelig til New-York. Alle Mand var sorte som Negere, da ingen havde vasket sig i friskt Vand paa en hel Maaned, og da jeg kom op til mit gamle Logi, kjendte ingen mig, og jeg var saa styg, at de holdt paa at stænge Døren, da de troede, at jeg var en gammel

Skorstensfeier. Det var den haardeste Reise, jeg har været udsat for, og jeg var aldeles udslidt.

Efter tre Ugers behageligt Ophold i New-York tog jeg Hyre med et femtenhundrede Tons Skib, som hed „Henry Buck" bestemt til Havanna. Vi seilede i Begyndelsen af Marts Maaned, og samme Aften, vi kom tilsjøs, var det paa et hængende Haar, at jeg havde lukket mine Øine. Vi havde god Vind og gik med toppede Mersseil og Klyver mod et frygteligt Næsehav; hver Gang Skibet duvede ned, fyldtes hele Fordækket lige til Fokkemasten med Vand, og Klyverbommen samt Bakken var usynlig i flere Sekunder. Da min Vagt kom paa Dækket Klokken tolv om Natten, befalede Styrmand, at Klyveren skulde hales ned og gjøres fast. Jeg var den første, som entrede ud, og efter mig kom en Jungmand. Da jeg havde faaet Seilet ind og taget et Par Tørn rundt Klyveren, gav jeg Seisingen til Jungmanden og bad ham holde den, medens jeg fik Seilet op paa Bommen. Idetsamme løftede Skibets Baug sig høit i Veiret, og jeg raabte til Gutten:

„Hold dig fast; thi nu dukker „hun" os!"

Vi blev forsvarlig dukket; men da Skibet atter reiste sig op, slap Gutten sit Tag, og idet han faldt, greb han fat i mine Ben og drog dem udenfor Fodtauget, og jeg blev hængende i Hænderne, medens Gutten

hang i mine Benklæder; men da Skibet dukkede for anden Gang, slap han Taget, og det frelste mit Liv. Gutten saa vi aldrig mere; det var ikke Tale om at kunne bjerge ham, da det var mørk Nat, og Skibet løb med ti Mils Fart.

Et Par Dage efter seilede vi hele Riggen overbord. Skipper og Styrmand havde lært at være Sjømænd hjemme paa Skolen; men de havde ikke den mindste Erfaring i at manøverere et Skib i aaben Sjø. Omsider kom vi endelig til Havanna, hvor vi fik ny Rig. Vi lastede med Sukker for Hamburg og gik derfra til Apalachicola for at laste med Bomuld til Boston, hvor jeg forlod Skibet bestemt paa at reise til Chikago for at seile paa Indsjøerne; men Skjebnen vilde det anderledes.

Dagen efter min Ankomst til Boston mødte jeg paa Gaden min første amerikanske Skipper samt hans Kone og Datter; han var paa Veien til New-York for at overtage Kommandoen paa et stort nyt Skib. Konen og Datteren blev saa glade ved at se mig, som om jeg havde været en af deres Slegtninger, og de vilde endelig, at jeg skulde følge med dem. Skipperen sagde, at denne Gang kunde jeg ikke blive Styrmand med ham; men dersom jeg vilde gaa med ham til Ostindien og tilbage, skulde jeg blive første Styrmand ved Hjemkomsten. Hyren paa saadanne lange Reiser var ikke

mere end femten Dollars om Maaneden, og det syntes jeg var altfor lidet, da jeg maatte tjene mange Penge for at komme hjem saa fort som mulig, hvilket jeg havde lovet en vis Person. — Jeg maatte love Skipperen, at jeg næste Dag skulde reise ned til New-York — bare for at blive ham kvit, da jeg kunde faa fyrti Dollars om Maaneden paa Indsjøerne, og derop stod min Hu.

Samme Aften skulde et nyt Theater aabnes for første Gang i Boston, og jeg skulde naturligvis være med. Førend jeg gik, pakkede jeg alt mit Tøi færdig til at drage afsted med Morgentoget til Chicago. Hotelverten, som jeg boede hos, og jeg fulgtes ad til Theatret; paa Veien bad han mig være forsigtig med mine Penge, da der var mange Lommetyve. Jeg havde henved otti Dollars i en Tegnebog, som jeg havde indenfor Vesten. — Da jeg kom hjem om Aftenen, havde jeg hverken Tegnebog eller Penge; men til Gjengjæld et stort Stykke borte af Vesten. Hotelverten og jeg havde ikke merket noget, uagtet vi sad Side om Side hele Aftenen. Dette Tyveri forandrede hele mit Liv. Jeg studerede paa, hvorledes jeg hurtigst kunde tjene Penge — men mine Valg var ikke mange, da jeg maatte tage det første, som jeg kunde faa, ellers vilde jeg komme til at lide Hungersnød. Jeg tog Hyre med et Skib, som hed „Sako" bestemt til Shediac efter en

Ladning Trælast til England. Min Mening var at rømme i Shediac, da man der kunde faa udmerket god Hyre for Turen over til Europa, og forresten havde jeg hørt, at Shediac var et godt Sted for flinke Arbeidsfolk, og jeg regnede mig selv som saadan.

Jeg fik tyve Dollars i Forskud, og vi seilede. Alt gik meget godt, indtil vi kom i Nærheden af Cap Brighton, hvor vi seilede Skibet paa et Undervandsskjær. Skibet gled over efter at have faaet Hul i Bunden og sank saa hurtig, at det var med Nød og neppe, at vi fik Baaden paa Vandet og frelste os i den. Vi mistede alt med Undtagelse af det, som vi stod og gik i, og vi kom iland paa et Sted, som heder Milfort i Nova Scotia; derfra gik vi overland til Picton og videre til Shediac, hvor der hverken fandtes Skibe eller Arbeide. Vi fortsatte Landveien til Buctoice, derfra til Richibucto og endelig til Miramichi, hvor to af Mandskabet og jeg fik Arbeide som Fyrbødere i en Sagmølle efter en Dollar om Dagen.

En hel Maaned agerede jeg Fyrbøder og svedede ofte frygtelig. Imidlertid blev et engelsk Skib lastet for at gaa til Glasgow, og jeg fik seksti Dollars for Turen over. Efter en og tyve Dages heldig Seilads steg jeg iland i Glasgow, hvor det var umulig at opdrive nogen Hyre over til Amerika, og jeg besluttede derfor at gaa til Liverpool som Passager.

I Glasgow traf jeg en Sjømand fra Stavanger, som ogsaa gjerne vilde til Liverpool; men han havde ingen Penge, og det er en meget slem Ting i et fremmed Land. Eftersom han var min kjære Landsmand, syntes jeg, at det var min simple Pligt at tage ham paa Slæb — det saa ud til at være en Kjernekar, og jeg ønskede ofte, at jeg kunde finde en trofast Kamerat, som i mange Tilfælde er en stor Ting, naar man farer med fremmede Nationer. Jeg betalte hans Logi og derefter hans Reise til Liverpool, hvor jeg forgjæves søgte efter Hyre til Boston — jeg havde alle mine bedste Klæder i Boston, og den Gang var jeg saa godt udrustet med alle Ting, at jeg hverken før eller senere har havt saameget; jeg havde Klæder for mindst to hundrede Dollars, da jeg altid likte at være pen, naar jeg var iland.

Efter tre Ugers Ophold i Liverpool uden at kunne faa Hyre over til Amerika blev jeg for første Gang i mit Liv modløs, da alting syntes at gaa forkjært. Kalifornien havde jeg aldeles glemt, indtil Stavangeren og jeg en Dag kom ind paa et Kontor, hvor man endelig vilde have et Mandskab udelukkende Skandinavere ombord i et amerikansk Skib, som skulde gaa til St. Francisko. Da huskede jeg mit Løfte at komme til Kalifornien, og jeg saa mig allerede i Aanden

i Guldgruberne ifærd med at hugge ud den ene Guldklump større end den anden.

Vi fik femten Dollars om Maaneden, og jeg maatte fremdeles hjælpe Stavangeren med Penge, som jeg skulde faa tilbage, naar vi en Gang kom frem, og da vi forlod Liverpool, havde jeg opbrugt mine surt opsparede Skillinger. Skibet hed „Pytagones“ og var i alle Dele udmerket godt; Officererne var meget forekommende mod alle, som gjorde sin Pligt, og det var for mig en uvant Ting. Vi var fjorten forskjellige Nationer ombord; men det var et sjeldent godt Mandskab. Syv Ugers Dagen fra Liverpool rundede vi Cap Horn, og efter et hundrede og femten Dages Seilads ankom vi i god Behold til vort Bestemmelsessted, hvor alle Mand blev afmønstret. Stavangeren gik iland uden at betale mine Udlæg, og jeg saa ham aldrig mere — det var en meget daarlig Skibskamerat.

I St. Francisko boede jeg seks Maaneder; jeg arbeidede for det meste for Dagløn, og af og til tog jeg Smaature med Kystfartøier. Mit første Arbeide som Bonde var at binde Korn i Sanhura Dalen. Daglønnen var to Dollars, og jeg bandt og skar alle Slags Korn med en Færdighed som faa; sidenefter terskede jeg til langt ud paa Vinteren, men jeg maa desværre tilstaa, at Bondelivet ikke huede mig meget.

Medens jeg holdt paa at terske, havde jeg et Tilbud, som kunde have gjort mig velstaaende for hele Livet. En rig tysk Kjøbmand, som jeg var godt kjendt med, blev tilbudt et stort Stykke Land for fem og tyve hundrede Dollars. Han vilde endelig, at jeg skulde kjøbe det, og tilbød at forstrække mig med Penge. Men jeg mit dumme Hoved forstod ikke, hvad et Stykke Land var værd, da jeg troede, at jeg maatte arbeide hele mit syndefulde Liv for at betale Tyskeren, og min Bestemmelse var at reise hjem til Norge, saasnart jeg havde opsparet en Del Penge. Seks Maaneder efter solgtes samme Stykke Land for femten tusinde Dollars. Da der ikke var mere Arbeide med Indhøstningen og Terskningen, reiste jeg op til Portland i Oregon for at prøve min Lykke.

II

I Selskab med en Broder af ovennævnte Kjøbmand forlod jeg St. Francisko; han var Sjømand og kom over fra Liverpool med samme Skib som jeg, og paa den Maade blev jeg kjendt med Kjøbmanden. Han var en meget ustadig og selvraadig ung Mand, som ikke paa nogen Maade vilde lade sig kommandere, og Broderen maatte derfor lade ham gaa sin egen Vei. Denne tilbød ham Arbeide og god For-

tjeneste; men han vilde grave Guld i store Klumper. Han hed Carl Styvenborg.

Med Dampskibet „Columbia" dampede vi afsted til Guldgrubernes Land. To Dage efter Afgangen fik vi en rygende Storm med et voldsomt oprørt Hav, og alle Passagererne var syge og bange. Blandt disse saa jeg et Kvindemenneske, som var alene; hun havde ligget i fire og tyve Timer og jamret sig. Idet jeg gik forbi hendes Køi, spurgte jeg hende, om hun ikke havde nogen, som kunde hjælpe hende. Hun var saa syg, at hun ikke kunde svare mig; men rystede kun paa Hovedet. Overfor Damer har jeg desværre været meget tilbageholden — det skriver sig maaske af den Grund, at jeg altid har anseet mine brune, trellede Hænder for store og for haarde til at berøre Damerne — men her maatte alle saadanne Hensyn tilsidesættes, og uden mange Komplimenter tog jeg hende i mine Arme og bar hende op paa Dækket. Saasnart hun kom til sig selv, foreholdt jeg hende, at hun ikke maatte være bange, da jeg ikke var nogen Skøier; men en ret og slet Sjømand, der ønskede at hjælpe hende. Efter et Par Timers Ophold i frisk Luft blev hun saa kjæk, at hun kunde tale med mig, og hun fortalte, at hendes Mand var i Portland. Fra den Tid blev vi udmerket gode Venner, og jeg er bange for, dersom hun ikke havde været gift, saa havde jeg blevet forelsket i hende.

Hun kunde aldrig fuldtakke mig for min Godhed; men da vi kom til Portland, forsvandt hun, og først fire Aar efter saa jeg hende igjen.

I Portland boede vi i Western Hotel, og Dagen efter søgte vi forgjæves efter Arbeide. Portland er en Sjøstad, som ligger omtrent et hundrede og tyve engelske Mil fra Sjøen ved Columbia Floden. Byen var dengang ganske ny, og tyk Skov strakte sig lige ned til den; der var liden og ingen Sjøfart, saa der var intet at gjøre for os. Vi spadserede i ti Dage og besluttede derpaa at reise paa Landet; men medens vi holdt paa at pakke sammen, kom en Mand og spurgte, om vi vilde have Arbeide. Han var Murer, Snedker og Kontraktør, og han holdt netop paa at bygge det største Murhus, som fandtes i Byen. Vi blev Haandtlangere og fik tre Dollars om Dagen. Da Huset var færdig, stod vi atter paa bar Bakke; men vi havde lært ikke at bekymre os for Morgendagen, saa vi tog enhver Skuffelse og Modgang temmelig rolig.

En Dag tog vi vore Sager og vandrede ud paa Landet for at søge Arbeide. Vi gik ind paa den første Gaard, vi kom til, og der var Arbeide nok at faa med at hugge Ved i Skoven. Vi begyndte straks; men efter et Par Dages Forløb indsaa vi, at det var lidet lønnende. Idet vi holdt paa at samle vore diverse Ting sammen for at prøve vor Lykke et andet

Sted, tilbød Manden os Kontrakt paa at hugge Tømmer til en Sagmølle. Vi underskrev Kontrakten og begyndte med fornyet Kraft, da denne saa ud til at være langt fordelagtigere.

Et Par Dage efter fik Carl et Brev fra sin Broder, som paalagde ham snarest mulig at komme til St. Francisko. Carl reiste med Løfte om, at hvadsomhelst han foretog sig, saa skulde jeg være i Kompagni med ham, og han lovede at skrive til mig, saasnart han kom frem. Jeg tog en Amerikaner, som hed Edvard Rebbens, med mig istedenfor Carl, og vi tjente tre og fire Dollars om Dagen.

Vi boede syv Mil fra Portland midt oppe i Skoven, og vi arbeidede flittig hele Vinteren, da det gjaldt for os at tjene mange Penge for til Vaaren at kunne reise til Guldminerne, hvor vi om kort Tid skulde blive rige Mennesker, dersom Lykken var os gunstig.

Eieren af Sagmøllen sørgede for vor Proviant. Vi boede i en liden Hytte ved et Vand omtrent en Mil i Omkreds, og der kunde vi hver Aften skyde saamange Vildænder, som vi ønskede. Om Søndagene hændte det, at vi skjød saamange, at vi havde Andesteg hele Ugen igjennem, og vi fik saameget Fjær, at vi havde mere end nok til to store Dyner.

Efter et Par Maaneders Forløb fik jeg Brev fra

Carl, hvori han fortalte mig, at hans Broder vilde kjøbe et stort Stykke Land for ham og to hundrede Kreaturer. Om en fjorten Dages Tid skulde han reise derop, og saasnart han havde faaet alt i Orden, vilde han skrive til mig, og da maatte jeg uopholdelig indfinde mig. Landet laa i Nærheden af Sacramento Floden, og der skulde vi drive Kvægavl, som er et meget letvindt Arbeide, idet man rider rundt Eiendommen en Gang om Dagen og ser til Kreaturerne, som gaar ude Nat og Dag, Vinter og Sommer. Naar Kalvene bliver lidt store, maa man passe paa at brændmerke dem for at skille dem fra andre. Jeg levede i det glade Haab, at jeg til Sommeren skulde faa gode Dage; men om Forladelse, i næste Brev nævnte han ikke et Ord om Landet; derimod fortalte han, at Broderen havde kjøbt en Skonnert, som gik paa Sacramento Floden, og at han var kjed af den og vilde sælge den for at komme op til Oregon. Han var saa ustadig og omflakkende, at Broderen ikke kunde bruge ham til nogen Ting, og jeg blev nu overbevist om, at jeg ikke kunde stole paa hans Breve og Forsikringer, hvilket jeg skrev til ham med rene Ord. Siden hørte jeg aldrig mere til ham.

Hele Vinteren holdt vi paa at hugge Tømmer, og vi optog ikke en Cent af vore Penge, da vi var forvisset om, at vor Mand var saa god som Guld.

Da Vaaren kom, begyndte alle Mennesker at drage afsted til Minerne, og vi skulde ogsaa prøve vor Lykke. Vi sluttede Arbeidet og bad Manden, der hed Dørum, at gjøre op med os. Vi blev temmelig lange i Ansigtet, da Manden med Taarer i sine Hyklerøine erklærede, at han ikke eiede Kongens Mynt, og at alle hans Eiendomme var pantsatte, saa der var intet til-overs for os. Tilsidst kom han frem med et gammelt Papir, som lød paa tre hundrede og femti Dollars, og forsynet med dette gik vi ned til Portland.

Det var temmelig haardt efter fem Maaneders stræbsomt Arbeide at komme tilbage til Portland fat-tigere, end da vi drog op i Landet. Vi havde ikke skof-tet en eneste Dag; men arbeidet baade i godt og ondt Veir. Det saa ud, som om alting gik imod. Jeg boede i Columbia Hotel og betalte syv Dollars om Ugen. Da jeg en Dag viste Hotelverten det Papir, som jeg havde modtaget for fem Maaneders Arbeide, bød han mig to Ugers Logi for det — det var neppe værd saameget, da Dørum var en aldeles forgjældet og uvederheftig Mand.

Alle mine Guldmineplaner var paa en Gang kuld-kastede, og jeg vidste ikke rigtig, hvad jeg skulde gribe til; men jeg havde, Gud ske Lov, en god Helbred, saa jeg tabte ikke Modet. Efter et Par Dages Søgen fik jeg Arbeide som Sagmester ved en Mølle og seksti Dollars

om Maaneden. Jeg var rigtignok uvant til Arbeidet, og jeg gruede for at begynde, da jeg hverken vidste op eller ned; men mit Mod havde hidintil hjulpet mig i saamange Situationer, at jeg fremdeles stolede paa Fremgang.

Efter faa Dages Forløb var jeg saa flink som en gammel Sagmester, og jeg besluttede at være ved Møllen en Maaned. Men det var Løgn, at Lykken vilde begunstige mig. Sidste Lørdag i Maaneden — samme Dag, som jeg havde tænkt at slutte, og straks før vi skulde stanse Maskinen for at faa vor Afbetaling, raabte en Sagmester og bad mig komme og hjælpe ham med at holde en Planke, medens han sagede. Paa hans Side var der en Forhøining, som jeg var uvant til paa min Side, og idet jeg skyndte mig for at hjælpe ham, snublede jeg og faldt med det ene Ben under en Rem, som laa omtrent to Tommer fra Gulvet. Remmen tog Benet ind i Maskinen, som blev stanset saa hurtig som mulig; men for at faa Foden ud, maatte Maskinen sættes i Gang, og Remmen gaa tilbage igjen. Da jeg endelig fik Foden ud, troede alle, at Benet var knust — men Lykken var bedre end Forstanden, da Benet var uskadt; men Kjødet opover hele Leggen var aldeles afrevet. Jeg fik to Krykker og hinkede ind paa Kontoret, hvor jeg fik min Afbetaling — men jeg slap at opsige min Post. Eieren af Møllen trø-

stede mig med, at jeg skulde være velkommen, naar jeg atter blev frisk.

Fem Uger laa jeg i Hotellet, førend jeg kunde gaa. Da jeg atter kunde hingle oppe, gjorde jeg Kontrakt med en Mand om Rodhugning; jeg skulde have elleve Dollars pr. Eker — en Eker Land er omtrent femti Fod i Firkant. Det gik nokſaa godt, og efter en Maaneds Rodhugning kom jeg atter til Portland, hvor det vrimlede af Mennesker, som skulde reise op til de nye Miner.

I Byen traf jeg en Mand med to hundrede Kreaturer, som han skulde drive op til Fraserriver, og han maatte over en Fjeldstrækning omtrent et hundrede Mil lang. Jeg blev med ham for to og en halv Dollars om Dagen; mit Arbeide var at holde mig fast paa Hesteryggen og drive Okserne den rette Vei. Det gik meget godt, indtil vi kom til Pjudichſann, hvor Kreaturerne indskibedes paa en Dampbaad. Jeg reiste som Passager over til Victoria Øen, som tilhører Englænderne.

Der var tusinder af Guldgravere, som skulde op til Minerne, og den engelske Guvernør vilde styre dem paa engelsk Vis; men det vilde de amerikanske Minearbeidere ikke vide noget af, og det var paa et hængende Haar, at vi havde indtaget baade Guvernøren og Øen, da intet kan stanse Guldgravere, de maa frem

— ja, jeg tror den Dag idag, om der fandtes Guld og Sølvminer i Maanen, vilde de finde en Vei did.

De er ikke bange for nogen Ting; mange Gange maa de slaa sig frem Fod for Fod mod Indianerne, og de er Indianernes værste Plage. Mineabeiderne har aabnet Landet for andre Folk, — de gaar i Spidsen og opfinder nye Steder.

En Guldgravers Udrustning, naar han gaar for at opdage nye Miner eller drager ind i Fjeldene for at „prospecte", som vi kalder det, er to Heste, en til at ride paa og en til at bære Mad, Klæder, Verktøi; en Revolver og en Boakniv, som er forsynet med et ti Tommer langt Blad og skarp paa begge Sider, en Rifle, som kan skyde et Skud hvert sjette Sekund, en Kaffekande og en Stegepande samt en Blikkop. Proviantens bestaar for det meste af Melk og røget Flesk, Sukker, Kaffe eller The samt Salt. Brødet steges i Panden, og Minearbeiderne ligger hvorsomhelst under aaben Himmel, naar Natten kommer. To Tepper er alle de Sengklæder, som han fører med sig; endelig har han en Spade, en Stenhakke og en Guldpande — det er hele hans Udrustning.

Efter to Dages Ophold paa Victoria Øen gik jeg i Følge med mange andre Guldgravere ned til Mundingen af Elven til et Sted, som heder Fort Jail, hvor vi maatte leie Indianerbaade for at komme op=

over Floden. Der mødte vi en Masse Minearbeidere, som kom med den Besked, at der var lidet og intet Guld at finde, og Floden var saa vanskelig, naar man kom et Stykke op, at der var mange, som satte Livet til.

Blandt dem, som havde været ved Minerne, var et Par af mine bekjendte, og disse overtalte mig til at gaa med dem til Victoria Øen og derfra over Fjeldene til Mundingen af en Flod, som løber ud i Columbia, til en liden By, som heder Montecello. Det var paa samme Tid, som den store Komet var synlig i 1858. Da jeg kom til Hoteldøren, var det første Gang, jeg saa den, og i samme Hotel traf jeg en Mand, som vilde, at jeg skulde gaa tilbage over de samme Fjelde, som jeg netop havde passeret for at hjælpe ham med en tre Mile lang Kjørevei. Han havde Indianere til at udføre Arbeidet; men de vil ikke arbeide, dersom man ikke ser efter dem. Han bød mig fem og sytti Dollars om Maaneden, og jeg reiste med ham. Jeg var Formand for en tretti—fyrti Mand, som var dels hvide dels røde Mennesker.

Da Veien var færdig, reiste jeg og en Polakker samt den før nævnte Edvard Rebbens, som huggede Tømmer sammen med mig, ned til Portland. Polakkeren var Løitnant og hed Tomson; han havde været med i Tyrkiet under den russiske Krig; men da Freden

blev sluttet, fandt han for godt at reise uden Permission til Amerika.

Fra Portland reiste vi l den sydlige Grænse mellem Kalifornien og Oregon til en liden By, som heder Brown Town i Allhous Creek — Creek er det samme som en liden Bæk — der besøgte jeg for første Gang et Mineleie eller Camp, som vi kalder det for Korthebs Skyld. Fra Montecello til Allhous Creek er det omtrent femhundrede Mil — naar jeg taler om Mil, mener jeg altid engelske — vi gik tilfods hele Veien; vi havde vor Proviant og vore Klæder paa Hesteryggen, og vi sov under aaben Himmel hver Nat. Lidt før Jul 1858 kom vi frem, og vi forsøgte at gjøre vor Lykke i Guldgravning; men det vilde ikke gaa.

Jeg arbeidede paa forskjellige Steder til Høsten 59, da jeg fandt paa at reise ti Mil til en Plads, som heder Sucker Creek, hvor jeg traf en Mand ved Navn Machaffy, som endelig vilde have mig med som Partner i et Stykke Land, hvor han troede, der var meget Guld; men jeg kunde ikke faa det i mit runde Hoved, at der var Guld, og jeg søgte paa andre Steder. Machaffy kjøbte Landet, og paa tre Maaneder fandt han Guld til en Værdi af fire tusinde Dollars. Sucker Creek var et nyt Sted, hvor jeg aabnede fem Miner uden at finde noget af Betydenhed, og da Vinteren

kom, gik jeg i Kompagni med en Tysker, som havde meget gode Udsigter.

Hele Vinteren holdt vi paa at vaske Jorden, som saa ud til at blive lønnende. Jeg stod i Vand til Knæerne i Skindstøvler — et Par solide Sjøstøvler var ikke at faa for Penge. Det første jeg gjorde om Morgenen, var at hoppe lige op i Vandet og fylde Støvlerne; men Vandet var saa koldt, at Isen frøs rundt omkring. Da Vaaren kom, og vi begyndte for Alvor at vaske, fandt vi til vor store Sorg, at der var lidet og intet Guld.

Om Høsten gik jeg tilbage til Allhous Creek og arbeidede der paa forskjellige Steder, indtil jeg en Dag fik et Sting i Siden, saa at jeg ikke kunde arbeide. Jeg boede i en Restauration, hvor der solgtes Brændevin og spilledes Kort Nat og Dag; og da jeg blev lidt bedre, blev jeg tilbudt Plads som Opvarter, hvilket jeg modtog, indtil jeg blev nogenlunde rask igjen; da reiste jeg sammen med Machaffy over Fjeldene til et Sted, som heder Indian Creek, og der sagede jeg Bord med en Haandsag til Render for at samle Vand i, og det gik meget godt. Jeg arbeidede der flere Maaneder; men Fortjenesten blev hovedsagelig kun til Mad og Klæder.

Jeg forlod Indian Creek og reiste tretti Mil længer ind i Landet til en By, som heder Happy

Camp, hvor jeg straks fik Arbeide med at grave Diger, der leder Vandet til Minerne. Enhver Mineby gjennemskjæres i alle Retninger af Diger for at lede Vandet fra og til Minerne, og mange Diger er ti, tyve op til femti Mil lange; de som bringer Vandet til Minerne, sælger det. Jeg har betalt op til en halv Dollars for Tommelen. Man maaler Vandet i en Kasse, der er seks Fod i Firkant, og naar denne er fuld, kaldes det en Miners Tommel af Vand. I Almindelighed betaler man ti, tolv og femten Cent Tommelen.

Jeg arbeidede paa Diget et Par Maaneder, og en Søndag Morgen, som jeg spadserede sammen med Eieren og saa paa vort Arbeide, sagde jeg til ham, at Diget efter min Mening heldte den gale Vei. Han blev næsten vred og lod mig vide, at han havde bedre Forstand paa det end jeg; men jeg var ikke tilfreds med det. Uden hans Vidende gik jeg og maalte Diget og fandt, at Vandet ikke kunde rende. Jeg foreholdt atter Eieren, at vort Arbeide var forgjæves. Han bare lo af mig og sagde, at jeg forstod mig ikke paa det. Herover blev jeg vred og sagde til ham, at jeg havde glemt mere, end han nogensinde havde havt Kundskab om, og vi begyndte at trette. Imidlertid blev vi enig om at hente en Landmaaler; hvis Eieren havde Ret, skulde jeg betale Landmaaleren, og dersom

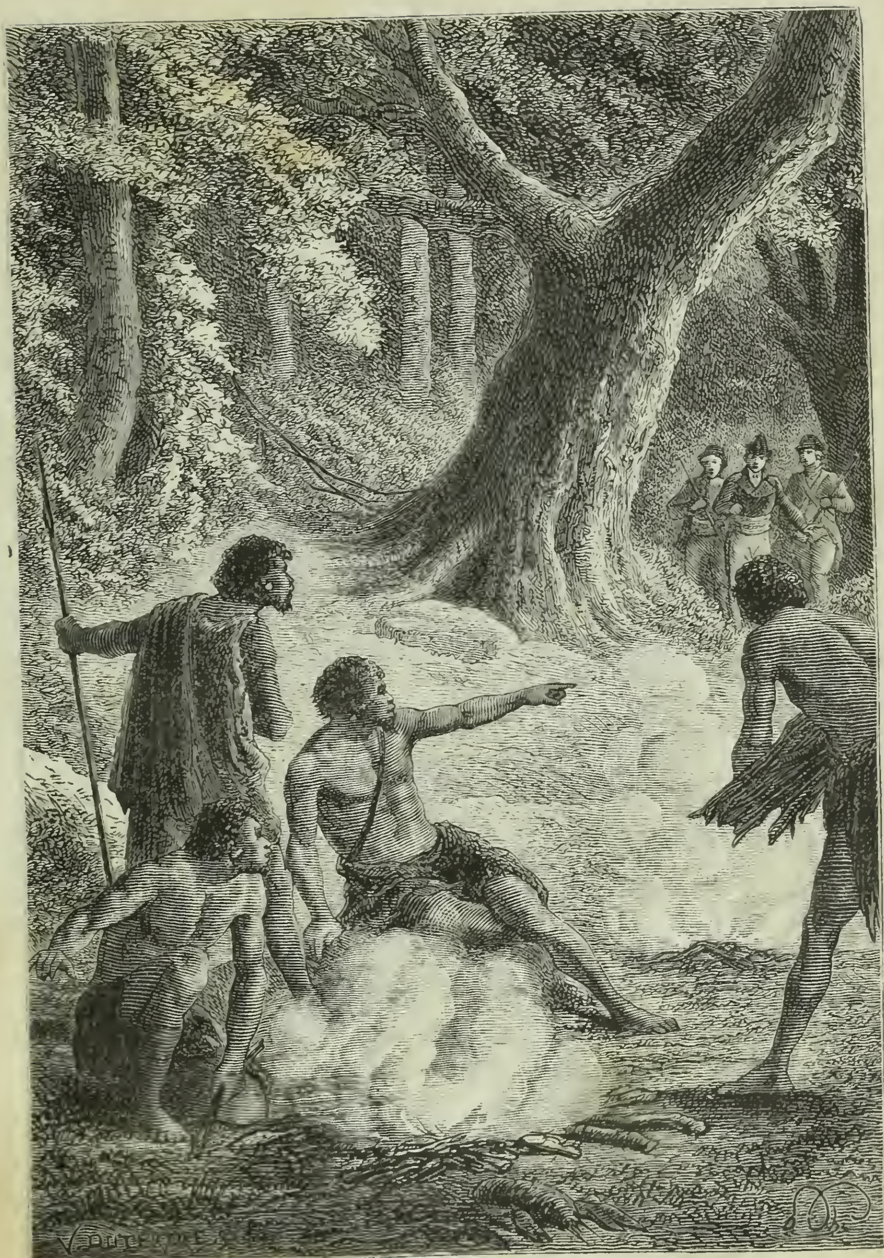
han havde Uret, skulde han betale mig fem Dollars. Udfaldet blev, som jeg havde sagt, og Diget var ikke værd en Cent. Aarsagen, hvorfor jeg var saa paastaaelig, var, at vi ikke vilde faa noget for vort Arbeide, uden vi tog det i Vandbetaling. Vi havde gravet en Mil, og vi havde to Mil igjen, førend vi kom til Minen; den Mand blev imidlertid siden en af mine bedsteVenner. Jeg boede gratis hos ham hele Vinteren i Nærheden af en Indianer Camp, hvor der var omtrent tre hundrede Mennesker med smaat og stort; de var saa at sige næsten tamme — men man kan dog aldrig være rigtig sikker for dem.

Medens jeg var der, havde jeg Anledning til at deltage i en Høvdings Begravelse, som var noksaa morsom. En Søn af Høvdingen døde en vakker Dag, og Natten efter gik en hel Del Kvinder rundt Campen og hylede som vilde Ulve. De var nødsaget til at begrave ham i Jorden, ellers pleier de at sætte Ligene op i Træerne. Jeg arbeidede en Kiste for dem, og jeg var ogsaa med i Begravelsen for at se, at alt gik i sin behørige Orden. Da de gik med Liget, fulgte der en lang Række af Kvinder og Børn i Gaasegang med seks Fods Mellemrum, og saasnart Anføreren hylede, begyndte de alle at hyle saa frygtelig, at jeg maatte holde for mine Øren. Da de kom til Graven, tog de Liget ud af Kisten og lagde det paa Jorden.

En begyndte at tale, medens unge Piger tog Furugrene og stillede sig paa hver Side af Liget; derpaa bøiede de Toppene mod hinanden, og straks efter begyndte de at synge. — Sangen lignede mere Hyl end noget andet, og de holdt paa en stiv Time, indtil jeg bad dem holde op. Derpaa lagde de Liget i Kisten; men da begyndte Moroen for Alvor; thi alle skulde give ham noget med paa Reisen, og alt dette skulde ned i Kisten, der om en liden Stund blev fuld af Perler og en hel Del forskjellige Gjenstande samt alle hans Eiendele: Gevær, Revolver, Bue, Pile, Krudthorn, Kniv og alle hans Spisematerialier. Han havde en Hest, og den tænkte de ogsaa paa at pakke ned i Kisten; men efter en lang og heftig Disput blev de enig om, at det var forbundet med mange Vanskeligheder. Tilsidst blev Hesten foræret til en ung Pige, som jeg antog maatte være Ligets udkaarede Brud. Endelig blev Laaget lagt over, og vi sænkede Kisten ned i Graven, medens hele Sørgefølget hylede alt, hvad Nyrer og Lunger kunde orke. Paa Hjemveien fortsattes Sorgen i Form af Hyl, og hver Morgen i en hel Maaned sang Kvinderne Sørgesange — naar en stansede, begyndte en anden. Jeg havde god Anledning til at se deres Skikke, da jeg boede omtrent tyve Alen fra deres Camp. Tidlig om Morgenen tog de sine spæde Børn lige fra Sengen og dukkede dem i iskoldt Vand i Elven.

En Kalifornier paa Hjortejagt.

Indfødte ifærd med at gjøre op Ild.

Naar en eller anden blev syg, maatte de bo i et Hus for sig selv. Kvinderne udfører alt Arbeide, og de gaar rundt og tigger med sine smaa Børn paa Ryggen fastbundet paa et lidet Bord. Mændene fisker, jager og handler med de hvide for at faa Brændevin. Man maa altid vise dem, at man ikke er bange for dem, og da vil de gjøre alt for at opfylde, hvad de lover.

Engang reiste alle vore Mandspersoner til nogle bortliggende Miner og lod sine Koner blive tilbage, indtil de fik se, om det nyttede at flytte hele Familien. Paa den Maade blev vi kun nogle faa mandlige Personer tilbage blandt alle Indianerne, hvilket vi fandt lidt ængstelig; men vi besluttede at negte dem vore Geværer, som vi tidligere uden videre havde laant dem for at skyde med. Medens jeg boede ganske alene paa et Sted omtrent fem Mil fra andre kristne Mennesker, kom en Indianer hen til mig og bad om at laane mit Gevær, da han vilde ud paa Jagt for at proviantere for Vinteren. Han saa alvorlig paa mig og sagde, at han vidste meget godt, at jeg var bange for ham og hans Kamerater; men han forsikrede mig, at han var en meget brav Mand, og han skulde bringe Geværet tilbage om to Dage. Jeg sagde ikke et Ord; men gik hen og tog Geværet, Krudt med

Tilbehør, og idet jeg fæstede mit Blik paa ham, sagde jeg alvorlig:

„Hvis du ikke kommer tilbage med Geværet inden to Dage, skyder jeg dig næste Gang, vi mødes!"

Den anden Dags Aften lagde jeg mig Klokken ni, og Indianeren var ikke kommen tilbage. Klokken elleve vaagnede jeg ved en Larm bagom min Hytte; jeg lyttede og hørte, at det var Heste, som kom i fuldt Firsprang, og straks efter raabte en Stemme udenfor Huset:

„Charly, Geværet! Du er en god hvid Mand, du har et godt Hjerte, du skal faa meget Hjortekjød!"

Han var bange, fordi han kom lidt sent, og jeg var naturligvis grætten, da han havde forstyrret min Nattero. Han gjorde mange Undskyldninger og forærede mig femten Pund Kjød; han havde skudt fem Hjorter.

Straks efter kjøbte jeg en Mine omtrent fem Mil fra Happy Camp; der var jeg ganske alene, og jeg havde saa lidet Vand, at jeg ikke kunde arbeide meget. Hver Gang det regnede, arbeidede jeg med dobbelt Kraft. En Dag, som jeg gik til Byen, kom jeg forbi et gammelt Stokkehus, som saa ud til at være ubeboet. Jeg gik ind og blev høilig forbauset ved at høre en Stemme fra Sengen i det ene Hjørne spørge:

„Hvem der?"

Saasnart jeg svarede, kjendte den talende mig og spurgte:

„Er det dig, Charly? For Guds Skyld kom og hjælp mig, jeg har ligget her en hel Uge uden Mad og Varme, og jeg kan hverken staa eller gaa af Gigtsmerter!"

Det var en portugisisk Sjømand, som i fjorten Aar havde været i amerikansk Orlogstjeneste, og vi havde arbeidet sammen paa flere Steder. Han var fra Sydsjøerne og var meget rød i Huden; det var en udmerket Kamerat, og jeg tog ham paa Ryggen og bar ham to Mil til mit Hus, hvor jeg gav ham Medicin og pleiede ham saa godt, at han efter faa Dages Forløb blev aldeles frisk; men han vilde ikke forlade mig, førend han havde optjent det, som jeg havde lagt ud for ham, og jeg tog ham i Kompagni med mig.

Guldgraverne, som for en Tid havde holdt sig i Rolighed, fik en vakker Dag nyt Liv, da det gik fra Mund til Mund, at man havde fundet Guld ved Salmon Floden i Idaho, og derhen skulde alle Mennesker, som havde Penge nok til at komme afsted. Portugiseren og jeg holdt os i Rolighed til Vaaren 62, da kunde vi ikke holde os længer — vi maatte afsted. Forresten havde vi gjort det noksaa godt, hvor vi var, indtil vi blev forlegen for Vand. Vi kjøbte Heste, og sammen med syv andre Mænd begav vi os

paa Veien til det guldrige Salmon. Vi havde i alt fjorten Heste, og vi var udrustet som til Krig. Jeg tror, dersom vi havde angrebet Christianssand, saa havde vi indtaget hele Byen paa en Time.

Vi maatte reise gjennem Oregon til Portland omtrent fire hundrede Mil. Medens vi drager afsted, vil jeg fortælle lidt om de vilde Dyr, som findes overalt i Kaliforniens Skove.

Da vi reiste fra Portland og kom sydover til Allhous Creek, hvilede vi paa et Sted, som heder Oakvelli Dalen. Der fortalte man os, at man havde fundet Guld i en Mine, som heder Olelli, og did maatte vi. For at komme derhen maatte vi over et høit Fjeld, og da vi kom over paa den anden Side, maatte vi gjennem en tyk Skov, som var saa fuld af Morads og nedfaldne Trær, at det var umulig at komme frem. Vi maatte gaa tilbage igjen; men Mørket, der faldt paa, tvang os til at gjøre holdt og vente til næste Morgen. Hestene blev bundet til nogle Trær, og vi fik straks en stor Ild til at blusse op for at koge vor Aftensmad.

Medens vi sad i god Ro og spiste, hørte vi Knirken og Bragen rundt omkring os, og Hestene, der før havde staaet stille og spist, begyndte at rode i Jorden og blev meget urolige, og da vi saa ind imellem Grenene, fik vi se den ene gloende Stjerne efter den anden.

Vi kjendte godt disse gloende Stjerner — det var vilde Dyr fremlokket af Ilden. Jeg tog min Revolver og fyrede tre Gange i Luften; der blev en Knagen og en Knirken i alle Retninger, og dermed blev alt stille. Straks efter hørte vi et jammerligt Skrig, som lignede et Barns Stemme, naar det er i Livsfare, og en Stund efter syntes hele Skoven at gjenlyde af lignende Skrig.

Hestene begyndte at steile, og vi maatte binde dem med dobbelte Reb. Jeg tør rose mig af, at jeg var aldeles rolig og følte mig saa tryg, som om jeg havde ligget hjemme i Moders Seng. Portugiseren var lidt bleg, men han sagde intet. Vi stod begge med Riflen i den ene Haand og Revolveren i den anden, Kniv ved Siden samt Tasken med Kugler og Krudt rundt Halsen og ventede; men ingen kom nærmere, da vi hele Tiden holdt Ilden ved lige. Vi kunde se de gloende Øine lyse mellem Træerne, og naar Dyrene begyndte at røre paa sig, fyrede vi et Par Skud, da trak de sig tilbage, og saaledes holdt vi paa hele Natten, indtil Dagen begyndte at bryde frem, da luskede de alle bort, og vi fortsatte vor Be glade over, at de ikke havde gjort nærmere Be kjendtskab med os.

Vi vidste godt, hvad det var for Slags Dyr — det var, hvad vi kalder Jaguarer, et Slags Tigere

som gjerne ligger oppe i Træerne og lurer paa sit Bytte, springer lige paa de forbigaaende og dræber fortere, end man blinker med Øinene. De ser ud som en Tiger, men Flekkene er ikke fuldt saa store. De har en Røst, naar de skriger om Hjælp eller søger at lokke nogen til sig, som et Kvindemenneske eller Barn. Jeg har seet mange af dem baade levende og døde; den største, jeg har seet, var ni Fod lang og tre Fod høi.

Medens jeg var i Sucker Creek, boede jeg ganske alene i Skoven omtrent en Mil fra andre Mennesker i en gammel Hytte, som var meget luftig, da den ikke havde noget Tag. Jeg boede der en hel Sommer og forsøgte at finde Guld; en tro Hund og en god Rifle var mine eneste Kamerater.

En vakker Morgen blev jeg vækket Klokken fem, idet Hunden holdt et skrækkeligt Spektakel; den sprang frem og tilbage paa Gulvet og gjorde nogle fortvilede Krumspring mod Døren; tilsidst satte den ud og vedblev at gjø udenfor. I et Øieblik kom jeg op af Sengen, greb Geværet, som var uladt, da jeg Aftenen før havde pudset det, og ladede saa hurtig som mulig, hvorpaa jeg i Underbenklæder og barbenet ilede ud. Idet jeg saa mig omkring, fik jeg se en stor Bjørn sidde noksaa rolig og ligesom more sig over Hundens Galskab. Da Bjørnen havde været saa snil ikke at

forulempe mig videre med sin Visit, vilde jeg heller ikke fornærme den; jeg takkede den for Besøget og gik ind. — Den var forresten lidt for langt borte til, at jeg kunde være sikker paa at dræbe den med et Skud. Men da jeg fulgte dens Spor til Huset, kunde jeg se, at den havde staaet lige i Døren og tittet ind, og jeg kunde takke Hundens Aarvaagenhed for min Frelse fra Bjørnens Kløer.

Sammen med to andre passerede jeg en Gang over et Fjeld med ualmindelig tyk Skov, hvor Vildhønsene var saa tamme, at vi dræbte dem med Stenkast. Den første Aften skjød vi to Bjørne. Vi skjød først to Hjorte og lagde dem i en Bjørnevei til Aadsel, medens vi laa skjult bag en Forhøining. Det var Fuldmaane, og Klokken var omtrent elleve om Aftenen, da en stor Bjørn kom og begyndte at slide i Hjorten; men den fik dyrt betale sin Graadighed. Da den fik tre Kugler i Livet, brølede den og døde.

En halv Time efter kom en anden Bjørn og lugtede paa sin faldne Kamerat, derpaa begyndte den at bearbeide Aadselet. Vi fyrede, men traf den ikke rigtig; den reiste sig paa to Ben og brølede, saa at jeg syntes hele Fjeldet rystede; derpaa tog den paany fat i Hjorten og søndersled den, som om den havde været et Stykke graat Papir. Saasnart dette var gjort, kom den lige hen til mig, stansede og saa paa mig; men

idet den gjorde et Hop nærmere, fik den en Kugle mellem begge Øinene og faldt død til Jorden. Da vi syntes, at vi havde Bjørnekjød for en god Stund, begav vi os til vort Leie og lagde os til at sove.

Engang var jeg lidt i Knibe med en Jaguar, medens Portugiseren boede sammen med mig. En vakker Morgen hørte jeg en Fugl kurre i et Træ lige oppe i Skoven, og jeg gik afsted for at skyde den. Portugiseren skulde lave Frokosten færdig, medens jeg var borte, og jeg tog en gammel Rifle, hvis Laas var i Uorden; men den var let og sikker at skyde med. Naar Hanen faldt ned, maatte jeg tage Laasen fra, førend jeg kunde faa den i Orden igjen; men jeg regnede det ikke saa nøie — det var blot en Vildhøne, og det var intet at tale om. Kommen op til Træet, hvor Fuglen sad, gik jeg rundt Stammen et Par Gange for at faa godt Sigte. Straks hørte jeg en Raslen mellem Smaakrattet tæt ved mig, og idet jeg vendte mig om, fik jeg se en Jaguar ligge ca. ti Fod fra mig færdig til Angreb. Den laa og lurede som en ophidset Kat, der lurer paa en Mus. Halen kastede den lydløst fra den ene Side til den anden. Mit Liv var ikke værd ti Øre den Gang.

Jeg løftede Riflen ganske sagte mod den, fyrede og Geværet klikkede. Saa stille som mulig, altid med Øinene fæstede paa det vilde Dyr, rettede jeg paa

Laasen fem Gange, og hver Gang klikkede det. Jeg turde ikke røre mig af Flekken, og hvert Øieblik syntes jeg at kjende Dyrets skarpe Kløer i mit Bryst — men jeg stod og saa det stivt i Øinene og rørte mig ikke, indtil Dyret reiste sig og gik bort.

Da det var vel borte, begyndte Fuglen at kurre, og det vækkede mig ligesom af en Drøm. Jeg lagde Geværet til Kinden overbevist om, at det var ubrugeligt; men til min store Forundring gik Skuddet af, og Fuglen faldt ned ved mine Fødder. Jeg gik hjem med det Løfte, at jeg aldrig mere skulde gaa alene i Skoven med en daarlig Rifle. Kommen hjem, spurgte Portugiseren, hvad der manglede mig, da jeg var hvid som Sne i Ansigtet. Jeg fortalte ham Mødet med Jaguaren, og jeg tror, at han var ligesaa glad som jeg, fordi jeg kom uskadt fra den.

Der var ogsaa en Masse Fisk især Ørret og Laks. De søger op i Elvene for at yngle, og kommer i en saadan Mængde, at Smaaelvene er bogstavelig talt fulde af Fisk. Naar man graver et Dige fra Elven ud paa en flad Mark, og man lader Vandet svømme over Marken en Nat, vil man om Morgenen se Jordet fuldt af Fisk, som ligger og vrider sig. Den Laks er ikke saa fed og god som den norske, da den har gaaet saalangt mod Strømmen og ofte slaaet sig fordærvet mod Stene, saa at den er halvdød, naar den bliver

fanget. Kineserne lever udelukkende af Laks hele Sommeren; der findes en Sort Laks, som har et Neb eller en Krog paa Næsen, og den kaldes Hundelaks; thi naar en Hund spiser den, dør den øieblikkelig.

Jeg vil med det samme fortælle lidt om Sanhura Dalen, som ligger ret over Fjorden fra St. Francisko og er saa at sige Paradiset i Kalifornien. Grøntsager vokser der hele Aaret, og man høster alle Slags Frugt. Der er smaa Byer op igjennem hele Dalen, og fra St. Francisko gaar man med Dampbaad over til Oakland den første By, som den unge Tysker og jeg kom til, da vi skulde forsøge Bondelivet. Fra Oakland reiste vi til St. Anthoni, hvor vi traf en engelsk Bonde, som skulde have Folk. Han spurgte mig, om jeg havde rede paa at binde Korn, om jeg var vant til Terskemaskinen, om jeg kunde bruge en Lja og endelig, om jeg kunde slaa med en Kredel. Jeg vidste ikke, hvad en Kredel var; men jeg sagde ja til alt, og jeg blev antaget for to Dollars om Dagen og Kosten. Alting gik meget godt, indtil jeg skulde til at slaa med Kredelen, som er en stor Lja med Rivetænder, der bruges fornemmelig til at slaa Korn med, en Indretning, som jeg hverken før eller siden har gjort Bekjendtskab med. Jeg syntes, det var bedst at pakke sammen; da jeg var færdig med Terskningen, fik jeg min Afbetaling og gav Kredelen en god Dag.

Derpaa reiste jeg op til en By, som heder Sanliandy, hvor jeg fik Arbeide hos en Svenske, og hos ham kom jeg sammen med fire svenske Grever, som havde rømt fra Sverige. Disse eiede en Terskemaskine, som de kjørte rundt fra den ene Gaard til den anden, og jeg fik Arbeide hos dem hele Sommeren. Paa Slutten blev jeg saa flink, at jeg var en af de fornemste, nemlig den, som „føder" Maskinen med Korn. Vi terskede i tre Uger for en Mand paa en Ager, som var tre hundrede Eker stor. Om Morgenen stod Kornet paa Ageren, og om Aftenen var det solgt og bragt til St. Francisko.

Terskemaskinen stod midt paa Ageren; der var Heste og Vogne, som kjørte Kornet til Maskinen saa fort, som det blev skaaret, og andre Heste og Vogne bragte Hveden fra Maskinen til Dampbaaden, som førte den ned til Byen.

Om Søndagen var vi fri, da tog vi os Rideture hid og did, eller ogsaa saa vi paa Veddeløb, da Befolkningen for en stor Del var Meksikanere, som ynder den Sport, især Tyrefegtninger. De bandt en Premie mellem Hornene paa en olm Okse og slap den løs i en Ring eller Have, som var omgivet af et solid Gjerde, og den Mand, som ridende kunde faa et Reb rundt Oksen og kaste den til Jorden, fik Premien. Undertiden gaar man ind bevæbnet med en stor Kniv

og dræber Oksen eller ogsaa dræber Oksen Angriberen. Jeg har seet Okser og Bjørne slaaes, og det har altid endt med en af Parternes Død — saadanne rædsomme Scener var Søndagsfornøielser der i de Dage. I samme Dal var det, at den tyske Kjøbmand vilde kjøbe Land, som jeg var saa dum ikke at modtage. Jeg har i de senere Aar hørt, at den Dal nu er lig en Blomsterhave og et af de smukkeste Steder, som findes paa Jorden — men saaledes gaar det, naar man ikke kjender til Tingen.

Jeg maa nu se til at komme tilbage til Salmon og se, hvorlangt vi er kommen; alt har gaaet sin jevne rolige Gang, og intet af Betydenhed har tildraget sig. Vi havde godt Veir og en udmerket Reise; vi skjød meget Vildt paa Veien, især Kaniner, som Landet er fuldt af, og to vilde Griser. Der gik i hundrevis af dem paa Sletterne og i Skoven; det er Grise, som engang har været tamme, men rømmer og avler i Skovene, hvorved de bliver vilde, og ofte er de farlige at møde. Vi ankom til Portland i Mai Maaned 1862.

III.

Efter to Dages Ophold i Portland traf jeg en Mand, som netop var kommen ned fra Salmon, og han fortalte mig, at der var rige Miner; men der var

saamange Mennesker, at alle Miner var optaget, da det kun var et lidet Sted. Han havde paa en kort Tid gravet ud tyve tusinde Dollars; men han fraraadede mig at reise derop, da det var for sent. Vi havde to Aar iforveien arbeidet sammen, og nu reiste han til St. Francisko for at komme hjem med første og bedste Leilighed.

I St. Francisko gik han ombord i et stort Dampskib, som skulde gaa til Panama og derfra direkte til New-York. To Dage efter Afgangen udbrød en voldsom Ild ombord, og Skipperen styrede Skibet lige paa Land. Mange hundrede Passagerer druknede ved at svømme iland; Guldgraveren tog sit Belte, hvori han havde alle sine Penge, fra Livet, og hængte det om Halsen, for at han kunde kaste det fra sig, dersom det blev for tungt at svømme med. Idet han hoppede overbord, snublede hans Fod mod en Planke, og han kom hovedkulds i Sjøen, hvorved Beltet gik over hans Hoved og sank. Han kom iland med to tomme Hænder, og jeg traf ham Aaret efter i Portland, hvor han fortalte mig altsammen.

Jeg besluttede at bo i Portland, medens mine Kamerater tog Hestene og reiste op til Minerne. Straks efter fik jeg Plads i en hollandsk Butik, hvor vi foruden meget andet havde syv Pakhuse fulde af alle Slags Varer, og jeg var den, som leverede ud og tog ind Gods, der kom fra alle Kanter og stuvede det bort

i Husene. Vi havde store Forsendinger af Varer til Oplandet og Minerne. Undertiden arbeidede jeg Nat og Dag, medens der til andre Tider kunde gaa en hel Uge uden en Times Arbeide, og jeg havde tre Dollars om Dagen paa egen Kost.

Ud paa Sommeren traf jeg en gammel Skipper, som hed Doby; han var bekjendt for en meget ondskabsfuld og hoven Mand. Han eiede en Skonnert, som han vilde, at jeg skulde tage Kommandoen over og føre paa Part. Halvdelen af Fortjenesten skulde tilfalde mig, og Arbeidet bestod i at seile ned paa Kysten og handle med Indianerne samt kjøbe Østers og bringe til Portland. Jeg tog den og tjente fem og sytti Dollars om Maaneden; men det var et meget stygt Farvand. Jeg skal blot fortælle om en Gang, som jeg kom langs Kysten og skulde gaa ind til Shoalwater Bay, en ubetydelig Havn med en Mængde Østersfiskere.

Det var henimod Aftenen, og det blæste frisk Kuling af Paalandsvind. Sjøen var allerede saa høi, at den brød over Baret, hvor der ikke fandtes et eneste Merke eller Bøie at styre efter, og Kunsten var at komme ind, førend Sjøen blev altfor stor. Barometret holdt paa at falde, og alt tydede paa, at en Storm var i Farvandet. Der er ingen Nødhavn, hvor man kan søge ind i Storm, og at ligge tæt under Land og bide for at klare sig fra Strandbredden er en meget

vanskelig Sag. Jeg besluttede derfor a hvordan det end vilde gaa.

Jeg havde to Passagerere ombord, som v bange for Livet, og jeg fortalte dem saa god det lod sig gjøre, at vi maatte prøve at gaa over Baret; men det var et Vovestykke, og jeg kunde paa Forhaand ikke indestaa for Følgerne. De overlod alting til mig, og jeg kommanderede op med Roret og bar indover; men netop, som vi var omtrent to hundrede Alen fra Baret, gik Storbommen i to Dele. Jeg saa straks, at det var umulig at gaa ind; thi saasnart vi kom over Baret, maatte vi luffe til Vinden for at komme ind i Havnen. Skibet dreiede til Vinden og stod ud fra Land; en af Passagererne holdt Roret, medens to Mand og jeg surrede Bommen og fik tilsat torebet Seil og to Reb i Forseilet og Stafokken. Det var altfor meget Seil efter Vinden; men her maatte seiles eller ogsaa drives iland, og det gjaldt at komme udover. Fartøiet skjød fremover, da det var en udmerket Seiler; men jeg havde hverken Kart, Oktant eller noget at holde Bestik med; — min Navigation kom mig her tilgode.

Da alting var nogenlunde i Orden, fik jeg et Glimt af et Vindu i Havnen længe nok til at faa en Peiling, og efter denne samt Bredden og Længden af Havnen fik jeg istand et Slags Kart. Vi stod udover

hele Natten, og da Morgenen brød frem, kunde vi ikke se Land; heldigvis løiede Stormen, og vi stod indover. Klokken to fik vi Land isigte, og vi styrede lige paa.

Jeg sad i Forsalingen og gav Ordre til Manden ved Roret. Idet jeg befalede at luffe til Vinden, kom en uhyre Sjø paa Siden, og jeg raabte til Mændene paa Dækket, at to Mand maatte passe Roret; men da Braadtet kom, slog det begge ned i Læsiden. Fartøiet skar til Siden, og Seilene jibbede med et Brag, saa jeg troede, at Masterne og hele Riggen havde gaaet overbord. I et Øieblik var jeg paa Dækket, hvor alt var i Uorden og Kahytten fuld af Vand. Vi maatte stagvende, da der ikke var Rum til at kovende. Fartøiet lystrede heldigvis Kommandoen, og straks efter kom vi under en Odde, hvor Sjøen var lidt smulere, og da vi kom lidt længere ind, kom tyve Baade os imøde. Alle Sjøfolk i Havnen sagde, at jeg var den første, som var kommen levende over Varet i saa høi Sjø, og Passagererne lovede, at de aldrig mere skulde sætte sin Fod ombord paa noget Fartøi. Jeg vedblev at seile med Skonnerten til Høsten.

Samme Mand, som eiede Skonnerten, havde en Saltmølle i Portland. Han var forlegen for en Formand og tilbød mig Posten, som jeg modtog med

Glæde. Jeg malede groft Salt til fint, og paa samme Tid solgte og udskibede jeg Salt til alle Steder. Vaaren efter forlod jeg Saltmøllen, da jeg atter blev anfaldt af Minefeber; der var nemlig opdaget nye Miner i Boise Dalen og i John Day Dalen. Alle Mennesker strømmede derop, og jeg kunde ikke modstaa Strømmen.

Sammen med en Hollænder forlod jeg Portland og reiste med Dampskib til et Sted, som heder Dalles, hvor vi maatte udruste os med Mad og Klæder for at gaa to hundrede Mil over Land til Canyon City, et vildt Land fuldt af Indianere. Vi besluttede at gaa hele Veien, da vi var bange for, at Indianerne skulde stjæle vore Heste og maaske dræbe os ovenikjøbet. Vi kjøbte Proviant for ti Dage og pakkede den ind i vore Sengetepper til en stor Bylt, som vi bar paa Ryggen. Da vi forlod Dalles, havde vi fem og sytti Pund paa vor Ryg samt hver vor Rifle og hver vor Revolver.

Den første Dag kom vi kun femten Mil, og da fik vi den sørgelige Underretning, at Indianerne havde dræbt seks Mand og stjaalet fyrti Mulæsler. Den anden Dag fortsatte vi Reisen over lange Sletter og over høie Fjelde. Der var mange, som vilde slaa Følge med os; men hver Aften passede vi paa, at vi blev alene, da Indianerne fra sine Udkiksteder

godt kan se en Hob Mennesker og Heste; men to alene kan de ikke godt faa Øie paa.

Det gik meget godt, indtil vi var lidt over halveis. En Dag, som vi sad og hvilede med vor Bylt paa Ryggen, kom en Pil susende og borede sig fast i Sengeteppet paa min Ryg. Vi sprang op og lagde Riflen til Kinden; men vi saa ingen. Vi gik baglængs et langt Stykke, da vi var bange for, at en ny Pil skulde komme farende. — Indianerne staar nemlig bag Trær og skjuler sig, saasnart de har udsendt en Pil; men vi hverken saa eller hørte noget.

Den sidste Nat, vi laa ude, gik vi ned til en liden Elv, som laa skjult mellem nogle Buske, og det sparede vore Liv; thi samme Nat stjal Indianerne femti Heste, og jeg kunde følge deres Fodspor lige til det Sted, hvor vi havde kogt vor Aftensmad. Efter ni Dages Reise kom vi til Canyon City, hvor der var henved fire tusinde Mennesker, der alle levede i Telte og for det meste under aaben Himmel. Man havde fundet Guld; men ingen vidste, om Arbeidet vilde lønne sig eller ei, da man ikke kunde komme til Bunden, førend Vandet begyndte at falde.

Alle havde skjerpet ved vor Ankomst, saa der var intet at faa for os. Byen eller Stedet skulde være morsomt at beskrive lidt nøiere; men det vil ikke blive godt. Tænk fire tusinde vel udrustede Mandspersoner

af det værste Slags — ja næsten lig vilde Mennesker — samlet i en et hundrede og femti Fod lang Gade! Alle havde de bedste Miner, og alle skulde blive rige. Alle Disputter afgjordes med Revolveren — den var Loven og Retten. Paa tre Maaneder blev der oprettet fem store Butikker forsynet med alle mulige Ting, seks store Udskjænkningssteder for Brændevin og seks Dansehuse med Keglebane og Billard. Hver Aften var Dansehusene i fuld Gang med Musik og Dans; der var tyske, engelske og spanske Fruentimmer, som er baade de første og de sidste i en Mineleir; men hvad Slags Mennesker dette var, maa være usagt. Gaden mellem Husene var ti Fod bred, og, som før sagt, et hundrede og femti Fod lang, og der var hele Trafikken samlet. Sloges gjorde man hver Aften, og det hændte ofte, at op til fem Mennesker blev dræbt paa en Nat. — Hængning og Skydning hørte til Dagens Orden.

Der var blandt andet en Mand, som havde dræbt sin Kamerat paa Veien til Canyon City. Han blev arresteret; men en vakker Dag forsvandt han af Fængselet, og Folk sagde, at Lensmanden havde ladet ham gaa ved Bestikkelser. Lensmanden tog ham igjen i Idaho, og da han kom tilbage med ham, vilde Pøbelen tage ham og hænge ham uden Naade og Barmhjertighed; men Lensmanden, der var en meget slu

Kar, fik ham ind i et Sideværelse og belagde ham med Lænker, hvorpaa han selv satte sig i Døren med ladet Revolver og lovede at skyde den, der vovede at fornærme Arrestanten, førend Dommen var falden.

Pøbelen trak sig tilbage og holdt Raad om, hvad der var klogest at gjøre. Imidlertid forlod Lensmanden sin Post et Øieblik for at faa sig en Dram, og inden han vidste om nogen Ting, blev han omringet af en hel Hob, der holdt et halvt Snes ladede Revolvere lige op i hans Næse, saa han ikke turde røre sig. Han blev derpaa bundet, og ti Mand bevogtede ham, medens en Del andre gik ind til Arrestanten, sønderbrød hans Lænker og førte ham ud for at forhøre ham. Der var saamange Mennesker, at de ikke kunde faa Rum i noget Hus; Forhøret maatte holdes midt paa Gaden, og han fik to Sagførere til at forsvare sig. Forhøret varede til Klokken tolv om Natten, og Resultatet blev, at han skulde hænges.

I det samme Dommen var forkyndt, kom nogle Mænd med et Reb, som de vilde binde ham med for at slæbe ham rundt i Gaden, indtil han døde, da de fandt, at Hængning var en altfor mild Straf. Men andre modsatte sig dette Forslag og fik omsider stanset Pøbelen, saa at Arrestanten fik Tid til at forberede sig til Klokken to om Eftermiddagen. Derpaa blev han

bundet til en Bjelkevæg, og tyve Mand med skarpladede Rifler vogtede ham.

En Grav stod aaben paa en Høi, og en Galge var opstillet tæt ved. Klokken ti om Formiddagen begyndte Folk at strømme op til Galgen, og henved Klokken et kom fem og tyve Mand, der havde dannet en Firkant med Aabning i Midten, hvor en Mand gik paa hver Side af Arrestanten. I Spidsen for de fem og tyve Mand gik en lang Række bevæbnede Mænd, der holdt Folk borte. Arrestanten havde nemlig mange Venner blandt Pøbelen, og alle frygtede for, at disse skulde søge at befri ham; dersom det havde hændt, saa havde flere hundrede mistet Livet.

Arrestanten maatte passere sin Grav og Kiste; da han kom op til Galgen, vilde han ikke bekjende det mindste. Han haabede kun, at andre snart vilde komme efter ham. Da han trak af sig Støvlerne, slængte han dem ned blandt Tilskuerne og lo inderlig godt. To Rækker af bevæbnede Mænd stod med sine Geværer rettede mod ham, saa han ikke var kommen til Jorden, førend han var bleven gjennemboret af flere Kugler, dersom han havde forsøgt at hoppe ned fra Galgen.

Da han ikke ønskede at retfærdiggjøre sig, faldt Trappen, og han døde efter et Øieblifs Forløb. Der var omtrent tre tusinde Mennesker samlet rundt Galgen, deriblandt en hel Del Kvinder og Børn, og det

var den styggeste Samling af Mennesker, som jeg har seet her i Verden.

En Tid efter var Lensmand paa Spor efter den Mand, som havde sagt, at han havde sluppet Arrestanten løs ved Bestikkelser. Manden fik vide det; han gik lige op til Lensmanden og skjød ham paa Stedet. Det var i Skumringen, og jeg stod lige ved Siden paa en Altan, som gik rundt omkring Huset. Lensmanden stod omtrent seks Fod fra mig og talede med en anden Mand, da jeg saa en Person komme op Trappen og gaa lige bort til Lensmanden. Begge løftede sine Revolvere; men Personen var forberedt, og Lensmanden faldt død om ved mine Fødder. Morderen fik to Aars Fængsel.

Samtidig rasede Indianerne rundt omkring os, og der gik neppe en Dag, uden vi maatte reise ud og hjælpe vore Kamerater. Vi var ude fire Gange for at slaaes med dem. De vidste godt, hvilken Vei vi kom, og de var altid forberedt paa at møde os eller gjemme sig i de tykkeste Skovpartier. Indianerne er bange for Minere; men Soldater giver de en god Dag. Der var mange blandt Guldgraverne, som holdt sig Venner med Indianerne, og disse fortalte dem, hvilken Vei vi kom.

En Ting tror jeg har hjulpet mig af mange Ubehageligheder, det er, at jeg aldrig har baaret Revolver

paa mig, naar jeg har været i Miner eller sammen med hvide Mennesker, men blot naar jeg har vandret i Fjeldene og været sammen med Indianere. Jeg har heller aldrig seet, nogen blive gjort Fortræd, saalænge man passer sin egen Forretning, uden naar man uheldigvis bliver anfaldt af Røvere, hvilket jeg aldrig har været udsat for.

Da Minen aabnedes, fandt man en Mængde Guld i selve Bækken, og Arbeide kunde man faa overalt for fire Dollars om Dagen paa egen Kost. Jeg skjerpede i en Bakke og gjorde det noksaa godt; paa to Aar havde jeg opsparet tre tusinde Dollars, og jeg var bestemt paa at reise hjem til Høsten. Da det endnu var langt frem, og mine Leier var udgravet, tænkte jeg, det var bedst at faa saameget som mulig at reise hjem med, og derfor kjøbte jeg en Fjerdedel i en Mine i Bakken, som jeg gav fem hundrede Dollars for. Det kostede os omtrent et hundrede Dollars om Dagen at holde Arbeidet gaaende; vi holdt paa i to Maaneder, og paa den Tid tog vi ud hundrede Dollars i Guld. Mine Penge strøg ligesaa fort, som de var kommen, og vore Miner var ikke værd to danske Skilling. Vi maatte sælge vore Materialer, og vi forlod Minen ligesaa fattige og blottede, som da vi kom. To andre forsøgte samme Mine og spillede Fallit. Fire Aar efter hørte jeg, at et Selskab havde gravet en

Tunnel fra Bunden af Fjeldet og lige ind i Bakken. De havde fundet den rette Kanal, som Bækken havde havt i gamle Dage, og de fandt Guld i Mængde.

At reise hjem var nu ikke at tænke paa; vi tog op en anden Mine og solgte en Trediepart af den for to hundrede Dollars, en Trediepart gav vi til en rig Mands Søn fra New-York, som hed Smith, og en Trediepart gav vi til en Meksikaner for nogle Materialer, som vi manglede. Minen var ikke værd det mindste.

Smith og jeg boede sammen, og han eiede en Mine i Idaho, som var meget god; han kom til Canyon blot for at prøve sin Lykke om Vinteren. Han lovede mig otte Dollars om Dagen, dersom jeg vilde reise med ham, og vi maatte være ved Minen til den første April, ellers blev den taget fra ham.

Da Vandet frøs og hindrede os i vort Arbeide, solgte jeg, som sagt, min Mine, og Smith solgte sin Part straks efter for to hundrede Dollars til Meksikaneren, der vedblev Arbeidet, da han paastod, at der maatte findes Guld. — Det var første Gang i mit Liv, at jeg havde solgt noget, som jeg vidste ikke havde mindste Værdi; men mit Sind var saa nedstemt over alle mine Uheld, at jeg var oplagt til at gjøre hvadsomhelst.

Den almindelige Vei var to hundrede Mil læn-

gere end lige over Fjeldene, men her v
Indianerland uden Veie eller Landmerker.
meren brugte Minerne at gaa denne Vei,
hændte ofte, at de blev overfaldt af Indiane
ogsaa for de vild og kom halvdøde tilbage. Om Vinteren er Sneen paa disse Fjeldkjæder fra femten til tyve Fod dyb; dog da vi begge var godt vant til at gaa paa Ski, og jeg en god Navigatør, troede vi, at vi kunde finde Veien uden Hinder. Indianerne holder sig om Vinteren gjerne i Dalene, og vi nærede ingen Frygt for dem. Alle Mennesker paastod, at vi aldrig vilde komme levende over, medens vi paa vor Vis mente det modsatte — men det havde paa et hængende Haar blevet vor sidste Reise paa denne syndige Jord.

Vi havde hver et Par Ski arbeidet efter Tegning; de kostede os syv Dollars. Jeg udarbeidede et Slags Kart, og et Lommekompas havde vi ogsaa med os. Naar vi satte Kursen i retvisende Ost, vilde vi komme ned til Boise Elven, hvor der boede civiliserede Mennesker, og da var vi paa den rette Vei. Da vi forlod Canyon City, havde vi et Teppe hver og Proviant for seks Dage paa vor Ryg; men intet at skyde med hverken Rifle eller Revolver, da vi ikke vilde bebyrde os med mere end høist nødvendig. Vi havde en liden Haandøkse, en Pakke med Smaaspiger samt tre forskjellige

Slags Fyrstikker, og saaledes udrustet begav vi os paa Veien.

Den første Dag gik det meget godt; vi naaede Foden af en høi Fjeldtop, som vi maatte over. Den anden Dag kom vi op paa Toppen, og Kursen sattes paa et høit Fjeld, som jeg peilede i Ost til Syd. Tredie Dagen begyndte Sneen at hænge fast ved Skierne, og samme Aften brækkede Smith begge sine Ski. Vi maatte hvile over en Dag, medens jeg ved Hjælp af min Haandøkse arbeidede et Par nye Ski, og vore Støvleskafter maatte tjene som Taahetter. Sneen var saa dyb, at vi ikke kunde finde Bunden. Om Aftenen trampede vi Hul i Sneen og sov meget godt under vore Tepper. Vi kogte Kaffe paa Sneen; men om Morgenen var Skorstenen ti Fod under vort Leie. Vi fortsatte vor Reise; men det gik meget smaat, da det begyndte at regne, og Sneen blev saa bløb, at det var forbundet med store Anstrengelser at slæbe Skierne med os.

Omsider kom vi til et stort Fjeld, hvor to Elve løb i ostlig Retning, og en af disse maatte vi følge; men hvilken, det vidste vi ikke, da vi kun havde hørt Tale om en. Vi valgte den, som gik mest i Ost, og idet vi begyndte at gaa nedover Fjeldet, brak jeg begge mine Ski, og der fandtes ikke et Træ — alt var Sne; en Stund efter brækkede Smith ogsaa sine.

Ved Hjælp af vore Støvleskafter og Pumpespiger fik vi spleiset dem saavidt sammen, at vi med stor Forsigtighed kunde bruge dem. Samme Aften fortærede vi Resten af vor Proviant, som bestod i et halvt Pund Smør uden Brød. Her var vi, Gud alene ved hvor langt fra Folk, omgivet af bare Sne med et Par halve Ski paa vore Fødder, vore Klæder istykker, Støvleskafterne afskaaret, ingen Mad og ingen Udvei til at faa nogen — —!

Smith tabte aldeles Modet og begyndte at bebreide baade mig og sig, fordi han havde valgt denne Vei. Jeg skjendte paa ham, idet jeg foreholdt ham, at det var for sent at komme med slige Talemaader nu, da det gjaldt for os begge at vise, hvad vi duede til. Næste Morgen spiste vi Sne til Frokost og fortsatte paa den Maade i tre Dage; det ene Teppe kastede vi fra os, da vi havde mere end nok med vor egen Tyngde. Den fjerde Dag efterlod vi os det andet Teppe, da Sneen ikke var mere end to Fod dyb, og somme Steder aldeles borte, hvoraf vi sluttede, at vi nærmede os Dalen, og der maatte vi træffe Folk.

Opflammet ved det glade Haab snart at se en rygende Pibe arbeidede vi os frem, og ret, som vi gik, fik vi se en Indianerhund lige foran os, og i Nærheden saa vi Spor efter Indianere. Straks efter naaede Lugten af stegt Kjød vor Næse, og en Stund efter

fik vi se en Røg stige op paa vor venstre Side. Jeg kan ikke beskrive, hvad jeg følte i dette Øieblik; men jeg fattede mig straks, lagde mig ned og krøb hen til Campen, som bestod af otte Telte, og der var henved tyve Mænd foruden Kvinder og Børn. Jeg krøb tilbage og fortalte Smith, hvad jeg saa. Først tænkte vi paa at tage hver vor Stok og overrumple dem, da Lugten af Kjød gjorde vor Hunger uudholdelig; men ved nøiere Eftertanke lod vi det være, da vi var forvisset om, at de snart vilde opdage, at vi var uden Vaaben, og da vilde de simpelt hen skyde os. Dersom vi havde været i Besiddelse af hver vor Revolver, er jeg sikker paa, at vi havde angrebet dem og forsøgt at jage dem bort; men Mangelen heraf frelste vore Liv. Vi kunde ikke gaa forbi uden at blive opdaget, og vi maatte gaa tilbage en halv Mil opover en Fjeldtop, som vi netop havde passeret. Smith lagde sig plat ned, medens jeg gik foran og gjorde Vei; flere Gange maatte jeg gaa tilbage og med Magt og haarde Ord faa ham med mig. Jeg foreholdt ham hans Høide og unge Alder — han var nemlig to og tyve Aar gammel og seks Fod høi — men han havde aldrig været vant til noget haardt Arbeide.

Klokken fem om Eftermiddagen var vi begge aldeles udmattet; vi fik sammen en Del Sne og grov os ned omtrent to Mil fra Indianerne. Der sad vi

gjennemvaade til Skindet, fem Dage uden Mad, uden noget Teppe at tage over os og hvert Øieblik ventende paa, at Indianerne skulde komme efter os, følgende vore Spor. Om Aftenen begyndte Smith at faa Krampe under Brystet, og han paastod, at han aldrig kom levende fra Stedet; men jeg blev vred og bad ham holde op med saadan Tale, da hverken han eller jeg vilde lægge vore Ben til Hvile paa Fjeldet, og jeg sagde alvorlig til ham:

„Reis dig op, dans, syng og vær glad, paa den Maade kan du holde ud; det er galt nok, om ikke du skal gjøre det værre; jeg har seet Døden saa nær engang før og blevet frelst, her er ingen Fare endnu!“

Jeg talte saalænge, at han tilsidst maatte le, og han forsikrede mig, dersom han nogensinde kom hjem, vilde mit Navn blive nævnt mange Gange i hans Familie. Jeg for min Del var forvisset om, at alting vilde blive godt igjen; jeg sang, plystrede og var i et ypperligt Humør, uagtet jeg ingen Udvei øinede for at komme til Folk, og vidste, at en Dag til uden Mad var alt, hvad vi kunde taale. Mit eneste Haab var, at Sneen vilde fryse saa haard, at vi kunde gaa paa Skaren, og paa den Maade komme useet forbi Indianerne.

Da Klokken var tolv, krøb jeg ud af Snehulen og prøvede Sneen; men den var ikke haard nok. Henimod to kom Maanen op, og straks efter var Sneen

saa haard som et Gulv; jeg raabte paa Smith, der reiste sig op mere død end levende; men da han fik se, at Sneen var sterk nok til at bære os, fik han nyt Mod, og vi gik affted. Vi fulgte Toppen af Fjeldet til Morgenen, da gik vi ned i Dalen og havde en stor flad Strækning foran os.

Et Par Timers Tid efter sagde jeg spøgende til Smith:

„Hvad vil du give mig for at høre en Hane gale i dette Øieblik?"

Neppe havde Ordene forladt mine Læber, førend vi fik se en Røg nede i Dalen, og did styrede vi naturligvis vor Kurs, idet vi sagde os imellem: Der er enten flere Indianere eller ogsaa er det hvide Mennesker, og vi maa under enhver Omstændighed se, hvad Slags det er.

Det var ikke rigtig lyst; men da vi kom lidt nærmere, saa vi ligesom en Hytte, og straks efter opdagede vi to indianske Heste, der stod bundet udenfor. Da vi blot saa to Heste, indbildte vi os, at vi ogsaa var god for to, og dermed gik vi lige hen til Hytten og tittede ind; men vi saa ingen. Tilhøire i den ene Ende af Huset saa jeg en Dør, og idet jeg bad Smith følge lige efter mig, bankede jeg paa Døren, og til vor store Glæde raabte en Stemme indenfor:

„Hvem der?"

Jeg svarede med en Gang: „Venner!" Det næste var et venligt, „Kom ind!" Da jeg aabnede Døren, stod tre Mand med løftede Revolvere foran mig — de kunde umulig vide, hvad Slags Folk vi var, som kom saa pludselig over dem i vilde Skoven. Vi var ikke længe om at fortælle dem alt, og til vor store Glæde hørte vi, at disse ogsaa var Minere paa Veien til Boise, som laa lige udenfor Huset, og det var kun syv Mil til nærmeste Bondegaard, der laa ved Snekraver, hvor vi agtede os hen. Vi fik straks Mad og Drikke; men vi turde ikke spise saameget, som vi havde Lyst til. En Kop Kaffe gjorde os udmerket godt, og vi begav os paa Veien til Bondegaarden, hvor vi vilde hvile ud.

Vi forlod Hytten Klokken otte om Morgenen, og først Klokken tre om Eftermiddagen naaede vi Bondegaarden. Vi var saa udmattet, at vi ikke kunde gaa mere end to — tre hundrede Alen, førend vi maatte sætte os ned og hvile. Paa Bondegaarden blev vi godt modtaget, og der var Mad i Overflod; men først efter flere Dages Forløb begyndte Maden at bekomme os vel. Der var fire Mandspersoner i Huset, og disse fortalte os, at Indianerne havde været meget nærgaaende hele Vinteren og stjaalet Kreaturer; men de kunde aldrig faa Tag i dem.

Da vi var nogenlunde udhvilet, vilde Bønderne

endelig, at vi skulde følge med dem og overrumple Indianerne. Udrustet med Heste, Rifler og fornødne Sager satte vi afsted haabende samtidig at finde vore Tepper, der var af allerbedste Sort og kostede fem Dollars Stykke. Vi red hele Dagen og Natten, da vi maatte gjøre en lang Sving for at komme paa Ryggen af dem, og vi fandt Teltene i sin behørige Orden; men der fandtes ikke et levende Væsen. De havde formodentlig seet os og taget Flugten saa fort, at de havde forladt alting i den Tro, at vi var Spionere, og at vi var flere i Baghaanden. De saa ud til at være ræddere for os, end vi for dem. Der laa to Antiloper, to Linke (et Slags Ulv), som de netop havde skudt, og en Mængde røget Kjød, Bær samt hele deres Vinterforraad. Vi samlede alt sammen i en stor Hob og satte Ild paa det, derpaa red vi fornøiet tilbage.

Dagen efter fortsatte vi Reisen og kom til Boise Færgested, hvor vi satte over. Vor Appetit tiltog for hver Dag. Jeg var ofte bange for, at vi ikke skulde faa nok Mad, og flere Gange forlod jeg Bordet skamfuld over min Graadighed. Dalen laa nu foran os, og vi passerede den ene Bondegaard efter den anden; men vore Møisomligheder var endnu ikke til Ende. Solen var saa varm, at Sneen smeltede i Fjeldene, og alle Bække og Elve svømmede over. Selve Veien

var oversvømmet, og paa mange Steder vadede vi i Vand op til Knæerne.

En Aften kom vi til en Bæk, som løb afsted med en utrolig Fart, og paa den anden Side laa der et Hus, hvor vi besluttede at ligge om Natten. En Mand og en Kone stod udenfor Huset, og vi raabte til dem og spurgte, om der ikke fandtes en Bro i Nærheden, hvor vi kunde komme over.' De svarede, at de havde boet der i to Aar; men aldrig seet Vand der før, og at det var umulig at komme over. Vi saa straks, at vi her maatte gaa frem paa samme Maade som allerede to Gange tidligere. Vi tog Klæderne af os, bandt dem paa Ryggen og svømmede over. Tog vore Klæder, der var temmelig vaade, atter paa og gik op til Huset, hvor Konen blev høilig forskrækket ved at høre, hvorledes vi var kommen over. Den Eftermiddag havde vi gaaet ti Mil i Underklæder og bare Fødder i vore Støvlefiller, da vi maatte have tørt at bytte paa, naar Kvelden kom.

Konen jamrede sig, som om vi var færdig til at dø af Kulde og Hunger, uagtet vi var raske og flinke. Vi fik Mad, og hun fik snart Bevis paa vor Helbredstilstand, da vi spiste hurtigere, end hun kunde koge. Jeg spiste hvadsomhelst, alting smagte godt, og jeg forlod Bordet ganske sulten, da jeg syntes Synd paa Konen; thi vi havde spist for fire Mand hver.

Vi fik en god Seng med Dyner baade over og under, og næste Morgen var vi som nye Mennesker og fortsatte Reisen.

Landet begyndte at blive høiere, og vi slap at vade over flere Elve. To Dage efter kom vi til Boise City. Derfra maatte vi atter tage fat paa Fjeldene omtrent seksti Mil til Banoch City, hvor Sneen var meget dyb; men der var trampet et Slags Vei. I Boise City tænkte vi paa at forsyne os med Klæder; men senere besluttede vi at gaa, som vi var, indtil vi kom frem.

To Dage efter kom vi til Banoch City, hvor vi blev omringet af tre hundrede Minere, som spurgte, hvor vi havde været; vi saa temmelig sluskede ud, og alle kunde se, at vi havde gjennemgaaet noget af hvert. Vi havde bundet Hyssing rundt Støvlerne og rundt begge Benene lige op til Livet, rundt Frakken og rundt Hatten, og vi var røde som kogte Hummere i Ansigtet. Vi fortalte vore Gjenvordigheder, og næste Dag stod hele vor Reise i Byens Avis, hvor den var skildret ti Gange værre, end den virkelig var.

Vi havde kun tolv Mil igjen til den Mine, hvor vi agtede os hen, og da Smith havde mange bekjendte, kjøbte vi os nye Klæder og fik vasket os. Efter et Par Timers Forløb saa vi ud som smaa Kjøbmænd, og alting var forglemt. Jeg har mange Gange øn=

sket, at jeg havde et Billede af mig i den Stilling, jeg da kom frem. Vi var forberedt paa at blive syge, men jeg har sjelden følt mig saa frisk som den Gang.

Forsynet med Proviant reiste vi op til Minen, og i fjorten Dage laa vi bare og dovnede os. Smith kunde aldrig fuldtakke mig, fordi jeg var haard mod ham paa Reisen — han paastod, at jeg frelste hans Liv; thi dersom han havde havt en Kamerat lig sig selv, var han blevet liggende igjen paa Fjeldet og aldrig kommet frem. Han havde rømt fra New-York for Krigens Skyld.

Jeg arbeidede i hans Mine til langt ud paa Sommeren, og han havde henved tre tusinde Dollars, da Minen var udarbeidet. Krigen var til Ende, og han besluttede at reise hjem til New-York. Da vi gjorde op vort Mellemværende, skyldte han mig to hundrede Dollars. Han havde to Huse tæt ved en liden By, hvor der var liden og ingen Trafik. Det ene Hus havde to Etager og kostede to tusinde Dollars, det andet, et smukt lidet Familiehus, kostede fem hundrede.

Da han maatte reise, vilde han sælge dem; men han kunde ikke finde nogen Kjøber, og tilsidst bød han mig Husene for to hundrede Dollars. Jeg havde lidet og intet Brug for dem; men jeg kjøbte dem alligevel for et hundrede Dollars, og et hundrede fik jeg kontant; derpaa skiltes vi som de bedste Venner. — Jeg skulde

ønske at se ham nu; jeg er overbevist om, at han har fortalt om vor besværlige Reise mere end en Gang.

Efter at han havde forladt mig, reiste jeg op til et Sted, som heder Haagom, hvor jeg sammen med syv andre besluttede at gaa op til Pajut Dalen for at opdage nye Miner. Da vi kom op til Enden af Dalen, vilde vi gaa lige over et Fjeld, som heder Bjørnen, hvor der Aaret før var opdaget rige Miner; men netop, som vi naaede Toppen, mødte vi en Hob Indianere, som jagede os tilbage til Pajut Dalen, hvor vi leirede os og søgte efter Guld — — —.

Her slutter min gamle Ven sit brogede Levnetsløb, og jeg vil med det samme nedskrive lidt af et Par Breve, som jeg senere har modtaget fra ham:

— — — Jeg bliver snart træt af at skrive om mit Liv, da jeg selv synes, at det er utroligt, at en Mand kan have gjennemgaaet saameget — det er som en Drøm for mig; men det værste er igjen. En Ting maa du lægge dig paa Hjerte, og det er — at hvert Ord, som jeg skriver om mine Oplevelser, er Sandhed — det kan jeg aflægge min Saligheds Ed paa. Det er ikke noget opspundet, som jeg har hørt af andre, hvilket maaske mange tror. Dersom jeg skulde skrive alt nøiagtig, da vilde det tage lang Tid. Jeg skriver blot om Søndagene; om Aftenen kan jeg hverken læse

eller skrive for mine Øine. Alting gaar sin skjæve Gang. Eieren af Minen bliver hele Vinteren i New-York. Jeg har faaet alt nødvendig hjem for Vinteren, og til Jul tænker jeg paa at reise til Salt Lake City for at spise søð Grød og Ludefisk, hvilket jeg faar hver Juleaften hos de svenske Folk, som jeg pleier at bo hos.

Næste tyvende Juli bliver jeg amerikansk Pebersvend, og da er der ikke mere Haab for mig at blive gift, og det samme kan det være. Jeg er nu træt af at skrive, da mine Tanker bliver rent formørket, naar jeg skriver om min Vandring.

Jeg maa fortælle dig, at jeg er bleven Uvenner med Mormonerne, da jeg vil være en fri Mand og selv passe mine Affærer, og det taaler de ikke. De troede, at jeg var et Lam, som de kunde behandle efter sit Godtbefindende, da jeg var villig til at gjøre alt, hvad de bad mig om, saalænge jeg syntes, at det var ret og rigtig. Tilsidst baade saa og hørte jeg saameget, at jeg begyndte at sætte mig paa Bagbenene, og straks førte de mig op for Raadet; men da fik de høre, hvad jeg var, og hvad jeg troede om dem. De blev bange for mig, og Resultatet blev, at baade Presterne og de ældste Lærere maatte bøie Knæ for mig og bede Omforladelse. Alt blev gjort for at faa mig til at tie, og siden den Tid har jeg ikke havt mere med dem at bestille — — —.

Salt Lake City.

— — — Aarsagen til, at jeg ikke før har skrevet til dig, er den, at jeg ikke har Lyst til at skrive, naar jeg kun har Sorger og Elendigheder at skrive om. Manden, som eiede Minen, i hvilken jeg har arbeidet i de fem sidste Aar, kom hjem fra Staterne med den Besked, at han ikke kunde faa solgt Minen, og han havde intet at betale mig med, saa at jeg ikke har faaet en Cent for alt mit Arbeide, heller ikke tror jeg, at jeg faar noget. Han har bedraget mig for over femten hundrede Dollars, som jeg havde tænkt at reise hjem med til Vinteren; men nu er jeg saa fattig som den første Gang, da jeg satte Foden iland her. Min Helbred er ogsaa nedbrudt; jeg arbeider nu i Salt Lake City for liden Dagløn, indtil min Helbred, hvis det er Guds Vilje, bliver bedre. Jeg ved forresten ikke, hvad jeg vil foretage mig, da jeg er kjed og træt af alting. Jeg har altid havt et godt Humør og været munter; men dette sidste Tab har dræbt baade Modet og Sindet. Hvile bliver der ikke, førend jeg kommer i Graven, og jo fortere jeg kommer did jo bedre — men man maa jo holde ud til det sidste —!

Jeg vil ikke skrive mere om mit Levnetsløb for det første, da min Tid er optaget fra fem om Morgenen til ni og ti om Aftenen med at kjøre en indelukket Vogn forspændt med fire Heste. Halvdelen af

Fortjenesten er min, og undertiden kan jeg tjene fire Dollars om Dagen, til andre Tider intet. Fortjenesten er i det hele taget meget liden, men Arbeidet er let, og det er Hovedsagen for mig i denne Tid. Jeg lider ingen Nød, men jeg er ikke den samme glade Fugl, som jeg har været. Folk kjender mig næsten ikke igjen, da jeg er bleven saa stille. Lev vel, og tænk engang imellem paa din gamle Ven med et Brev eller to — — —!

Af Just W. Flood er før udgivet:

Fem Aar tilsjøs.

Oplevelser og Hændelser.

Med xylograferet Titelbillede.

$15^1/_4$ Ark 8vo. Kr. 2.40; i Velskbind 3 Kr.; i Originalbind Kr. 3.40.

Aftonbladet. „Förf. fullföljer hela sin skildring med en omedelbar enkelhet, en sanning och naivitet, ja, understundom med en friskhet och humor, som göra hans resebeskrifning till en äkta ungdoms- og folkbok. — — —

Just genom sin ärlighet är denna framställning mycket helsosam så väl för alla dem, hvilka ansättas af en omogen lust för sjömansyrket, som för dem, hvilka utaf bedrägliga blomstermålningar från främmande land drifvas att öfvergifva sitt hem i Norden, ty här möter man den sunda glädjen öfver alt nytt, parad med den äkta kärleken till det gamla hederliga, som finnes förvaradt i fosterlandet."

Morgenbladet: „Medens vore Sømandsmissionsprester leverer i sine Indberetninger af og til Underretning om vore Sømænds Liv, Vilkaar og Fristelser i fremmede Farvande, faa vi her af en ægte norsk Søgut en aldeles umiddelbar og ukunstlet naiv Fremstilling af Sømandslivet baade ombord og i Havn, krydret med en godmodig Humor, pudsige Anekdoter og et saadant freidigt Livsblik, at man under Læsningen synes at se for sig den ligefremme Sømands ærlige blaa Øine og raske, utvungne Holdning. Fra hans Barndomshjem paa en Prsteegaard langt oppe i Thelemarken følge vi med den sølystne Gut ud i den vide Verden og faa se alle de Fataliteter, som ville møde en saadan ung Kok paa hans første Reise, og hvorledes han af de helt og halvt befarne jevnlig drilles for sine landkrabbelige Unoter og mystificeres paa Grund af sin barnlige Lettroenhed. Forfatteren er ikke bange for at lade Læseren kige ind i hans Hjertes hemmelige Folder, og heller ikke for at skaffe os en god Latter paa hans egen Bekostning. Thi under alt dette udvikler han sig, eftersom vi læser videre, til en dygtig og uforfærdet Sømand, og seiler mange af os agterud baade i Aandsnærværelse og Mod og Menneskekundskab. Den ukunstlede Fremstilling, som bærer Sandhedens og Umiddelbarhedens Præg, har noget særdeles tiltrækkende ved sig. Vi forstaa godt, at saadan bør en ufordærvet norsk Søgut være, men ikke hvorfra en ret og slet Sømand har faaet denne flydende Stil, denne Lethed i Fremstillingen, naar den ikke maatte tilskrives dels en sjelden Naturgave, dels en omhyggelig Opdragelse paa sin Faders Prestegaard, og dels Øvelse i at bruge Pennen ved hans jevnlige Breve til det kjære Hjem."

Fra Land og Sjø.

Sandfærdige Fortællinger.

Med xylograferet Titelbillede.

$8\frac{1}{2}$ Ark 8 vo. Kr. 1,30; Velskbind Kr. 1,80; i Originalbind Kr. 2,20.

Aftenposten: „For nogen Tid siden udgav Styrmand Just Flood „Fem Aar tilsjøs. Oplevelser og Hændelser". Det var en Række kvikke Skildringer af Sømandslivet, gjengivne med Humor og Umiddelbarhed i en ægte Sjøguts simple ukunstlede Sprog. De blev med Rette hilsede med Glæde som de første Sømandsmemoirer, vor Literatur eier, og der udtaltes Ønske om ret snart at se mere fra den samme Haand. Intet Under derfor at vi ogsaa denne Gang gjerne slaar den muntre Krabat Følge, hvor han end vanker paa sin Færd. Snart sidder vi med ham i et Gravøl oppe i Telemarken blandt drukne Landkrabber, som røger Skraatobak og ræber efter den nydte fede Flødegrød, medens Kjøgemesteren i en Tale, som han har indstuderet for flere Aar tilbage, priser den afdøde Kvinde for hendes Blidhed og Godhed, skjønt hver Mand vidste at berette om hvor arrig og haardhjertet hun var. Snart ser vi ham i Byen Kingston paa Jamaica i Vestindien ifærd med at spille en opblæst Officer, som skal føre Opsyn med Smuglere og Tyve, en ægte Skøierstreg, saa god som nogen af dem Marryat har at berette om. Snart spinder han os en Ende om de gode bittre Draaber, som hans Fader Præsten kunde lave og som kunde kurere en arrig Kone og hendes Mand for Trættekjærhed, eller om Styrmanden, som havde havt en Kjæreste i hver Havn, men gjort Nar af dem allesammen, indtil han tilslut blev splidset til en forfloien Tøs, som dansede og trakterede bort hans surt fortjente Hyre, medens han var borte paa Reis. Der er i det hele udbredt en Livsfriskhed over disse Skitser, som gjør et ubetinget tiltalende Indtryk. Enkelte af dem — som f. Ex. Skitserne fra Vestindien og „All lights out" — er fortalte med en Dygtighed i Fremstillingen, som selv de af vore Digtere, som har behandlet Livet tilsøs neppe kan opvise Mage til."

Fædrelandet: „Enhver. som har læst Forf.s første Bog „Fem Aar tilsjøs", vil visselig have faaet Smag paa mere fra ham. Og man vil her ikke blive skuffet — man vil i disse nye Fortællinger finde det samme gemytlige Lune og samme Kvikhed som i hin. Den muntre Sjøgut fortæller sine Oplevelser tilsjøs og tillands paa en saa frisk og umiddelbar Maade, at det er en sand Fornøielse at følge ham."

Trondhjems Adr: Man kommer uvilkaarligt i godt Humor ved de mange morsomme Situationer, der i djærve Træk er nedkastede paa Papiret.

Fra Hav og Strand.

En Tylvt Fortællinger.

Med xylograferet Titelbillede. Andet Oplag.

12 Ark 8vo. Kr. 1,90; i Velskbind Kr. 2,40; i Originalbind Kr.2,80.

Dagbladet: „En gammel Sjølods" er især en vakker liden Fortælling, som vil læses med megen Interesse. Med stor Naturtroskab har Forfatteren her i faa Træk tegnet et meget vellykket Billede af en norsk Sjølods. Under den jevne rolige Fremstilling, som passer overmaade godt til Emnet og er krydret med godmodigt Humor, føler Læseren sig som Tredjemand i Kahytten, hvori Lodsen og Skipperen sidder og fortæller hinanden om tidligere Oplevelser og udvikler sine Meninger om vigtige Forholde blandt vore Sjømænd."

Fædrelandet: „Just Flood har allerede vundet et særdeles godt Navn som Forfatter af Sjømandshistorier. Han kan siges i denne Henseende at indtage en enestaaende Plads i vor Literatur, som det her virkelig er en Sjømand, der fortæller paa ægte trohjertig Sjømands Vis, men samtidig med en Digters Fremstillingsevne. Han er en norsk Marryat, som det er en sand Fornøielse at følge paa alle hans Færder og Oplevelser tillands og tilvands. De nye Fortællinger, som han her har leveret er gjennemtrængt af det samme Humor og Skjælmeri som de tidligere, og i Fremstillingen er der Fremskridt i Henseende til Stilens Jævnhed, Klarhed og Skjønhed. Det er ægte Fortællinger for Folket. Og om end særlig Sjømænd maa glæde sig over at se sig og sit Liv skildret saa sandt og varmt, saa morer de lige godt enhver anden. De skaffer en ofte en sund og god Latter, og det er sandelig noget at sætte Pris paa i en Tid, da vor Digtning ellers for det meste er saa mørk og oprivende. Af Fortællingerne kan nævnes „En gammel Sjølods", hvori Forf. har afmalet for os den ægte norske Lods, sam han staar og gaar, lyslevende — —. Ingen vil angre paa at kjøbe denne lille Bog, men haae megen Fornøielse af den."

Vestlandsposten: „Floods fortællinger er vist bleven så yndet en læsning blandt det læsende publikum, at det vist er nok, når vi nævner forfatterens navn, for at hans skrifter vil blive modtaget med glæde. Det eiendommelige ved alle hans fortællinger og skildringer er, at der går en smuk og kristelig ånd lig en „rød tråd" gjennem dem alle, og derfor kan vi med så megen større tryghed anbefale dem på det bedste til enhver ældre og yngre læser."

